

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Wekerle a háborúról.

Budapest, március 24.

Az európai nagyhatalmak koncertjében mindig bátortalanabb és gyöngébb lesz a békés szimfónia s minden nappal erősödik a harcias riadó. A mai hírek közt már egészen félénken s szerény halványossággal huzódnak meg a béke-posták és a hivatalos és félhivatalos közvélemény, tul a határokon éppen úgy, mint itthon, mindig jobban kezd számolni azzal az eshetőséggel, hogy fegyverek fogják meghozni a szerb viszályban a döntést.

Ebbe a hangulatba teljesen beilleszkedik az a beszéd, melyet Mezőfi Vilmos interpellációjára válaszolva Wekerle Sándor miniszterelnök ma a képviselőházban mondott. A miniszterelnök szerint most folynak az utolsó kísérletek arra nézve, hogy lehet-e külpolitikánkat a béke keretében megtartanunk, de máris rámutatott arra, hogy komoly pillanatok következhetnek be, amikor a kénytelenség a háboru terére utal bennünket s amikor a nemzet erejének a maga teljes súlyával és egységével kellene megnyilatkoznia.

Ehez a pesszimista beszédhez pedig sötét háttérrel rajzolnak a ma érkezett táviratok. Kiderül, hogy Oroszország tovább keveri a kártyát s az orosz kormány türi, sőt megengedi, hogy a

nagy muszka birodalomban mindenféle gyűjtsenek a szerb háboru-alapra és toborozzák az önkénteseket, akik hajlandók résztvenni a szláv szent háboruban. Ez a kétszínű magatartás immár a végletekig izgatta Szerbia harci kedvét, úgy, hogy a kormány félhivatalosan kénytelen megczáfolni az engedékenységeről elterjedt híreket, mert attól tart, hogy az egész országban nyomban kitör a forradalom s a készen álló bandák és komitácók ultimátum és hadüzenet nélkül betörnek Boszniába.

Akkor, amidőn a helyzet immár ennyire elmérgesedett, minden pesszimizmus jogosult s a jövő szinte kétségbeejtőnek látszik. Az európai diplomácia megfeszített munkája csak az aktákat és a jegyzékeket pazarolja. Az állítólag békét csináló hatalmak — akik eddig a maguk kétszínű magatartásával szították föl a szerbek hősi lázát — maguk között sem tudnak megegyezni s ezzel új támpontot adnak a szerbek reményességének, akik egészen jogosan következtetnek ebből az egyenlenségből arra, hogy a nagyhatalmak közt erős pártfogók vannak. Ha nem így lenne, hogy ha a nagyhatalmak becsületesebb öszinteséggel akarnák a békét, egy nyomatékos és erőfeszítés Belgrádban talán még ma is helyre állíthatná a józan megfontolás uralmát. Addig azonban, amíg ez a kis balkáni or-

szág azt hiheti, hogy a nagyhatalmak „európai törvényszéke” mellettük áll, természetesen látszik az a provokáló hang, mely már közel van ahhoz a határhoz, amin túl — hogy Wekerle szavait idézzük — önértékünknek sérelme nélkül nem mehetünk.

A helyzet tehát az, hogy a háboru valószínű és hogy ha ez a minden kultúrételt fölforgató, emberirtó, vagyont, jólétet gázoló vérontás Európa szívében bekövetkezik, ezért a nagyhatalmaknak kell a felelősséget viselniük egy magasabb fórum, mint az „európai törvényszék”, a történelem ítélőszéke előtt. Ez előtt az ítélőszék előtt Anglia és Oroszország lesznek a vádlottak. Anglia, aki pokoli cselszövényekkel zavarja meg Európa keletén a békét azért, hogy amíg német és orosz vetélytársai itthon vannak elfoglalva, ő szabad kezet nyerjen a messze Keleten. Az orosz-japán háborunak is egy japán-angol szerződés volt az előjátéka, mely Japán háboru esetére biztosította egy második nagyhatalom megtámadása ellen. S mikor Japán provokatív viselkedése után kitört a keletázsiai háboru, Anglia nagy nyugalommal megszervezte a Yungusband ezredes expedícióját, melynek az volt a feladata, hogy a vitás Tibet földjén utat csináljon az angol kereskedelem és ipari kivitel számára. Az angol intrika ezuttal nem ennyire

Egressy fölépül.

Irta: Váradi Antal.

(Utánnemzés títos.)

Az újabb nemzedék csak annyit tud Egressy szinpadai haláláról, hogy a nagy művész egyszer Brankovits előadásán rosszul lett s nemsokára meghalt. Ez nem úgy van. Egressy Gábor részleges szélhűdés érte már egy esztendővel tragikus halála előtt s e bajából lassan-lassan fölépült s megint visszatérhetett egy időre a világot jelentő deszkákra. Ennek a visszatérésnek a történetét akarom elmondani, mert értékes adatokat tartalmaz a Nemzeti Színház akkori történetének s a közönségnek és sajtónak a színházhoz való viszonyát illetőleg.

Kicsinyes kérdések foglalkoztatták akkor a sajtót. Amiről szerettek volna írni, arról nem írhattak. Még mindig lebegett egy apróbb Damokles-tőröcske az író feje fölött, ha nem is a haditörvényszék, vagy az új épület kazamatái, de mindenesetre sok kellemetlenség. Az előző években minden lépten-nyomon tartóztatták le szerkesztőket s írókat a magas, magasabb és legmagasabb személyek ellen való sajtóvétségek miatt. Ezer-nyolczszázhatvanöt kezdve aztán enyhült a boszorkány-nyomás, csak a hatvanegyedik országgyűlés szétkergetése után szűkült megint a hurok, de hatvanötben és hatvanhatban már szabadon kezdte verdesni szárnyait a gondolat.

Mégis, micsoda kicsinyes semmisségekkel töltik a lapokat a mi jó elődeink! Hasábok

disputálnak, hogy a német színház mögött a dunaparton újraépített redoute-nak micsoda magyar nevet adjanak? Bolondabbnál bolondabb indítványokat olvasunk. Az egyik kéjvárdának akarja elnevezni, a másik, tekintettel arra, hogy abban az óriási épületben táncolni is fognak, a lejtővárda nevet ajánlja. Nem utolsó a vigalda ajánlat sem, de az üdülde is csinos, mi?... Erre valaki rádupláz az üdülde ajánlattal, mire szánalmasan mosolyogva indítványozza egy lelkes magyar a gondilla nevet. Hát az, amelyik a „Fővárosi Lapok”-nak beküldött hosszú levélben a rajonda mellett tör lándzsát?

Ajánlja ugyan valaki a vigadó nevet, de ez nem kell senkinek, hanem elfogadják lassan-lassan a vigarda szót. Ifju koromban egy sereg újság ezen a néven regisztrálta a negyvenyolczas országgyűlés régi tanyáját. Mert, tudvalevőleg, itt tartotta az országgyűlés eleinte üléseit s a megnyitáskor a bérlők nagy bankettet adván, Jókai a lakomán felköszöntötte e bérlők legközelebbi albérlőjét, a magyar országgyűlést, amely bizonyára itt fog tartatni. Már akkor reménykedtünk egy új országgyűlés összehívásában.

A Nemzeti Színház illusztris betege pedig épült, épült szép lassan s nemsokára híre járt, hogy visszatér diadalai színterére, a nemzeti szinpadra. Vajjon mi lesz az első fölépése?

Abban az esztendőben mostoha elbánásban részesült a hazai drámairodalom, mint azt a „Sürgöny” című napilap kimutatásából látjuk. Előadtak az augusztus elsejétől kezdődő színházi esztendőben tíz magyar szomorujátékot tizenegy estén, tizenkilenc kül-

földi szomorujátékot és drámát huszonhárom estén, összesen harminczegy estén. Magyar vigjátékot hetet adtak elő kilenc estén, nem magyar vigjátékot tizenegyet, huszonhat estén. Hét népszínművet kilenc estén s volt ezenkívül hét vegyes előadás hangverseny-nyel, látványosságokkal, etcetera, tarkítva.

A többi estén operák kerültek színpadra. Az eredeti drámai újdonságok mibenléte iránt érdeklődőknek elmondom, hogy az összes magyar új darabok a következők voltak: „Nadányi” és a „Szerencse kereké” Szigligeti-től. „Nem szabad a királylyal tréfálni” Kovács Páltól. „Mi újság a szomszédban?” Pompéry-től. Ezzel pontum.

Még a legjobb akaratu sajtó is azt mondja rá, hogy „ezek egyike sem volt képes a közönség részvétét megnyerni...” Vagy talán csakis a — részvétét?...

Annyi bizonyos, hogy hírből sem ismerjük egyiket sem.

Már az ezen évi Teleki-pályázat bírálói között ott olvassuk az Egressy nevet, örömteljes jelölés annak, hogy munkabírása kezd visszatérni. Bíráló társai voltak: báró Kemény Zsigmond, Bécey Károly, Pákh Albert s a színház részéről Benedek József.

Vége, január huszadikán, pénteken, a Nemzeti Színház szinlapja a „Felolvasónót” hirdeti. Cobridge kapitány szerepében Egressy Gáborral. Clawton, az unokaöcsöt, Szerdahelyi, Arturt Paulay Ede, Edgart Kovács Gyula játszotta. A női szerepeket Szathmáryné és Felekiné kezeiben látjuk. A „Felolvasónót” előtt a „Nyolczadik pont” című vigjáték ment, a főbb szerepekben Tóth Józseffel, Prielle Kornéliával és Szerdahelyivel.

meztelen, de nyílt dolog, hogy Oroszországot Londonból biztatták föl a balkáni protektor szerepére s a szigetországban lesve-lesik az első ágyuk megdördülését, hogy most más vitás területen, Perzsiában ismételjék meg Oroszország ellen azt a pucscot, melyet három év előtt Tibetben csináltak.

A kalmár Anglia és a beugratott Oroszország mellett pedig még valaki ül majd a történelem ítélőszéke előtt a vádlottak padján, valaki, aki mint nagyon szimpla és súlytalan egyéniség, alig méltó arra, hogy a világnataimakkal egy sorban említették. Aehrenthal ez az ur, a mi derék külügyminiszterünk, aki nem azért jut ebbe a díszes, előkelő társaságba, mert maga is odaillik, hanem azért, mert éppen az ő szimplacitás, az ő hébehurgia vakasága érlelte oda a helyzetet, hogy suta aggresszivitásával s az annexió időszerűtlen proklamációjával alkalmat adjon Angliának és Oroszországnak a mai bonyodalmak felidézésére. A kijátszott, felültetett bohóc szerepe jut a monarchia külügyminiszterének, helyette azonban — sajnos! — mi fogjuk kapni a pofonokat.

Wekerle hangsúlyozva mondta ma, hogy mindenképpen daczára még mindig mindent elkövetnek a béke áldásainak megóvásáért. Egyes táviratok szerint Anglia új formulát készül javaslatba hozni, melyre tekintettel mi is elhalasztottuk a Belgrádban teendő újabb lépéseket. Az új formula sikerében akkor is nehezen bízhatnánk, hogyha Anglia őszintesége minden kétségen felül állna. Am a magyar közvélemény mégis félő áhítózással követi ezeket az utolsó kísérleteket. Ha minden reménység elvészett, a magyar katonák meg fogják tenni a maguk kötelességét. De addig a közvélemény megköveteli Aehrenthalót, hogy olyan lelkiismeretesen dolgozzék a konfliktus lesimitásán, mintha maga is

a legelső sorokban masirozna a szerb ágyuk elé, nem pedig a ballplatzi palota kényelmes ablakából nézné az eseményeket.

A miniszterelnök Bécsben.

Törvényjavaslatok a háboru előkészítésére.

— A képviselőház elnapolása. —

Budapest, márczius 24.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután öt órakor Ábrányi Kornél miniszteri tanácsos, és titkárai, dr. Bórczy István és dr. Némethy Alfréd kíséretében Bécsbe utazott.

A miniszterelnök elutazása előtt ma délután a képviselőházban miniszteri konferencia volt, amelyen Wekerle Sándor miniszterelnökön kívül gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter és Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, továbbá Sztéryni József és Ottlik Iván államtitkárok vettek részt. Ezen a konferencián, egy hír szerint, a romániai kereskedelmi szerződésről volt szó, azonban e mellett sokkal nagyobb jelentőségű tárgya volt a tanácskozásnak a háborus veszedelem, amelynek dolgában holnapra döntő elhatározásokat vár a politikai világ. A tanácskozás után ugyanis a déli szünet alatt több képviselő megkérdezte Wekerle Sándort a folyosón:

— Mi van az ultimátummal, kegyelmes uram?

A miniszterelnök így felelt:

— Erre a kérdésre választ nem adhatok. Nem vagyok abban a helyzetben, hogy a folyosón külpolitikáról tartsak előadást. Ugy a magam, mint a kormány nézetét kifejtettem a képviselőházban és a főrendiházban. Ehhez most semmi hozzátenni valóm nincsen. Péntekig vagy szombatig azonban kialakulhat egy a helyzet, hogy részletesen nyilatkozhatom a külügyi helyzetről.

Wekerle Sándornak ebből a kijelentésből, valamint abból a két válaszból, amelyet Mezöfi Vilmos illetve Moskovitz Iván inter-

pellációira adott, alakult ki a politikai világban az a fölfogás, hogy az a legújabb angol közvetítő akció, amelyről ma jött hír, sem kecsegtet eredménynyel, a miniszterelnök mai kécsi útja pedig ezt a fölfogást csak megerősítette. Wekerle Sándor miniszterelnök ugyanis holnap délelőtt kihallgatáson jelenik meg a király előtt, azután tárgyalni fog báró Aehrenthal-Lexa közös külügyminiszterrel és részt fog venni az esetleg megtartandó közös miniszteri tanácskozáson is. Lehetséges, hogy mindezek a megbeszélések és tanácskozások holnap nem fejeződnek be, s a miniszterelnök ez esetben a pénteki napot is Bécsben tölti.

Mindezek a kihallgatások és tárgyalások már nem annyira a béke föntartására, mint sokkal inkább a háboru előkészítésére vonatkoznak. Két, esetleg három törvényjavaslatról van szó, amelyek közül az első a hadiköltségről, a második a tartalékosok családjainak támogatásáról, a harmadik pedig a honvédségnek az ország határán túl való viteléről szól. Az első törvényjavaslat két részletben összesen ezer-nyolcvenczszáz millió korona kölcsön fölvételére ad fölhatalmazást, amelyből az első részletet, háromszáz millió koronát már elköltötték. Ausztria a kvótának megfelelően nagyobb összeget fog fölvenni, s az egész hadiköltség mintegy négy milliárd koronára van előirányozva. A harmadik törvényjavaslatot esetleg most nem nyújtják be, hanem csak utólagosan kérik majd tudomásul vételét annak, hogy a hovádeket kivíték az ország határán túl. Ezeket a törvényjavaslatokat Wekerle miniszterelnök pénteken vagy szombaton terjeszti a képviselőház elé s ugyanakkor fog nyilatkozni a külügyi helyzetről és azokról a körülményekről, amelyek arra kényszerítették a monarchiát, hogy fegyveres erővel szerezzen érvényt állásponájának.

A képviselőház tehát pénteken befejezi a kongrua-javaslat tárgyalását, de már a napirendre tűzött többi tárgyatnak nem veszi tanácskozás alá. A kormányzat eredetileg az volt a szándéka, hogy a kongrua-javaslat vitáját már ma befejeztessék. Gróf Apponyi a külügyi helyzetre való hivatkozással sorra kapacitálta

A közönség feszült várakozással leste a nagy tragikus visszatérést.

Öltöző szobáját virágok díszítették, s mikor belépett, szemébe szökött a köny. Ákos fiával jött a színházhoz, ami érdemes, kedves művészi munkával, aki képemása testben és lélekben. Kollégái sirva, megindulással fogadták. Ünnepe volt az a Nemzeti Színháznak.

„A kitünő művész, — írja a „Fővárosi Lapok“ — kit a drámai muzsának nem egyhamar pótolható kárára a színpadra nézve már-már elveszettnek hittünk, hosszas szünetelés után, melyre — fájdalom! — egy mindnyájunkat aggodalomba ejtett betegség készítette, ismét megjelent a színpadon, szünni nem akaró taps, koszorúk, virágokkréták üdvözölték! A rokonszenv ez élénk jelei láthatólag megindították Egressyt, aki épp oly nemes fölfogással és művészi mérséklettel adta most is a „vak kapitány“ szerepét, mint fájdalmas betegsége előtt. Reményünk lehet tehát, hogy nemsokára látni fogjuk tőle „Lear“ és egyéb nagy drámai alakokat is, melyeket véglegelése folytán bizonyára sokáig nélkülözünk volna.

Örömmel adjuk olvasóink tudtára, hogy a lelkiileg megtörhetetlen veterán művész most már testben is elég ép arra, hogy a „világot jelentő deszkákon“ ismét elfoglalja ama dísz-pozíciót, melyet tehetsége és tanulmányai által magának kivívott.

Igy az első föllépésről. Már most következett a nagy, a döntő második: a „Lear király“.

Egy hét múlva, tehát január huszonhetedikén, ismét pénteken, hirdeti a színpad a

nagy föllépést. „Lear király“, szomorujáték őt felvonásban, írta Shakespeare (igy!) fordították Vajda Péter és Egressy Béni. (Tehát nem a Vörösmarty fordításában). Lear természetesen Egressy játssza, a francia királyt Paulay Ede, Cornwallt Tóth József, Glostert Szilágyi, Kentet már akkor is Szigeti József, Edgart Feleki, a három leányt Szathmáryné, Pauliné (sajthiba Paulayné helyett) és Felekiné.

Két nap múlva jön a referáda. Akkor még nem siettek nyakra-főre a bírálatokkal, melyek sokszor megjelennek még az előadás előtt is, akkor napokig, Vörösmarty korában egy-két hétig kellett várni a bírálatra. Sőt Vörösmarty nem egyszer egyenesen megírja, hogy az első előadás után nem ír, majd a második után fogja megírni bírálatát. Ez a helyes. Az első előadás nem mindig a legjobb csak a legfrissebb. Már pedig frissiben nem mindig jó bírálatot írni. Legalább nem ajánlatos.

„A közönség egészen megtöltötte a színházat, — írja a „Fővárosi lapok“. — Látni akarta, hogy az imént felüdült Egressy Gábor, mint lesz képes megküzdeni nagy feladatával?

Örömmel mondhatjuk, hogy a közönség kellemesen lón meglepetve várakozásában s az egyetlen magyar Lear ugyanaz, aki régen volt. Az első jelenetekben bágyadtak láttuk, s azt hittük, csak árnyéka lesz az egykor hatalmas alaknak. De Egressy művészi lelke a szerep szépségeitől felgyulva leküzdte a test erőtlenségét s tán még bensőbb, mélyebb, megragadóbb volt, mint valaha. — Egressy Lear-jében lehet azt csak igazán

látni, mi az egy költő magyarázása? Mi az, s minő a megvilágítás! mennyi értelem! anélkül, hogy ez által az érzelem kifejezése vesztene. Egressy Lear-nek ugyszólván minden betűjét fölelemezti előttünk, s ezen, csaknem pedans tanulmány mellett sem érinti a költészet zománczát; frissen, melegen vesszük azt, amit a hideg számítás eszközölt; valóban erre az értelem, belátás, a szív rugékonyságának rendkívüli egyesítése kívántatik.

... A többi szereplő megközelítőleg sem állt Lear mellett...

Az már minket most kevésbé érdekel, hogyan vágja le sorba a többi szereplőt, nem véve ki Szerdahelyit és Felekit sem.

Érdekel azonban az, hogy Szász Károly minő magasan szárnyaló ódával üdvözölte Egressyt hősi örökébe lépésekor! Érdemes ide iktatnom a költeményt, rövid s mégis sokat mondó:

Te vagy? — Jól látok, hallok-e? Te, Gábor?
S hangod nem reszket? Lépésed nem ing?
Te diadalmas! A halál torkából
Menten jövel ki s élsz, beszélsz megint,
Más, élén is, mindjárt halálra kész;
Te félig halva — akarod s — megélsz!

A multkor is, hogy elveszettnek vélénk,
A föld más oldalán bujdoszatok *)
Csak a remény — e csüggedetlen félénk,
E félénk biztató — az biztatott.
Előbb sugá, kiáltá majd: de él!...
Hittük is, nem is, s egyszer — megjövél!

*) Mikor a forradalom után Törökországba menekült.

a feliratkozott szónokokat, hogy fogják rövidre felszólalásukat, amikor pedig ez nem sikerült, azt kívánta *Justh* Gyulától, hogy, daczára az ünnepnek, holnapra is hirdessen ülést. *Justh* azonban garanciát vállalt az iránt, hogy pénteken befejezi a Ház a kongrua tárgyalását, amiben aztán *Apponyi* megnyugodott. A háborus javaslatokat azután nyomban letárgyalja a képviselőház is, a főrendiház is, úgy, hogy kedden már el is napolja a törvényhozást. Az elnapolás, bár *Justh* eredetileg azt kívánta, hogy a képviselőház önmagát napolja el, királyi kézirattal fog történni, amelyet szintén holnapi audienciáján fog átvenni *Wekerle* Sándor miniszterelnök.

Budapest, márczius 24.

A honvédelmi miniszter Kossuth Ferenczénél.
Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter ma délután hosszabb ideig tartó látogatást tett *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszternél.

Román kereskedelmi szerződés tárgyalása.
A Magyar Tudósító jelenti: A diplomáciai uton folytatott román kereskedelmi szerződés tárgyalások annyira előrehaladtak, hogy kívánatosnak mutatkozik, hogy a szakelőadókat újból bevonják a tanácskozásokba. A magyar kormány képviselőjében *Lers* Vilmos miniszteri tanácsos és *Szcsitovszky* Tibor miniszteri segédtitkár a kereskedelemügyi minisztérium részéről, *Róth* Loránt dr. és *Péchy* József miniszteri tanácsosok, *Péchy* Tibor miniszteri segédfogalmazó a földművelésügyi minisztérium részéről és *König* Tivadar min. tan. a pénzügyminisztérium részéről fognak a tárgyalásokon résztvenni. A szakelőadók pénteken délután utaznak Bukarestbe.

A bazini választás. A bazini függetlenségi pártnak egy küldöttsége kereste fel ma *Kovácsy* Kálmán rákospalotai evangélikus lelkészt és felkérte a jelöltség elvállalására. *Kovácsy* Kálmán a jelöltséget nem vállalta el hivatkozással a pártközi megállapodásra és kérte a megjelenteket, hogy támogassák a magyarság jelöltjét, hogy a nemzetiségekkel szemben a magyarság győzzön. A bazini kerületben *Ohaba* pozsonyi ügyvédet léptették fel néppárti programmal, míg a nemzetiségi párt jelöltje egy *Markovics* nevű tót ügyvéd.

Kétszer jövel meg, párja Orfeusznak,
Te halhatatlan, földön élve már!
A pokol öre lábainál kushad,
S itt künn téged tapsa, üdve vár,
Csak élj! S az Isten későn adja látuod
A földöntuli halhatatlanságot!

Ime, így köszöntötték a nagy művészt, költőt, sajtó, kollégák... És ő tele tudóval szívja az új szabadság napját, mely feloldozta kórja bilincseit s közben a Kisfaludy-Társaságban is felolvas, mely alkalommal két érdekes történelmi anekdotát elevenít fel. Az egyik, amelyet reprodukálni is érdemes, *Garrick*ről szól, aki egyszer jelen levén az angol parlament ülésén, az elnök közben zárt ülést rendelt el. A közönséget eltávolították a karzatról, de *Burke* miniszter fölkel s szót emelt a *Garrick* érdekében, hogy ne kelljen eltávolozni. És az angol parlament elhatározta, hogy megengedi *Garrick*nek a zárt ülés folyamában való ottmaradást, nemcsak ez egyszer, hanem a parlament minden zárt ülésén. Ezt az adomát *Vadnay* kétségbe vonja, mondván, hogy a törvény betűjéhez való pedáns ragaszkodás országában ilyen határozat nem valószínű. De *Vadnay* elfelejtette, hogy mennyire becsüli Anglia a maga nagy színészeit? Ott bizony tesznek egy kis kivételt azokkal szemben, kik közül a királyi családnak legközelebbi rokonai kerültek ki. Vagy elfelejtette *Jordan* kisasszony történetét, — amelyet részletesen meg fogok írni legközelebb, akinek gyermekei — számszerint hárman, *Victoria* királyné testvérei voltak?
A Kisfaludy-társaság aztán mindjárt követte Angliát a szabadelvűségben és hozott

A t. Házból.

I. Háborus színek.

Ha tizenegy óra előtt lépünk a terembe, ott nem is sejtethetjük, hogy háborus hírekkel van tele a világ. Egy szelid, sőt vallásos javaslatot tárgyalnak. A kongruát. Ama szent életű férfiak javadalmazásának növeléséről van szó, akik a lelkiekről gondoskodnak. A papokról, akik az evangélium eszméit hirdetik és a parancsolatokat prédikálják, melyek között lángoló tilalommal él az ige, hogy „Ne ölj”. És szeresd felebarátodat, mint te magadat, Boesásd meg vétkeinket, valamint mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek. Ki látott ilyen ellentétet! Szelid galambtur-békolás és a vérengző vadállat fogesikorgatása. Bent az üléssteremben *Csernoch* János mond kenetteljes beszédet a vallásos kötelemekről, kiunt a folyosón riasztó híreket terjesztenek és czáfolnak meg. Látnak kórházakká átalakított nagy hajókat. Két ember, ha beszélget, egyik azt mondja a másiknak, hogy Törökország szélén már ropognak a puskák. A harmadik kijelenti, hogy még nincs háboru, és hogy a legnagyobb lelkiismeretlenség az ilyen hírek terjesztése. Kijelenti ezt hangosan, mert éppen arra fele meg *Wekerle*, aki aztán bágyadtan mosolyog:

— Jól feleltél, fiam. Bár egy hónapig így felelhetnél.

A szegény hangos czáfoló tudniillik azt hiszi, hogy szívességet tesz *Wekerle*nek, ha zajosan czáfol. *Wekerle* pedig úgy gondolkozik, hogy nincs értelme rontani a mulatságot. Ha előbb-utóbb ugysis el kell menni, már mindegy, hogy addig mivel töltik el az időt. Ha pedig valahogy véletlenül, nem tudom miképen, de leginkább sehogysem, az történék, hogy elmarad a háboru, hát akkor annál kellemesebb lesz visszaemlékezni a mostani drága izgalmakra.

Ott ülnek bent a kongrua-bölcsek. Nincsenek közjogi harcosok, nincsenek pénzügyi

egy határozatot, — még ugyanazon a gyűlésen, — amely méltán sorakozik az angol parlament határozata mellé.

Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a Kisfaludy-Társaság felolvasó ülései után mindenkor zárt ülés következik. Erre csak a tagoknak van belépési joguk s addig várnak, míg az egész közönség eltávozott s akkor nyitja meg az elnök a zárt ülést. Azon az ülésen, melyen *Egressy* Gábor föllevenítette a *Garrick*-adomát, megjelent *Reményi* a nagy magyar hegedűs, aki valamikor a *Petőfi*-szobrot is összehegedülte, s mikor a felolvasó ülés elvégződött, menni készült. A társaság azonban azt határozta, hogy ez alkalommal kivételt tesz, sőt kiváló művészekre nézve máskor is. Imé a *Vadnay* referádája:

„Az anekdota fölemlítése ezuttal egy hasonlóan eredeti határozatra adott alkalmat. Nevezetesen, midőn az elnök, — a Kisfaludy-Társaság elnöke — ez ülést is a pályaművek felolvasó üléseivel véget zárt ülés alakította, a tagok a jelenlévő s távozni készülő *Reményi* nézve hasonló határozatot hoztak, hogy tudniillik a művészek ezentúl a zárt ülésben is szabad leend hallgató gyanánt jelen maradnia.”

Már pedig a Kisfaludy-Társaság is csak elég konzervatív volt — akkor!

A mi *Egressy*nk pedig még egy félévig gyönyörködött a magyar közönséget örök művészetével, mely csak *Julius* harminczadikán némult el örökre.

és bank-szónokok, se közgazdasági más küzdő vitézek, de mind a szelid lelkiülettiek ülnek a padokban valamennyi hitfelekezetből és a református *Gyarmathy* Dezső is olyan gyönyörű beszédet ereszt utnak az egyháziakért, hogy *Szász* Anna asszony dicsőséggel várhatja haza az ő tudományos urát. A szónokok gróf *Apponyi* Albert felé fordulnak, aki helyesléssel bólintgat. Mert az oláh *Lukácsiu* Lászlót kivéve valamennyi beszélőnek hazafias érzései jutnak felszínre és mind arra törekszik, hogy a hitélet tökéletessége alakuljon ki a nemzeti gondolat uralma alatt a békében.

A békében... Megint itt vagyunk. Ismét a békénél vagyunk a háborus világ közepette. A terem hallgatósága meggyérül. Az urak ebédelni mennek, hogy visszatérhessenek déli félkét órára. Erre az időre jelentettek be tudniillik a terem részére is a háborus hangulatot, amikor az interpellációk fognak következni s ezek közt van a *Mezőfi* Vilmosé, direkt a háboruról és a *Moskovitz* Iváné, aki azt kívánja, hogy a tartalékosok családtagjairól gondoskodjanak. Ezekre pedig *Wekerle* felelni fog.

Csendesen telik az idő. A világ nem is gondolná, hogy mennyi ember van, aki végtelen közönyvel várja a történendőket. Az első olyan nap a mai, amikor a hőmérő higanya a tiz fokon felül emelkedett. Überziesheres nap. Némely szabóműhelyben megakadt a munka, most már nem sztrájkhajlandóságok miatt, hanem azért, mert a segédjek javarésze bevonult. Überziesher azonban van még tavalyról elég és kellemes séta esik, ebéd előtt a tavaszi atmoszférájú utcákon, ahol nagy csoportosulások keletkeznek az olyan boltok előtt, melyeknek kirakatában *Szerbia* térképe látható. Aztán ebédelnek (ők nem hadkötelesek), aztán visszatérnek a képviselőházba finom szivarból kékes füstöt eregetve és könnyedén kérdezik:

— Van-e már valami?

Igenis van. *Mezőfi* Vilmos már beszél és a háboru nyomorúságait festi, miként ha az egész nép megbizásából szólana, sőt ki is mondja, hogy a népek nevében szólítja fel *Wekerle*t, eszközölje ki a királynál, hogy békét csináljon. A hallgatók mosolyognak.

— Ki fél a háborutól? — szólnak hangosan.

— Tartsa fel az ujját, aki fél! — indítványozza nagy derűtlenség közben *Förster* Ottó és senki se tartja fel az ujját.

Később következett a *Moskovitz* Iván interpellációja, amelyben a tartalékosok családjáról való gondoskodást kérte.

Wekerle külön-külön válaszolt. A háboru dolgában inkább azt lehetett kivenni a beszédéből, hogy lesz háboru.

De nem bizonyosan és nem határozottan. Mert ha bizonyosan és határozottan azt ígérte volna *Wekerle*, hogy lesz háboru, akkor még volna remény.

Mert az a hit vigasztalna az aggodókat, hogy amit *Wekerle* megígér, az nem szokott teljeseदी.

II. Szünet.

Ha azonban háboru lesz, elcsendesednek a parlament diszes csarnokai. Nem fognak lármázni a kényes urak amiatt, ha a teremben egy kis „czug“-ot éreznek és nem fog haragudni *Justh* Gyula, ha a jászkeséri deputáció nyomán szójátékot csinálnak, hogy: — Gyász kíséri a nemzeti bankot.

Elmulnak a mindennapi csevegések és

senki se fog fellázadni amiatt, ha egy bizottságba olyan embereket is be akarnak választani, akik értenek valamit a dolgokhoz. És elhallgatnak a zseniális közbeszólók és az ország részére nem örökitik meg kinnal született beszédek szószzerinti szövegét.

A rettenetes izgalomban bizony ez a kérdés körülbelül inkább érdekli a képviselők jelentékeny részét, mint maga a háboru.

— Hogyan leszünk a szünettel? — kérdezi egyik Wekerle.

— Miért akarsz tudni? — válaszol a kérdésre kérdéssel a miniszterelnök.

— Az igazat megvallva, kegyelmes uram, szeretnék egy kicsit elmenni a Riviérára...

Valóban a Riviérán most igen kellemes lehet az élet. S ha az ügyek úgy folytatódna, ahogy most utban vannak, hát még csak néhány ülés lesz s a kormány felhatalmazást kér a háboru idejére bizonyos intézkedésekre. És aztán a vigéletű képviselő urak elmehetnek a Riviérára.

A kereszt és a kard.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 24.

A kereszt és a kard, ez a két jel lebegett ma a Ház boltozatán. A kereszt a lelkészi jövedelem kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot szimbolizálta, (igaz, hogy kissé meg kell feszíteni az embernek a fantáziáját, hogy a szimbolumot világosnak lássa, — de elvégre nem lehetetlen elgondolni, hogyha a katolikus papok jó kongruát kapnak, akkor módjukban lesz a keresztet még ragyogóbbá tenni), míg a kard a küszöbön lévő háborut.

Bizony-bizony a kard árnyékba borította a keresztet. Akadt ugyan egy-két hallgatója Artim Mihálynak (aki a katolikus lelkészeknek szeretne nagyobb karéjt hasítani a kongruából), Nagy Györgynek (a református segédlelkészeket vette pártfogása alá), Csernoch Jánosnak (püspök léteire megdicséerte a javaslatot), Damján Vazulnak (nemzetiségi sérelmeket panaszkodott föl), Gyarmathy Dezsőnek (az alsó papság jövedelmét a dussgazdag egyházfejedelmek vagyonaiból kellene kiegészíteni) és végül Ballagi Aladárnak is. De még azok is, akik mutatták, mintha isten tudja hogy érdekelnék őket ezek a papi fejtegetések, lelkükkel a kard körül kalandoztak és azt találgatták, mikor fog elszakadni az a vékony ezérnaszál, melyen ez a kard függ.

Mezőfi Vilmos azután annak rendjén szerinte interpelláció alakjában meg is kérdezte a miniszterelnöktől, mi is van hát tulajdonképpen azzal a karddal? Igazak-e azok a háborus hírek? Csakugyan háboru elé megyünk-e? Ki fog majd a tartalékosok családjáról gondoskodni? Hajlandó-e a miniszterelnök latba vetni befolyását, hogy az a kard ne repüljön ki hüvelyéből?

A miniszterelnök rögtön válaszolt. Persze, templomi csöndességben hallgatták minden szavát. Közzöljük is ezt a nyilatkozatot szószövegre. Olvassák el és próbálják meg eltalálni, mit válaszolt Wekerle: lesz-e háboru vagy nem lesz háboru. Annyi bizonyos, hogy ezzel a kormány-nyilatkozattal holnap egész Európa fog foglalkozni.

A miniszterelnök másik kijelentésén szintén megérzett a puskaporszag. Moskovitz Iván azt kérdezte tőle, hogyan fognak gondoskodni a behívott tartalékosok családjáról. Erre azt

felelte, hogy már nemsokára megjelenik ebben a tárgyban a megfelelő utasítás; a behívottak családjáról gondoskodni fognak.

Egyéb interpellációk is voltak (így Halász Lajos igen érdekes interpellációt terjesztett elő a városok segítése dolgában; felelt is rá rögtön Wekerle), de nekik már alig-alig jutott valami az érdeklődésből. Az ülés vége felé az emberek már csak a kardot látták.

*

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Szmracsányi György és Hammersberg László.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése és az interpellációs könyv felolvasása után Siegescu József Oraviczán nyert mandátumát a szokásos harmincz nap fentartásával igazolják. A Ház ezután áttér a lelkészi jövedelem kiegészítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

A kongrua.

Artim Mihály nem tartja ugyan teljes és tökéletes megoldásnak a törvényjavaslatot, mégis elfogadja azt, mint első lépést a katolikus lelkészi kar anyagi viszonyainak rendezése felé. Különösen a nehéz helyzetben lévő görög katolikus lelkészek érdekében óhajt javításokat, úgy a fizetés, mint az utáltalány tekintetében.

Nagy György a református segédlelkészek kongruájának emelését, a hazaellenes nemzetiségi papokkal szemben a megtörli intézkedések szigorítását sürgeti. A kongrua elvonását nem bízná a mindenkori miniszter tetszésére, hanem imperatív kimondatná a törvényben. A székelyföldön divatos kepe-rendszer megszüntetése sem halasztható tovább.

Csernoch János általánosságban nagy elismeréssel szól a javaslat intencióiról, legfeljebb a részletekkel szemben vannak kisebb kifogásai. Szerette volna a fizetésrendezést a hitoktatókra és tanároknak is kiterjeszteni. Helyesli azt az intézkedést, hogy a magyarul nem tudó lelkésztől elvonják a kongruát, de hangsúlyozni kívánja, hogy ilyen római katolikus lelkész nincs és nem is lesz s így a javaslatnak ez a föltevése némileg sértő feltételezés a hazafias katolikus egyházzal szemben. Az a körülmény, hogy a javaslat egységesen rendezi a római és görög-katolikus lelkészek jövedelmét, hazafias célú szolgál, mert a két egyházat így erősebb érdekközösségbe fűzi össze. Lukács Lászlóval szemben nem ismeri el kívánatos megoldásnak a szabad egyház és szabad állam elvét, a kettőnek közös érdekei vannak s így karöltve kell működniük. Azokért a hazafias és etikai elvekért, amelyek a javaslat alapját adják, örömmel üdvözlő a közoktatásügyi minisztert s a javaslatot elfogadja. (Helyeslés. Éljenzés.)

Damján Vazul nem fogadja el a javaslatot, mert méltatlan anyagi és erkölcsi függést akar létesíteni az állam és a papok között s különösen a nemzetiségi lelkészekkel szemben csupa sérelmes intézkedést és újítást jelent.

Gyarmathy Dezső a lelkészi fizetésrendezés összes terheit nagyobb egyházfejedelmek javadalmaira kívánja áthárítani s az államot mentesíteni a hozzájárulás alól; ez iránt határozati javaslatot is nyújt be.

Ballagi Aladár elfogadja a javaslatot, mert méltányosnak tartja a katolikus alsópapság anyagi viszonyainak rendezését, csak kevesli a főpapság hozzájárulását a rendezéshez.

A Ház ezután áttér az interpellációk tárgyalására.

Az interpellációk.

Mezőfi Vilmos interpellációját és Wekerle Sándornak rá adott válaszát lapunk más helyén közöljük.

Sümei Vilmos a esikmegyei takarmányinség dolgában intéz interpellációt a földművelésügyi miniszterhez.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter megnyugtató választ ad az interpellációra.

Moskovitz Iván interpellációját és Wekerle Sándor választát lapunk más helyén közöljük.

Surmin György a horvátországi állapotok miatt intéz interpellációt a miniszterelnökhöz.

Halász Lajos: A nehéz viszonyokkal küzdő és folytonos pótdókkal dolgozó városok háztartásának segélyezésére, főképp pedig a sok helyen való-

ban mizerábilisan dotált tisztviselők fizetésének kiegészítésére, a törvényhozás a kormány kezdeményezésére megszavazott volt kétmillió koronát a jelen évben. Ennek a kétmillió koronának mielőbbi kiutalását várják és sürgetik a vidéki városok.

Mindenütt tudatában vannak annak, hogy a kiosztás alapjául szolgáló tervezet megállapítása nagy munkát igényel s hogy a kiosztási kulcsra vonatkozólag eddig felmerült tervek egyike sem nyújtja a kellő megoldást.

Óhajtaná, ha statisztika fölhasználásával minél előbb állást foglalna a kormány a tekintetben, hogy a kétmillió kiutalását minő kulcs szerint fogja eszközölni. Ismételtén a kormány figyelmébe ajánlja a tisztviselők fizetésének kiegészítését, szükségesnek tartja, hogy ez a kiutalás alkalmával kifejezetten hangsúlyoztassék, mert úgy van értesülve, hogy ha a miniszter a kiutalásnál nem rendelkezik ilyen irányban határozottan, akkor az egyes képviselőtestületek nem a tisztviselők fizetésére, hanem más háztartási célokra fogják fordítani az állami segélyt. Minden esetre a kérdés megoldása sürgős, csak a közvélemény tájékoztatása céljából a következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz:

Mikor és minő kulcs szerint szándékozik a kormány a városok részére megszavazott kétmillió koronát a városok részére, illetve a tisztviselők fizetésének kiegészítésére megszavazott kétmillió koronát kiutalványoztatni.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy a maga részéről is sürgősnek tartja a kérdést. A belügyminisztériumban nagyarányú tanulmányok folynak e kérdésben, ezért előre erről nem nyilatkozhatik. A második részt illetőleg pedig azt feleli, hogy lehetőleg első sorban a tisztviselők fizetésrendezésére fordítassék a megszavazott összeg.

Halász Lajos s a Ház a választ tudomásul vette.

Szabó István interpellációjában azt tette szóvá, hogy a somogy megyei Nemeskisfaludban és Nagybajomban egy gazdasági gyűlést tiltottak s hogy a gyűlés egybehívói ellen büntető eljárást indítottak. A belügyminiszter tudomására hozza az eseteket.

Az interpellációt kiadták a belügyminiszternek.

Az ülés ezzel félháromkor véget ért.

Budapest, márczius 24.

A horvát bán Budapesten. Báró Rauch Pál horvát bán ma délelőtt megjelent a képviselőházban és hosszabb ideig tanácskozott Josipovich Géza horvát miniszterrel. Ugyancsak ma délelőtt a bán hosszabb látogatást tett Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszternél, délután négy órakor pedig visszautazott Zágrábba.

Nyilatkozat. Kmety Károly, országgyűlési képviselő a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

Egyik esti lapban nem egészen precíz közlemény foglaltatik Láng Lajosnál, mint volt kereskedelmi miniszternél a pozsonyi vasut ügyében tett látogatásomról. Ennél fogva kénytelen vagyok a következők kijelentésére: Tény, hogy ez a látogatás megtörtént. Az ex-kereskedelmi miniszter betegágyában fogadott és kérdéseimre kijelentette, hogy igenis teljesen ugyan, amint személyes megtámadtatás című történet felszólalásomban mondtam, hogy ő a vasutnak határozott ellenzője volt s ezt a pozsonyiaknak félre nem érthető módon tudtul is adta. Egyébiránt — mondja — Pozsonyban a sarki hordár is tudja, hogy ő a vasutat nem akarta, mert azt Pozsonyra előnyösnek nem tartotta. „Várjátok meg utódomat — mondotta egyszer tréfásan az egyik pozsonyi képviselőnek — az talán majd másképp fog gondolkodni.”

Ami a lap közleményének az ugynevezett afférre vonatkozó részét illeti, magánügy lévén, természetesen nem nyilatkozhatom.

A magam részéről hozzáteszem még, hogy Láng a vasutra nézve álláspontját velem nem saját kezdeményezése céljából közölte, hanem kérdéseimre adott elfoglalt álláspontjáról felvilágosítást.

Kmety Károly orsz. képviselő.

Háboru előtt.

— Utolsó békekísérletek. —

A politikai helyzet ma is változatlanul komor, sőt a békekísérletek már a minimumra redukálódtak. A monarchia — mint már jelentettük — civetette Anglia közvetítő javaslatát és a külügyi hivatalunk által ajánlott módosításokat viszont Grey államtitkár nem fogadta el Oroszországra való tekintettel. Ezzel a hatalmak intervencziójának sikere ismét oszlokként, bár újabb jelentések szerint Anglia újabb formulát terjeszt külügyi hivatalunk elé, mely azonban szintén kevés eredménnyel kecsegtet. A béketörekvések fő ütköző pontját ugyanis a monarchia és Oroszország álláspontja között fennálló és majdnem áthidalhatatlan ellentét képezi. A monarchia ugyanis azt akarja, hogy az annexió miatt támadt vitás kérdéseket, tekintettel a nagy anyagi áldozatokra, most egyszer és mindenkorra rendezze. Éppen ezért követeli Szerbiától, hogy Bécsben kötelező kijelentést tegyen, miszerint Bosznia és Hercegovina annexióját befejezett ténynek tekinti és semmiféle rekompenciációkra nem tart igényt. Oroszország ezzel szemben a konferencia elé óhajtja vinni az egész keleti kérdést és ezzel a követelésével okozója annak, hogy Belgrádban vonakodnak elegendő tenni a monarchia követelésének és inkább belemennek egy véres kalandba, melynek végzetes eredményét mindenki előre látja.

Budapesten ma hire terjedt, hogy gróf Forgách holnap átadja a szerb kormányának a monarchia jegyzékét. E hír érthető izgalmat keltett, annál is inkább, mert hire ment, hogy az ultimátum átnyújtásával egyidőben elrendelik az általános mozgósítást. E hír azonban Bécsből megczáfolták azzal, hogy a jegyzék átadásának időpontját ismét elhalasztották, állítólag szombattig. A halasztást az újabb angol javaslattal hozzák kapcsolatba, dacára annak, hogy Bécsben már semmi remény sem fűznek a hatalmak akciójához.

Ma nyilatkozott végre Novakovic miniszterelnök a szkupstinában a külpolitikai helyzetről. A szerb miniszterelnök ezuttal sem tagadta meg a balkáni diplomácia közismert körmönfontosságát. Nyilatkozata valóságos remekműve a politikai ravaszágnak. Iránya teljesen azonos a nagyhatalmakhoz intézett márczius 10-iki és a monarchiának átadott márczius 14-iki válasz irányával. A békés kijelentések szakadatlan láncolata volt ez a beszéd és mindenre kiterjedt, csak arra nem, hogy hajlandó-e Szerbia Bécsben megtenni a monarchia által követelt kijelentéseket, vagy sem. Ily körülmények között természetes, hogy Novakovic beszéde nem elégitette ki a monarchia irányadó köréit.

Mai hireink a következők:

Az osztrák-magyar jegyzék átadása.

Bécsből táviratozzák, hogy több lapnak az a híre, mintha gróf Forgách János belgrádi

osztrák-magyar követ a holnapi nap folyamán nyújtaná át a szerb kormányának Ausztria-Magyarország jegyzékét, nem felel meg a valóságnak. Beavatott körökből kiszivárgott hírek szerint gróf Forgách belgrádi osztrák-magyar követ szombaton fogja átnyújtani a monarchia jegyzékét a szerb kormányának.

Az angol javaslat csődje.

Bécsben azt tartják, hogy a szemhatár teljesen elborult s a béke főtartására való kilátás ugyyszólván teljesen megszűnt. A kabinetek tárgyalása elérkezett ahoz a ponthoz, ahol tanácskozásiuk eredménytelenségéhez immár semmi kétség sem fér. Az angol intervenczió sikerében senki sem bíz. Az angol nagykövet tudvalegileg kormányának oly javaslatát terjesztette báró Aehrenthal elé, amely az osztrák-magyar szempontból elfogadhatatlan volt. Báró Aehrenthal ellenjavaslatot terjesztett elő, amelyet a bécsi követelések minimumának jelentett ki. A bécsi külügyi hivatal egyáltalában nem ragaszkodik a jegyzék formájához, hanem azt akarja, hogy tartalma megfeleljen a monarchia érdekeinek. Az angol kormány már felelt erre a jegyzékre s válasza azt mutatja, hogy ennek a legújabb diplomáciai lépésnek sem lehet sikere. Londonban egyébiránt még mindig hinni akarják, hogy meg fogják találni a bonyodalomból kivívó utat. Mihelyt a hatalmak intervencziójának eredménytelensége teljes bizonyossággá válik, át fogják adni Belgrádban a bécsi külügyi hivatal jegyzékét. Ez a rendkívül fontos lépés minden pillanatban bekövetkezhetik. A háboru elkerülésének reménye immár csak azon a szalmaszálon függ, hogy Szerbia az utolsó pillanatban ráér a kijózanodás útjára. A hatalmak intervencziójától most már semmit sem lehet remélni, ha csak Anglia és Franciaország nem használják föl minden befolyásukat arra, hogy Oroszországot alattomos politikájától eltérítsék, amire azonban szintén semmi kilátás sincs.

A londoni lapok tudósításai szerint a bécsi külügyi hivatalban a legnagyobb elismeréssel fogadják Anglia őszinte és önfeláldozó fáradozásait, hogy a békét az utolsó órában megmentsék, de sajnálattal konstatálják, hogy Anglia közbenjárása három hónappal elkészt. Ha Angliának már közvetlenül az annexió után ez lett volna a magatartása, akkor a mai helyzetet nem is idézték volna fel. A nyugati hatalmak közbenjárása a legutóbbi napokban elkészt, annál inkább, mert Oroszország még mindig nem tudta magát elhatározni arra, hogy belgrádi követét utasítsa, hogy vegyen részt a hármastentente tervezett diplomáciai eljárásában.

Anglia új formulája.

A „Bud. Tud.“ irányadó bécsi helyről ma délután távirati uton a következő értesítést kapta: Angol részről új formulázást készítenek el, amelyre vonatkozó értesítés a legközelebbi napokban jut Bécsbe. Ausztria-Magyarország tehát a szerb jegyzékre adandó válaszszal még vár. A helyzet nem tisztázódott, de nem is rosszabbodott.

Oroszország aknamunkája.

Ausztria-Magyarország tudatta Angliával, hogy nem elégedhetik meg azzal, hogy a közte és Szerbia közt fölmerült kérdést ideig-óráig való elintézésel elodázhatónak vegye, hanem véglegesen akarja elintézni. Szerbiának ki kell jelentenie, hogy aspirációjáról Boszniát illetőleg lemond és békés politikát fog folytatni Ausztria-Magyarországgal szemben. Ez volt a most folytatott tanácskozásban Ausztria-Magyarország álláspontja. Ugy látszik, hogy

Anglia, amely különben elismerte ez álláspont jogosságát, azért nem vállalta el ennek képviselését Pétervárott, mert bizalmas kérdés-ködé alapján meggyőződött arról, hogy Izvolszki nem fog ehhez hozzájárulni és hogy Szerbiában a kormány ezt az álláspontot nem fogja tudni elfogadtatni a közvéleménnyel, bár maga talán szívesen szeretne le. Oroszország vonakodása már most nyíltan a békét fenyegető veszedelemnek tűnik fel. Az orosz kormány azt állítja ugyan, hogy Belgrádban békét tanácsol, Belgrádban azonban erre a tanácsra a mai hírekből következtetve nem adnak semmit. Az orosz sajtó még folyton engesztelhetetlen hangon beszél, bár talán Ausztria-Magyarország eljárását többé nem ítéli meg oly ellenségesen, mint azelőtt. Lehet, hogy ez felső parancsra történik, hogy így leplezések az orosz politika valódi irányát. A valószínűség az, hogy Oroszországban gyűjtés folyik a szerb háborualapra és folyik az önkéntesek toborozása, de ez az orosz kormány engedelmével történik. Az orosz kormány semmi körülmények közt nem adott volna engedelmet ily akcióra, ha csakugyan őszintén kívánná a békét. Ha be fog állni az az eset, hogy diplomáciaiánk Szerbiához nyílt kérdéssel fordul és Szerbia válasza, mint előrelátható, nem lesz kedvező, akkor igen gyorsan és igen határozottan fogunk figyelmeztetést intézni Szerbiához, hogy ezzel a magatartással a békét főtartani nem lehet. Gróf Forgách pár nap múlva megteszi kérdését Belgrádban és ismét pár nap múlva valószínűleg be fog következni az ultimátum.

A hatalmak reménykednek.

A külügyminisztériumból a mai nap folyamán kiszivárgott közlések óráról-órára váltakoztak. Még délelőtt azt mondták, hogy a jegyzéket holnap egészen bizonyosan át fogják nyújtani, délben azt jelentették, hogy az új angol javaslat alapján ismét tárgyalnak és ennélfogva a jegyzék átnyújtását Belgrádban 2—3 nappal elhalasztották. Mindazonáltal kijelentik, hogy az új angol javaslatnak is kevés kilátása van az elfogadásra. A helyzetet változatlanul reménytelennek tekintik ugyan, de az a jegyzék, amelyet gróf Forgách legközelebb Belgrádban átnyújt, még nem fog az ultimátum jellegével bírni, bárha nyomtatékosan fog Szerbiától fölvilágosításokat kérni. A Bécsben akkreditált diplomaták ellentétben a külügyminisztériumban uralgó hangulattal, még mindig reménykednek, hogy sikerülni fog a békét főtartani. Azt hiszik, hogy ha az összes hatalmak, még ha Oroszország kivételével is, erőiesen megintenek Szerbiát, akkor Belgrádban ennek is meg volna a kívánt hatása. Ha Oroszország nem is venne részt a hatalmak egy ilyen lépésében, ez még nem bizonyítaná, hogy Oroszország maga is nem örülne neki, ha Belgrádban békés fordulat állana be. De annak a lehetősége nincs kizárva, hogy Szerbia az utolsó órában a hatalmak feje fölött közvetlenül juttatja azt a választ Bécsbe, mely Ausztria-Magyarországot kielégíti. Miandenesetre a helyzet egyik jele, hogy Avarna herceg olasz nagykövet, aki tegnap éjjel Rómába utazott, hogy ott részt vegyen a diplomaták előléptetési bizottságának ülésén, csak Pontbáig jutott el, ahol utólrta kormányának az utasítása, hogy azonnal térjen vissza Bécsbe. Avarna herceg nagykövet már vissza is érkezett Bécsbe.

Novakovic nyilatkozata a szkupstinában.

A szkupstina mai ülésén Novakovic miniszterelnök Misics ó-radikális képviselőnek Ausztria-Magyarország mozgósítási intézkedéseire vonatkozó kérdéseire válaszolva a következő nyilatkozatot tette:

— A kormány, tekintettel a jelenlegi általános európai helyzetre és a nagyhatalmak diszpozícióira, az összes hatalmakhoz, tehát Ausztria-Magyarországhoz is intézett e hó 10-iki jegyzékével kifejezést adott békeszerető törekvéseinek és azon készségének, hogy a nagyhatalmaknak a Bosznia-Hercegovina kérdését illető állásfoglalásához a maga részéről hozzájárul. A szerb jegyzéket mindenütt kedvezően fogadták

Bécs és Berlin kivételével, ahol csupán a jegyzék egyes szavaihoz fűztek megjegyzéseket, bár ezek a szavak nincsenek ellentétben Szerbia békeszerető törekvéseivel és a nagyhatalmak igazságosságába vetett bizalmával. Ez volt az alap, melyre következett később az osztrák-magyar követ jegyzéke, amelyre az e hó 14-iki jegyzékünkkel válaszoltunk és amelyre a Szerbia iránt barátságos érzelmekkel viseltető hatalmak megismételték akciójukat az említett differenciák mielőbbi elintézése érdekében, amely differenciák magukban véve normális természetűek. Az összes nagyhatalmak arra törekednek, hogy a békét fentartsák. És miután a nagyhatalmak az európai törvényeseket képezik, amely nélkül semmit sem lehet véghezvinni, Szerbia teljes őszinteséggel bízza rájuk ügyét. Ma, hála Istennek, a nagyhatalmaknak a béke fentartásába vetett hite oly erős, hogy azon óhajokat fejezték ki, hogy Szerbia békeszeretét azzal is bizonyítsa, hogy ne lősson mozgósításhoz, bár forgalomban lévő és megbízhatónak tartott hírek szerint Ausztria-Magyarország mozgósít és bár a látszat mellett szól, hogy Szerbiának joga volna erre a lépésre hasonló intézkedésekkel válaszolni. A királyi kormány, amely a nagyhatalmaknak Szerbia és Ausztria-Magyarország között fenforgó differenciák kiegyenlítésére irányuló lépéseit teljes bizalommal fogadta, nem kerülhette el, hogy a mozgósítás elhalasztására vonatkozó, ezen óhajokkal számoljon és helyesnek találta azok szerint eljárni. Ezek azok az okok, amelyek a királyi kormányt vezérelték a mozgósítás kérdésében való eljárásnál. A királyi kormánynak alapos reménye van hinni, hogy békés hajlandóságai és azon törekvése, hogy a nagyhatalmak kívánságainak megfelelően, utóbbiaknál igazságos méltánylásra fog találni és kedvező eredménnyel fog járni. Ennyit válaszolhatok a hozzám intézett kérdésre a jelen időpontban.

Misics interpelláló kijelenti, hogy a válaszal nincs megelégedve. Azt kérdezte, vajjon a kormánynak vannak-e különös okai, amelyeknél fogva Ausztria-Magyarország mozgósítási intézkedéseivel szemben ily indifferens magatartást követ. A miniszterelnök egészen más kérdésre válaszolt. Ha az egyik fél a háborút akarja, a másik fél nem kerülheti el. Szerbia nem akarja a háborút. Jelentse ki a miniszterelnök, vajjon bizonyos-e a kormány abban, hogy Ausztria-Magyarország sem akarja a háborút.

Novakovics miniszterelnök:

— Ilyen kérdést csak akkor lehetne tenni, ha csak Ausztria-Magyarország és Szerbia szerepelnének. Közöttünk azonban mint harmadik, a nagyhatalmak állanak. Azokat az állításokat, hogy Ausztria-Magyarország a háborút akarja, nem illetékes adatok alapján hangoztatják. Mi azonban illetékes forrásokból tudjuk, hogy Ausztria-Magyarország sem akarja a háborút, sőt hogy Ausztria-Magyarországon a legilletékesebb fórum a béke fentartása érdekében működik közre.

Misics interpelláló ezután kijelentette, hogy meg van elégedve a válaszzal.

Markovics ifju-radikális képviselő kérdésére Novakovics miniszterelnök azt válaszolja, hogy eddig Ausztria-Magyarország részéről a márczius 14-iki szerb válaszjegyzékre a szerb kormányhoz nem érkezett újabb jegyzék, sőt Ausztria-Magyarország a nagyhatalmak tanácsát követve, a nagyhatalmak új közvetítő akciójának befejezéséig eltekintett újabb jegyzék küldésétől. Markovics interpelláló rámutat arra, hogy a szkupstina ismeretes határozatának már körvonalozta álláspontját a bosznia-hercegovinai kérdés felől. Szólv ezért felvilágosítást kér arról, vajjon hajlandó-e a kormány, mielőtt válaszol az osztrák-magyar jegyzékre, meghallgatni a szkupstinát, hogy a szerb válaszjegyzék az említett szkupstina határozata értelmében fogalmaztassék meg. Azt kérdi továbbá Markovics, hogy minő kereskedelempolitikai viszony fog beállani a szomszédos monarchiával márczius 31-ike után.

Novakovics miniszterelnök kijelenti, hogy mihelyt a minisztertanács előtt lesz az osztrák-magyar jegyzék, ez meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket. Épp így korai volna a kereskedelempolitikai kérdést már most felvetni.

A szkupstina ezután áttér a napirendre és elfogadja egyhangulag a katonai bíraskodás nyilvánosságáról szóló törvényjavaslatot első olvasásban.

Zsifkovics háborút akar.

A belgrádi honvédelmi bizottság tegnap küldöttséget menesztett a hadügyminiszterhez és a forgalomban levő hírekre hivatkozva, felvilágosítást kért, hogy mennyiben felel meg a valóságnak az az állítás, hogy a konfliktust békésen fogják megoldani. A hadügyminiszter azt felelte, hogy ő semmit sem tud a békés megoldásról. A külügyminiszter ugyan mindent elkövet, hogy a kormány többi tagjait Ausztria-Magyarország követeléseinek az elfogadására rábírja, de ő bizik benne, hogy Milovanovicsnak ez nem fog sikerülni. Ausztria-Magyarország olyan követelésekkel állt elő, melyeket Szerbia semmi szim alatt sem teljesíthet. Ennél a legvéresebb háboru is jobb. Zsifkovics végül felszólította a bizottságot, hogy folytassa tevékenységét. A bizottság számíthat rá, hogy a hadügyminiszter tovább is támogatni fogja.

A szerb kormány két tűz között.

A „Lokalanzeiger“-nek táviratozza Belgrádba kiküldött tudósítója, hogy a szerb kormány szívesen menekülne a súlyos helyzetből, de a háborus párt annyira felülkerekedett, hogy nem mer vele ujjat húzni. A komolyabb elemek sóvárognak a kibontakozás után, csak hogy egyetlenegy politikai párt sem veszi magára az odiumot. Szemlátomást lelohadtak Belgrádban a harci szenvedélyek, még mindig sokan vannak azonban, akik azzal bujtogatnak, hogy az osztrák-magyar monarchia nem mert ellenszegülni a hatalmaknak, amelyek Belgrádban interveniáltak, ezért nem küldte el jegyzékét Belgrádba a bécsi külügyi kormány. Gróf Forgách osztrák-magyar követ nyugodt és tapintatos viselkedését általában elismerik.

Szerbia készülődése a háborura.

A szerb hadvezetőség úgy vélekedik, hogy a fenyegető hadjáratban osztrák-magyar részről az első támadás Valjevo felé fog történni; épp ezért a Jadar-völgyet aknákkal zárják el és az utak mentén Slovacon alul sánczokat hánynak. Az utóbbi napokban több tüzerüteget indítottak Valjevoba. Híre jár, hogy abban az esetben, ha kitör a háboru, Péter király maga fogja a hadsereg fővezényletét átvenni. A sánczok és aknák elhelyezéséből azt lehet következtetni, hogy nem a Dunánál vagy a Szávánál tervezik az első összeütközést, hanem a szerb seregek az osztrák-magyar hadsereg szerb területre való betörése esetén a Maravához való visszavonulást tervezik. Mokragoránál negyvenezer jól fölfegyverzett ember áll készen arra, hogy Szerajevo ellen vonuljon. Ennél a hadműveletnél első sorban Montenegro támogatására számítanak, amelylyel drótméltúli táviró-összeköttetést létesítettek. A boszniai guerillaháborúnál főképpen a komitácikra számítanak, akiknek a vezérei most Belgrádban gyülekeznek és egyelőre a kávéházakban és a dalszarnokokban csinálják a háborút. Allitóltag százhusz, egyenkint 10—15 emberből álló bandát állítanak fel, akiket karabélyokkal és kézi bombákkal fognak felszerelni. Prizrendből érkezett táviratok szerint O-Szerbiában önkéntes csapat alakult, amely már 400 önkéntest számlál. Háboru esetén O-Szerbia allitóltag tizenkétezer jól fölfegyverzett önkéntest bocsát Szerbia rendelkezésére. Törökország ellen egész O-Szerbiában nagy az elkéseregés. Jól értesült helyről nyert információk alapján a novibazári szandzsákban alapos kilátás van államesinyre. O-Szerbiában azonban alig. A szandzsák szerb lakosságát már a mult nyáron látták el fegyverekkel és lőszerrel. A terepviszonyok ott könnyen engedelnek meg egy olyan hadügyi műveletnek, amely a boszniai osztrák-magyar csapatok oldalba támadásával igen nagy zavart idézhet elő. Tény az, hogy sem Szerbiában, sem Montenegróban nem emlékeznek olyan hadi vállalatra, amelynél a szandzsák nyugodt maradt volna.

Nisbe 11 vagon hadiszer érkezett Szaloniki felől. Nisből az egész küldeményt szétosztották több környékbeli parancsnokság között. A mai napon a tartalékosoknak új csoportja vonult be 15 napos fegyvergyakorlat czimén.

Egy katonai szakértő, aki hosszabb idő óta él Szerbiában és a szerb sereget közvetlen tapasztalásból ismeri, annak állapotáról a következőket mondja:

— Nem lehet tagadni, hogy Szerbia hadereje az éveken át való stagnálás mulasztásait néhány havi fellendüléssel csodálatos módon pótolta, bárha másfelől az is kétségtelen, hogy az ország különböző vidékeiről összeszedett legénységnek az értéke is különböző. Így a rendkívül mértékletes és edzett, minden katonai erényekkel felruházott szerb gyalogost nem szabad kicsinyelni.

A gyakorlatokra behívott tartalékosok sűrű váltogatása által a szerb hadi kormányzat fel-frissítette a tartalékosok katonai gyakorlatát. Ami a teljes fegyvelmezetségből hiányzik, azt részben pótolja a lelkesedés. A szerb lovaság lökészetét az utóbbi időben kiegészítette és egy rövid hadjáratra a meglévő loanyag mindenesetre elegendő lesz. A felderítő szolgálatra a szerb gyalogság egyáltalán nincs kiképezve és a zárt formációkban való műveletekre egyáltalában nem használható. A tábori tüzéség az új Schneider-féle ágyuk használatára még nincs kellőleg begyakorolva. Éles töltésekkel lövőpróbát még nem végeztek és a tüzéség komoly esetben biztosan fölmondja a szolgálatot, mert a legénység azt es tudja, hogy az ágyukkal mit kezdjen. A vezetésnek is nagy hiányai vannak, mert a vezérkar híján van annak a gyakorlatnak, melyet csak nagy-szabásu maróvereken lehet megszervezni. A szerb hadsereg reménye a defenzívában van és mint a Morava völgyében tett előkészületek elárulják, a hadviselésnek ezt a módját fogják választani.

A háboru lokalizálása.

Abban az esetben, ha a szerb háborupárt, élén a trónörökösrel, végleg megsemmisítené a konfliktus békés megoldásának reményét, a háboru lokalizálva lesz; erről már jó előre eléggé gondoskodtak. Oroszország sem fog a háboruban részt venni, Franciaország pedig elég világosan jelezte, hogy semmiféle háborus akcióra nem kapható. Oroszországban a legelőkelőbb körök határozottan Ausztria-Magyarország pártján vannak és Szerbia eljárását a legelőkelőbbben elítélik.

A hangulat Szerbiában.

A tegnapi nyugodt közhangulat után ma ismét harcias hangulat kerekedett felül Belgrádban. Politikai körökben, ahol még bizonyos tárgyilagossággal nézik az események fejlődését, a beérkezett hírek alapján az a vélemény, hogy a hatalmak együttes akciója nem fog sikerülni. Mivel pedig az Ausztria-Magyarország és Szerbia közötti közvetlen érintkezéstől békés eredményt nem várnak, közeledni látják a háboru veszedelmét. A háborus párt a nagyhatalmak akciójában mutatkozó nehézségekből arra következtet, hogy Oroszország folytatja működését Szerbia presztízse érdekében. A „Politika“, mely a harci párt organuma, legalább két divízió mozgósítását követeli, „hogy Szerbia a közvetlen meglepetésektől meglegyen óva. A „Beogracke Novine“, mely tegnap a leszerelés mellett foglalt állást, az ügyek mai állása szerint a leszerelést megbocsáthatatlan könnyelműségnek tartja. A „Mali Journal“ annak a véleménynek ad kifejezést, hogy a béke fentartására már nincs remény és ezért a fegyverkezés folytatását követelik.

Novakovics tapintatlansága.

Novakovics szerb miniszterelnöknek a szkupstinában tartott mai beszéde Bécsben diplomáciai körökben kínos megütközést kellett s az a passzus, amelyben a szerb miniszterelnök azt fejtegette, hogy a monarchia külügyi kormánya fölfogásával szembekeült az uralkodóval, egyenesen megengedhetetlen és illetlen tapintatlanság.

Agyonlőtt tiszthelyettes.

A lembergi lapok táviratot kaptak, hogy a boszniai határon egy szerb katonai járőrcsapat agyonlőtte dr. Jarimovics János tartalékos tiszthelyettes az osztrák-magyar hadseregből. Az agyonlőtt tartalékos kadét ügyvédjelölt volt.

Hadiállapot háboru esetén.

A horvát kormány lapja, az *Usztávnoszt* írja, hogy a háboru kitörése esetére *Horvátországban, Dalmáciában, Bosznia és Hercegovinában és Magyarország déli vármegyéiben a hadi állapotot fogják kihirdetni.* Báró Rauch továbbra is Horvátország bánja marad.

Gróf Forgách nyilatkozata.

Roda-Roda német író *Novakovic*s miniszterelnök beszéde és *Misics* interpellációja után felkereste gróf *Forgách* osztrák-magyar követet, aki a következőket mondotta:

— *A helyzet az utolsó huszonnégy óra alatt nem változott.*

Arra a kérdésre, vajjon a szerb miniszterelnök beszéde után kedvezőlenebbek lettek-e a viszonyok, az osztrák-magyar követ azt válaszolta, hogy *Novakovic*s egyike a legüggelgabb szerb politikusoknak s beszédének egyes, okosan megválasztott kifejezései az osztrák-magyar monarchia külpolitikájának vezetői körében kedvező benyomást fognak tenni, viszont a beszédnek egyéb részéről nem lehet ugyanazt várni, mert azokban ismét kifejezésre jut az az álláspont, hogy *Szerbia ragaszkodik a legutolsó jegyzékben vallott felfogásához, amelyet Bécsben nem tartottak kielégítőnek.*

— *Péteredménynyel* — mondotta később gróf *Forgách* — *a monarchia nem érheti be.*

— *Ez talán háborus fenyegetés?* — kérdezte az interjúer.

— *Szó sincs róla* — felelt a diplomata

— *En állásomnál fogva sem fenyegetőzhetem háboruval, de nem is ígérhetek semmit.* Még ha teljesen be volnék is avatva a monarchia intenzióiba, még akkor sem volna helyénvaló részemről a háboruval való fenyegetés, mert nemcsak fölösleges, de káros is volna. *Ausztria-Magyarország szigorúan szem előtt tartja kitűzött célját s örös a reményem, hogy azt háboru nélkül is el lehet érni. Négy hét előtt Szerbia nagyobb hajlandóságot mutatott az engedékenységre, semmint most. A hatalmak békekezelője felbátorította Szerbia ellenszegülését s most inkább, mint valaha bizik benne, hogy valamely nagyhatalom részéről támogatni fogják.*

Francia támadás Aehrenthal ellen.

Ábból az üdletből, hogy báró *Aehrenthal* meg akarja határozni a legközelebbi szerb jegyzék tartalmát, a „*Temps*” élesen kifakad ellene és a következőket írja:

„Nem tudja *Aehrenthal* báró megérteni, hogy már elérte a maximumát annak, amit kívánhatott és mindenesetre többet, mint amennyit remélhetett! *Aehrenthal* Szerbiát a jövőben lenyügözni s a jelenben megalázni akarja. Ausztriának és Magyarországnak éreznie kellene, hogy a hatalmak nem az ő csatlósai s nem követelhet tőlük engedelmességet. Igaz ugyan, hogy Oroszországnak békére van szüksége, de ez még nem jelenti azt, hogy háborura képtelen. Nemzeti szövetségek által egyesített ország, amilyen Oroszország, számos segítőforrással rendelkezik, amely a dualisztikus monarchiának nem áll rendelkezésére. Ha a mostani pillanatban valakinek alapos oka van arra, hogy országát és saját magát a háborútól féltsse, bizonyára *Aehrenthal* báró az. Az ő nagyhangú kötekedését nem lehet tovább elviselni, de neki köszönhető, hogy ma már nem keleti, hanem európai probléma megoldásáról van szó; Szerbia háttérbe szorul s arról van szó, hogy megtudjuk, vajjon *Pétervár, London és Páris* számára Bécs szabja meg a törvényt.”

Egy német diplomata a helyzetről.

Egy kiváló állású német diplomata a következőképp nyilatkozott a helyzetről:

— *A ma érkezett pétervári jelentések arra vallanak, hogy Oroszországban váratlan fordulat állott be és minden valószínűség szerint be fog következni, hogy Izvolszki külügyminiszter csat-*

lakozik a nagyhatalmaknak Belgrádban tervezett diplomáciai lépéséhez. Talán ez az utolsó alkalom, amely kínálkozik a konfliktus békés elsimítására. Kétségtelen, hogy a szerb kormány tagjainak egy része békét kíván, de éppen olyan biztos az is, hogy a *belgrádi kabinet a szkupstinától sohasem fog felhatalmazást kapni olyasvalamire, aminek olyan létszáma volna, mintha Szerbia megalkodnék az osztrák-magyar monarchia előtt.* A békét kívánó európai államok elvárják Ausztria-Magyarország külügyi kormányától, hogy nem akarja megalázni ellenfelét s nem fogja Szerbiának tulságosan keservessé tenni a békés megoldást. Előreláthatólag most már a dolgok így fognak alakulni: Miután Oroszország kész a nagyhatalmak diplomáciai akcióját támogatni, az összes hatalmak Belgrádban ki fogják jelenteni, hogy Bosznia-Hercegovina annexióját befejezett ténynek tekintik. Az orosz kormány talán azt a kikötést fogja tenni, hogy az annexió az európai konferencia által ratifikálendő, de mindenesetre a szerb kormánynak kezében lesz az a bizonyíték, hogy egész Európa elismeri az annexiót, tehát módjában lesz a szkupstinában kinyilatkoztatni, hogy miután egész Európa akarata nyilvánult meg az annexió tekintetében, kész Európa akaratát tiszteletben tartani és a fegyverkezést abbahagyni. Előrelátható, hogy ha a belgrádi kormány a szkupstinán megteszi ezt a nyilatkozatot, bizalmatlansági szavazatot fog kapni, de lehetetlenség volna a rosszalási határozatra többséget szerezni, ha Ausztria-Magyarország beérné a szerb kormány által az európai kabineteknek teendő nyilatkozattal és nem ragaszkodnék ahhoz, hogy Szerbia az annexió elismerését és a leszerelésre való készségét Bécsben is jelente ki. Szóval úgy áll a dolog, hogy Ausztria-Magyarország áll attól a követelésétől, hogy a szerb kormány egyenesen és közvetlenül Bécsben tegye meg ezt a nyilatkozatot, akkor a béke biztosítva volna, tehát Ausztria-Magyarországtól függ a pillanatban a béke.

Horvát tüntetés a szerbek ellen.

Egy tartalékos csapat szállítása alkalmával tegnap késő este nagy szerbellenes tüntetések voltak. A lakosság minden rétegéből álló óriási tömeg sűrű sorokban követte a pályaudvar felé menetelő csapatot és az egész uton ily kiáltásokat lehetett hallani:

— *Eljen a hadsereg!*

— *Eljen a királyunk!*

— *Le Szerbiával!*

— *Le Péter királyjal!*

— *Le a hazatérőkkel!*

A bolgár néphimnusz felhangzása egy dalt énekeltek, amely a refrénnel végződik: *Belgrád a miénk!* Erre újból viharos abuzgkiáltások hangzottak el Szerbia, Péter király és György trónörökös ellen. A lelkes, harezias hangulat a menetelő katonákra is áterjedt, akik ugy nyilatkoztak, hogy azokért a szenvedésekért, amelyeknek eléje néznek, *boszut fognak állni a szerbekben.* Politikai célzások is történtek és a többi között fenyegették a koalíciót, hogy ne mutakozzék a nép körében, mert a küszöbön álló háboru világosan rámutat arra, hogy törekvések hova irányultak.

Német remények.

A félhivatalos „*Süddeutsche Reichskorrespondenz*” a helyzetről ezt írja:

Bécsben alig lehet más diplomáciai lépéseket tenni, mint aminőket Ausztria-Magyarország maga kíván, mert különben az osztrák-magyar-szerb viszállyból könnyen bonyodalom támadhat a nagyhatalmak között. Azt a böles alap gondolatot, hogy a béke biztosítására irányuló diplomáciai lépéseknél Bécs nélkül semmit sem tehetnek, most az összes hatalmak helyeslik. A legutolsó orosz jegyzéknel is haladás mutatkozik azon kifejezett kijelentésben, hogy Oroszország hajlandó Ausztria-Magyarországgal és a többi hatalmakkal keresni a megegyezést,

tehát nem a többi hatalmakkal Ausztria-Magyarország nélkül, vagy az ellen. Minthogy egyetlen nagyhatalom, vagy egyetlen nagyhatalmi csoport sincs, amely Szerbiáért Ausztria-Magyarországgal hadakozni akarna, lehetséges a háborus veszély elhárítása. Ebből a szempontból hasznos volna, ha azon Ausztria-Magyarországhoz intézendő kijelentést, melyet a hatalmak Szerbiától kívánnak, a bécsi kabinettel egyetértésben állapítanák meg úgy, hogy az már előzetesen kielégítőnek ismertessék el. *Bécs és Páris között az ilyen irányú megértés fontalat még semmi sem szakította el, Bécs és London között pedig ismét fölvetétek. Oroszország a szerb probléma dolgában közeledett a hármasszövetséges társához.* Ha Oroszország is határozottan állást foglal a többi nagyhatalmak mellett, akkor Európa egységességéről lehet szó a békemegzavaró törekvésekkel szemben.

A *Kölnische Ztg.* berlini távirata szerint úgy látszik, hogy azok a befolyások, amelyek az eddigi egyeztetési kísérleteket megnehezítették, szűnőfélben vannak. Bár a Szerbia elé terjesztendő formulának megszövegezése még nem készült el, a tárgyaló hatalmak nézetei megegyeztek abban, hogy a formula a monarchiát kielégíti, Szerbia tekintetében minden kétértelműséget lehetetlenné tesz és számol azzal, hogy a béke megzavarása Szerbia részéről megakadályoztassék. Ha a hatalmak által Szerbiának adandó tanácsok feltétlenül elfogadtatnának, ez annak volna köszönhető, hogy Oroszország megérti a jelenlegi helyzetet. Izvolszki közreműködésével a béke munkájával a béke minden barátjának halájára és elismerésére számíthatna.

Megtámadott monitor. (?)

A „*Daily Telegr.*” jelenti Belgrádból, hogy hétfőn délután egy osztrák-magyar motorhajó közeledett a Belgrádtól tíz kilométernyire fekvő *Vinča* erődözhöz és előkészületeket tett rá, hogy az erődöt lefénnyképezze. A szerb partról rákiáltottak a hajóra, minthogy azonban annak fedélzetén ennek ellenére sem hagyták abba a fotográfálást, a szerbek tüzeltek, mire a hajó az ellenkező irányban gyorsan visszavonult.

A zimonyi hid veszedelme.

A zimonyi vasuti állomás Belgrád felé eső részén egy a Száva folyón átviró vasuti hid védelmére, esetleg fölrobbantására szolgáló ágyutelep van, amelyet csak nemrégem javítottak ki és hoztak megfelelő védelmi állásba. Az ágyutelepet eddig csak két fegyveres katona őrizte éjjel, nappal azonban csak a vasuti őrszemélyzet felügyelete alatt állott. Hétfőn éjjel több zimonyi halásznak vélt ember kötött ki a Duna mellékágán, közel az ágyutelephez, nyílván abból a célból, hogy az ágyutelepet fölrobbantsa. Az őrség felszólítására az alhalászok csónakjaikon Belgrád felé menekültek. A merénylők után tett lövésökre azok nem válaszoltak, mert a Duna és Száva torkolatánál levő pénzügyőrök figyelmessé lehettek volna s vagy lelőtték, vagy elfogták volna a szerb alhalászokat. Ugy az ágyutelep, mint a pénzügy-és hidőrség fegyveres személyzetét megerősítették. A pénzügyőrségnek meghagyták, hogy csempészekre, vagy egyéb gyanús alakokra, akik a Száván vagy a Dunán átjönnek a magyar partra, csak abban az esetben löjjenek, ha az illetők ellenállás esetén szintén fegyvert használnának.

A Belgrádi Magyar Egyesület feloszlott.

A két év óta fennálló Belgrádi Magyar Egyesület, tekintettel a háborus mozgalmakra, vasárnap tartott ülésén feloszlását mondotta ki, miután gróf *Forgách* János osztrák-magyar követ, az egyesület védnöke, ezen tisztségéről már előzőleg lemondott volt. A Belgrádi Magyar Egyesületnek számos, már évtizedek óta Belgrádban lakó magyar kereskedő és iparos — akik időközben szerb honosságot nyertek — volt a tagja, akik kénytelenek voltak a beállott politikai viszonyok miatt az egyesületből kilépni, nehogy az erőszakos feloszlásának tegyék ki az egyesületet, jóllehet a politika ki volt zárva az egyesületből és gyakran látott a maga körében szerb polgárokat is.

hogy a kormány nem habozott e tünettel szemben haladéktalanul intézkedni. Eltekintve a közönségnek hivatalos megintésétől és felvilágosításától és bizonyos manőverek elnyomásából, a kormány befolyását érvényesítette abban az irányban, hogy a takarékpénztárak azon nehézségek leküzdésére, amelyek a jelen rendkívüli viszonyok következtében előállhatnak, a bankoknál támaszt találhassanak, különösen az *Osztrák-Magyar Banknál*. Eanfölgva az *Osztrák-Magyar Bank* ausztriai intézeteit felhatalmazta, hogy a takarékpénztáraknak szükségeltük szerint *specziális korlátozások nélkül* bizonyos hiteli határok között kuláns módon fedezet ellenében bocsássonak pénzüsségeket rendelkezésükre. Kétségtelen, hogy ilyenképpen a jegybank készleteinek rendelkezésre bocsátása folytán módjukban lesz az összes visszafizetési igényeknek eleget tenni. Ezek után remélhető, hogy a takarékbetevők frivol és minden tényleges alapot nélkülöző nyugtalanítása rövidesen véget ér.

A Reichsrath ülése.

Bécs, márczius 24.

A háború.

A Reichsrathban *Georgi* landwehrminiszter *Luksch* interpellációjára válaszol, amely arról szól, hogy a nem aktív legénység egyes korosztályainak kezelésénél a legutóbbi létszámkiegészítés alkalmazásával nem jártak el egyöntetűen. A miniszter kijelenti, hogy miután a létszámemelés tulajdonképpen a Boszniában, Hercegovinában és Dalmáciában lévő csapatok oly módon való megerősítésére szolgál, hogy az erőltető határőrszolgálatot könnyebben végezhessék, természetesen, hogy a létszámkiegészítés szükségessége azon csapattesteknél merült fel, amelyek az illető területeknek vannak elhelyezve, míg ily csapattestek azon osztályai, amelyek nem állanak a délkeleti határon, eddigi létszámuk mellett voltak fenttarthatók. Így tényleg megtörténhetett, hogy egy és ugyanazon községben az egész intézkedés parciális jellegének elkerülhetetlen következtésképp a magasabb korosztályu tartalékosokat behívták, míg az ifjabb, vagy legifjabb korosztályokat nem hívták be.

A kincstári jegyek.

A ház ezután folytatja Kramarz képviselő sürgős indítványának tárgyalását, amelyet a kincstári jegyek kibocsátása ügyében nyújtott be. *Lecher* képviselő kifejti, hogy a kormány kétségtelenül alkotmányellenesen cselekedett. Kramarz sürgős javaslata nem alkalmas a hiba helyreigazítására. Sokkal helyesebb volna az egész ügyet a költségvetési bizottságban tárgyalni. A haza ellenségei, a kamarilla és a soha nem nyugvó háborúspárt minden alkalmat és minden körülményt felhasználnak, hogy különböző helyeken ármánykodjanak ellene. Ily módon bizonyos helyeken az az érzés támad, hogy a külpolitikára jobb volna minél előbb szabadulni ettől a háztól. *Bienerth* bárónak éppen politikai gyengéje az, ami őt a kamarilla előtt kedvesé teszi. Nincs szüksége oly miniszterelnökre, akiknek vezetése alatt e ház előrehaladna. A népességnek azonban éppen most van szüksége, hogy a parlament gondoskodjék róla. Szólv az állam és a nép érdekében kéri a képviselőket, hogy a sürgős javaslatokkal való obstrukciótól álljanak el. (Élénk helyeslés).

Modrasek szocialista kijelenti, hogy pártja nem helyesli a miniszterelnök eljárását. *Gessmann* kiemeli, hogy a kérdés jogi és alkotmányjogi oldalánál fontosabb az a szempont, vajon a pénzügyminiszter intézkedése helyes, az állam érdekében volt-e.

A külpolitikai helyzet indokolja, hogy a kormány a ház közreműködése nélkül járt el. Szólv a leghevesebben elítéli a szocialdemokraták magatartását és felszólítja a polgári pártokat, hogy egyesüljenek a szocialdemokrácia káros befolyásának ellensúlyozására.

Dr. Blavinski képviselő kijelenti, hogy a lengyel klub abban a meggyőződésben, hogy a kormány bizonyára kényszerítő okokból folyamodott a szóban lévő tranzakcióhoz és bízva abban, hogy a kormány az alkotmány értelmében a parlamentre fog támaszkodni, valamint annak elvártában, hogy rendezett pénzügyekről és a békéről is gondoskodik, a javaslat sürgőssége ellen szavaz.

Steinwender és *Wolf* képviselők kijelentik, hogy a németek politikai okokból a sürgősség ellen foglalnak állást, minthogy nem oly naivak, semhogy indítványozók által felhasználtassák magukat azok politikai akciójának támogatására.

A vitát ezután berekesztik *s Adler, Steiner és Kramarz* zárszava után a ház áttért a névszerinti szavazásra. A képviselőház 236 szavazattal 191 ellen *elveti* Kramarznak a járadékkibocsátásra vonatkozó sürgős javaslatát.

A képviselőház megkezdte az állatjárványtörvény részletes tárgyalását. A képviselőház ülése végén *Ohoc* interpellált amiatt, hogy egy hír szerint a német császár a mult héten Bécsben időzött. Legközelebbi ülés holnapután.

Az urakháza.

Az urakháza vita nélkül elfogadta az ujonczmegajánlási törvényjavaslatot. *Windischgraetz* herceg a javaslat elfogadásának deklarálása után közli, hogy a javaslat vita nélkül történt elfogadásában újabb bizonyítékát látja a fentartás nélküli hazafias készségnek, amelylyel e ház dicső hajseregünk követeléseivel szemben mindenkor viselkedett. (Helyeslés.) Habár nem mond le arról a reményről, hogy a békére irányuló törekvéseink, amelyeket hű szövetségeseink és az irántunk barátságos hatalmak támogatnak, eredménynyel fognak járni, mégis bizalommal és nyugalommal azon a meggyőződésben van, hogy semmi sem fog történni, ami a monarchia hatalmi állására kedvezőtlen lehetne. (Élénk helyeslés és taps.)

Az urakháza elfogadta *Grabenmayernek* a mezőgazdasági reálhitelre vonatkozó indítványát. *Brav földművelésügyi miniszter* bejelentette, hogy erre vonatkozó törvényjavaslatot fog legközelebb benyújtani. Legközelebbi ülés holnapután.

KÜLFÖLD.

Az osztrák-magyar-török megegyezés. A *Tageblatt*nak táviratozzák *Konstantinápolyból*: Parlamenti körökben azt hiszik, hogy a képviselőházban csak jelentéktelen ellenzéke lesz az osztrák-magyar-török megegyezésről szóló törvényjavaslatnak. A javaslatot a bizottság már majdnem egészen letárgyalta s jelentését még e héten kinyomatja, úgy hogy a jövő hét valamelyik napján már napirendre kerülhet a képviselőházban a megegyezésről szóló jegyzőkönyv.

Az angol király útja. A berlini *Taegliche Rundschau*-nak táviratozzák *Londonból* udvari körökből, hogy megtették minden előkészületet az angol király Földközi tengeri útjára. *Edvard* király *Athénbe* készül és az *Adriai-tengeren* hosszabb körutat fog tenni, valószínűleg *Velencében* is meg fog állapodni. Egyébként még nem biztos a király utazása, mert a politikai fejleményektől függ, de ha mégis megvalósul, akkor nagyon könnyen meglehet, hogy találkozni fog *Vilmos császárral* a Földközi-tengeren.

A német-angol flottavita. *Londonban* a nemzeti liberális klub dinét rendezett, amelyen a hadügyminiszter is résztvett. Egy pohárköszöntőre válaszolva, *Haldane* hadügyminiszter a flottakérdésre is rátért és azt mondta, hogy a kormány nem engedi magát beleragadtatni méltatlan versenyfutásba. Az angol kormány tisztában van azzal, hogy mit jelent *Anglia tengeren való uralma*, de a legjobb eszköz ennek elvesztésére az volna, ha hozzánk méltatlan eljárást tanusítanánk és ha a kormányt is magával ragadná a pánik. A kormány fentartani kívánja a tengeren való hegemoniát és ennek megvalósításáról megvan a maga véleménye. E felfogásához a kormány a bonyolult kérdésben mindenkor ragaszkodni fog.

A német birodalmi gyűlés *Tirpitz* és *Schön* báró államtitkárok jelenlétében folytatja a tengerészeti költségvetés második olvasását. *Thünefeld* báró cenztrumpárti a bizottság jelentését adja elő. Az általános vitához senkisémmel jelentkezett szólásra. Az államtitkár fizetését eanfölgva vita nélkül megszavazzák. (Élénk helyeslés.) *Singer* képviselő a házszabályokhoz szólv a következőket jelenti ki: Értésemre jutván, hogy a hajóépítések korlátozása ügyében az angol és német kormány közti tárgyalásokról, ami néhány nap óta nagyban foglalkoztatja a kövéleményt, — a birodalmi kancellár költségvetésének tárgyalásakor lesz szó, és hogy a birodalmi kancellár kész a jövő héten előadni költségvetését, pártom letett azon szándékáról, hogy ma tegye szóvá ezt az ügyet. Fentartjuk azonban magunknak a jogot, hogy a birodalmi kancellár költségvetésének tárgyalásakor e kérdést kimerítően tárgyaljuk. (Helyeslés a szocialdemokratáknál.) Ezután a ház áttért a részletes vitára, melynek során több tételt elfogadnak.

Oszták hadastyán-hadtest. Az osztrák kormány ma törvényjavaslatot nyújtott be, amely osztrák cs. és kir. hadastyán-hadtest felállítását célozza. Ilyen kormányjavaslatot már 1907. évben adtak be, de a parlament azt még nem intézte el. A most beadott javaslat a régebbihez hasonlítva, jelentékenyebb változásokat tüntet fel és a legmesszebbmenő módon számol az osztrák hadastyán-egyesületek, valamint az azokon kívül kifejezett kívánalmakkal.

A szabadelvűek is utalnak a párt azon határozatára, mely szerint a német-angol flotta viszony a jövő héten tárgyalassék. A tengerészeti költségvetés nagy részét vita nélkül eliatézik. Az egész tárgyalás másfélóráig tartott.

Rifaat pasa Rómában. *Rifaat pasa* török külügyminiszter holnap is *Rómában* marad és csak holnap, vagy esetleg péntek reggel utazik el. Holnap délben a török nagykövet *Rifaat pasa* tiszteletére ebédet ad, amelyre néhány olasz parlamenti személyiség is hivatalos.

Az olasz trónbeszéd.

Róma, márczius 24.

A trónbeszéd, amelyet a király a törvényhozási ülészek megnyitására felolvasott, a következőképpen hangzik:

— Ebben az ünnepélyes órában, amidőn szavaimat önökhöz intézem, hogy az imént megnyitott törvényhozási ülészek idejére eredményes munkódt kívánjak, még erősen érzem azt a fájdalomt, amely mélyen megrendítette lelkemet. A természet rombolási ösztöne, amely soha nem tapasztalt hatalmas és borzasztó megnyilvánulásával két legnemesebb és legszebb városunkat, amelyekre büszke volt *Olaszország*, elpusztított és egész vidékeket rommá változtatott át és gyászba borított, a legsúlyosabb sébeket ejtette hazánk szívére. *Vigasztalásunkra* szolgált, hogy e rettenetes katasztrófa alkalmával az egyesek hősiessége versenyzett az összesség erőnyeivel. *Míg* a hadsereg és tengerészet a nálunk szokásos kötelességérettel és nagy önmegtagadással szentelték magukat a nehéz és veszélyes mentési szolgálatnak, *Olaszország* egész népe, osztálykülönbség nélkül, megható testvéri érzésben egyesülve, a szeretet, a jótékony és a példátlan bátorság lelkesült megtestesítője lett. És — az emberiség szolidaritásának tündöklő példájaképp — az összes civilizált nemzetek, amelyek szeretetselenségünkben részvételt voltak irántunk, ezüvüket tárták ki, vitéz fiaikat bocsátották rendelkezésünkre, a legnagyobb mértékben gondoskodtak a túléltekről és barátságos részvételökkel vigaszt nyújtottak, úgy, hogy tudvalevőleg *Olaszország* fájdalomt az egész világ osztotta. A köszönet érzése, amelyet az egész világnak kifejezek, erősítse azon elhatározásunkat, hogy *Messzinát* és *Reggiót* dicső multjukhoz méltó jövő számára ismét feltámaszszuk. Ezt az elhatározást a parlament az utolsó ülészekben kinyilvánította, amivel hozzá méltó módon koronázta tevékenységét. Önök, uraim, akikre mint egy szent örökség száll ez az elhatározás, bizonyára újból kimondják és megerősítik azt. Bizom is benne, hogy az ország életérdekei önöket hasznos és buzgó munkálkodásra fogják serkenteni.

A béke politikája.

A messzeimenő szabadságok politikája, egyidejűleg a munkásosztályok helyzetének javulásával, megeremtette a gyümölcsöző szocialis béke feltételeit. Ez a politika sem nem gátolta, sem nem halasztotta az ipar és kereskedelem fejlődését. A szabadság jótékony hatásait azonban mindinkább bölcs reformok szorgalmas létesítésével kell tökéletesíteni, oly reformokkal, amelyeket *Olaszország* a legutóbbi tíz évben megfontolt és bölcsen megkezdett. A szabadság, a haladás és a bölcsesség politikáját folytatni kell, hogy adigazgatásunk hiányai orvosoltassanak, hogy a forgalmi eszközök szaporodjanak és megkétszereződjenek és hogy az állam meg tudjon felelni a modern élet sok irányú követelményeinek.

A trónbeszéd ezután részletenként felsorolja

a megvalósítandó szociális és közgazdasági feladatokat, mint az erdők védelmét és kihasználását, a víziutak szabályozását és használhatóvá tételét, a közegészségügy előmozdítása és új területek szerzése céljából a moosarak kiszáritását, valamint a mezőgazdaság és ipar tovább fejlesztését. A trónbeszéd ehhez hozzáfűzi azt a figyelmeztetést, hogy a szociális törvényhozás ezen művének a parlamentben meg kell valósulnia anélkül, hogy az egyik oldalon győztesek volnának, amelyek ellenfeleiket elnyomják, a másik oldalon pedig legyőztek, akik gyűlölettel vannak eltelve.

A trónbeszéd ezután a polgári és büntető eljárásban való bírói funkciók nehéz problémáját fejtegeti, amelynek megoldása az új ülészak feladata lesz. A trónbeszéd ezután a népoktatás kérdésére tér át, amelyet szükséges a modern életmód követelményeihez alkalmazni. Rámutat a felsőbb intézetek és egyetemokről való gondoskodás szükségességére. A parlament különös figyelmébe ajánlja a trónbeszéd a hadsereg és a tengerészet nyugodt és biztos kiépítését, hogy az az összes technikai vívmányok felhasználásával és a jelenlegi szociális viszonyokhoz való alkalmazkodással mindig jobban és jobban gondoskodhassék a haza védelméről, eme legfőbb és legszentebb kötelességről. Ily módon Olaszország részvétele a béke fenntartásában megőrizhető, sőt fokozható lesz.

A Balkán-kérdés.

A trónbeszéd ezután a következőképp folytatódik: Olaszország, amely a béke megbecsülhetlen jótéményeit élvezzi, mélyen átérzi a felelősséget, amely minden civilizált népre a béke fenntartásának szempontjából hárul. Olaszország állandóan ragaszkodik a szövetség rendszeréhez, amely a békés európai egyensúly lényeges tényezőjének bizonyult és *őszinte és szívélyes barátsággal viseltetvén a többi hatalmakhoz, állíthatja, hogy hozzájárult a nemzetközi egyetértés biztosításához és Olaszország szilárd marad ebben az elhatározásában. Az összes államokat ma átható hasonlóan békés érzület kifolyásaként a Balkán-félsziget néhány súlyos kérdése békés megoldást nyert. És kifejezni kívánom bizodalmasomat abban, hogy az óhajtott megegyezés más kérdésekben is, amelyek még függőben vannak, szintén el lesz érhető.*

Szenátor és képviselő uraim! Ötven év telt el azóta, hogy Olaszország uralkodója és népe nagy-szerű egyetértésben megkezdte az ország ujjaalakításának fenséges művét. Ezen ötven év alatt az olasz nép a bizonytalanság és a balsiker korszakain áthaladva, a bizalmatlanságot és bátortalanságot elhallgattatva, a türelmetlenséget és tulmoreszketet megfékezve, biztos és szilárd magatartással tartotta szem előtt intellektuális gazdasági, valamint erkölcsi felvirágzását. Az, hogy a nagy változás megtörténhetett, első sorban a béke áldásos hatásának és nevelő értékének köszönhető, a mennyiben általa nemcsak az egyének, hanem a társadalmi osztályok és az egész nép is egyidejűleg értékük és méltóságuk tudatával kötelezettségeik és felelősségük tudatát is megnyerték. És ha, amiben nem kételkedem, a fegyelem szelleme hasonló módon növekszik és erősödik, ez biztosítván minden közös törekvésnek igazi sikert, — Olaszországnak el kell érnie azt a célt, amelyet évezádasos *híresség és egyben virágzó ifjúsága jelölnek a részére.*

A beszéd hatása.

A trónbeszéd felolvasását ismételt **h**elyeslés szakította meg. Amidőn a király megemlékezett Olaszország minden lakosának a földrengés okozta katasztrófa alkalmával kifejtett egyöntetű áldozatkészségéről, a kamara impozáns ovációkban részesítette a királyi párt. A királyné felemelkedett helyéről és meghajlással köszöntö meg az ovációt. A külföld segítségéről szóló megemlékezés is élénk tetszést és viszhangot keltett. Különös lelkesedéssel fogadták a hadseregről és a tengerészetről szóló részét a trónbeszédnek. A külpolitikai helyzetről szóló fejtegetések közül különösen azt a részt fogadták tetszéssel, amelyek a Balkán-kérdésben való megegyezés létrejövetele iránt táplált reményről szólt.

A trónbeszéd felolvasása után a királyi pár

köszönetet mondott ismételt az ovációkért. A jelen volt diplomaták közt Rifat pasa török külügyminiszter is helyet foglalt.

Kornfeld Zsigmond meghalt.

Budapest, márczius 24.

Ma hajnalban, hosszú szenvedések után egy idegen nevű, idegen születésű ember halt meg a fővárosban, és az a halott a magyar közéletnek, a magyar nemzeti megerősödésnek, a magyar munkának nagy halottja.

Kornfeld Zsigmond báró, főrend, a Magyar Általános Hitelbank és a budapesti tőzsde elnöke halt meg nagy gyászára és vesztességére egész közéletünknek. Mert ez az idegenből szakadt ember a szó legigazibb és legnemesebb értelmében lett fiává ennek az országnak, ahová idegen érdekek képviselésére küldötték a pénz külföldi hatalmasságai. És Kornfeld Zsigmond, az idegen, az alatt a harmincz esztendő alatt, hogy itt élt és dolgozott, megteremtette a magyar pénzügy és közgazdasági élet függetlenségét. Erdeméért a királyi elismerés főrendd és báróvá emelte. Ez a királyi kitüntetés azonban semmiben sem hasonlít a közgazdasági érdemek közkeletű jutalmazásához, mert Kornfeld Zsigmond neve csakugyan a történelem, Magyarország kulturfelvirágzásának történelmének, amelynek legutolsó harmincz esztendeje az ő nevével össze van forrva.

Halála pótolhatatlan veszteség nemzeti függetlenségünk egész jövődjére nézve.

Betegsége.

Báró Kornfeld Zsigmond tulajdonképpen már esztendőök óta betegeskedett. Gyöngye konstrukciójú szervezetét megöröklték a szakadatlan és óriási arányú szellemi munka fáradalmai. Neuraszténikus volt, de baját nagy lelkierevével viselte és munkájában semmi könnyebbülést nem engedett megöröklött szervezetének. Tavaly júniusban aztán komolyabbá lett a baj. Orvosai vezetőségét konstatáltak és minden munkától eltiltották. Ezt a tilalmat azonban a beteg mindaddig nem respektálta, amíg ágyba nem esett. Állapota akkor már olyan komoly volt, hogy háziorvosa, dr. Singer Jakab *Korányi* tanárt konziliumra kérte. A tanácskozás eredménye az volt, hogy a betegnek délvidekre kellett mennie. Családja a Rivierára vitte, ahol három hétig időzött, de ott sem érezte jól magát és haza kíváncskozott. Haza is hozták, itthon azonban hamarosan válságosra fordult az állapota. Beteggyárhoz háziorvosán kívül meghívták *Korányi* tanárt, dr. Vincze Zsigmondot, továbbá *Neusser* bécsi és *Strimpell* borszói tanárokat. Segíteni azonban már ezek az orvosi kitünőségek sem tudtak a betegnek, aki hosszú vívódás után ma reggel, hajnali három órakor meghalt. Halálosságát gyászoló családja állta körül az utolsó percekben, amely betegségének egész ideje alatt is önfeláldozó szeretettel ápolta.

Életrajza.

Báró Kornfeld Zsigmond 1852-ben született Csehország Góltsch-Jenikan nevű városkájában. Iskolai tanulmányainak befejezte után a bécsi M. Thorseh Söhne bankozóg kötelekékbe lépett, majd a Wahrmann és fiai bankházhoz ment át. Feltűnő fiatalon, husz éves korában a Böhmische-Bankverein igazgatója lett, de kiváló tehetségével csakhamar feltűnt s az Osztrák hitelintézetekhez hívták meg, hol a prágai fiók igazgatását bízták rá.

Ekkor már alkalmá nyílt nagy képességeinek beigazolására. Felelősségteljes állásában mint nagy pénzügyi tudással rendelkező, kiváló szervező erő annyira magára vonta a figyelmet, hogy az Osztrák hitelintézet közbenjárására a Magyar általános hitelbank reorganizációját rá bízták. 1878-ban választották meg a Magyar általános hitelbank igazgatójává s ő gyorsan hozzáállott feladata teljesítéséhez. Kettős szerepet kellett betöltenie. Fel kellett emelnie a Hitelbankot arra a pozícióra, mely azt, mint a Rothschild-csoport tagját, megillette. Másfelől szánálni kellett az intézetet és iparvállalatait s azokat a virágzás útjára terelni. Kornfeld Zsigmond nemcsak feladatának felelt meg, hanem intézetét valóságos hatalommá tette.

Kornfeld tevékenysége két irányban jellemezhető. Egyik feladata volt, mint az államkölcseinek elhelyező pénzesopont egyik jelentékeny tagjának, a magyar állam címleteinek elhelyezése, a másik a hazai ipar fejlesztése. Mindkét irányban maradandót és nagyot alkotott. Az 1878. évi **okkupacionális hitel beszerzését** mint ujonnan megválasztott igazgató már ő eszközölte.

1881-ben konvertálták az akkori 6 százalékos magyar aranyjárdékot 4 százalékra, amely típus ma is érvényben van. 1889-ben rákerült a sor az 5 százalékos törlesztéses kölcsönök átalakítására, amit teljes sikerrel hajtottak végre. De legnagyobb jelentőségű állampenzügyi művelet volt az 1892. évi valutatörvények (Wekerle korszak alkotása) alapján véghezvitt magyaránny konverzió, melyben összes 5 százalékkal és ennél magasabb tétellel kamatozó állampapírjaink bevonatnak s azok helyett új típus, a 4 százalékos magyar koronajárdék honosított meg. Ez a konverzió, amely hazánk legnagyobb pénzügyi művelete, fényesen sikerült. Ez a siker pedig jórésben Kornfeld nagy gyakorlati pénzügyi tudásának, az általa ápolat és fenntartott kitűnő pénzügyi összeköttetéseknek és körültekintő pénzügyi politikájának köszönhető. Rövid idő alatt 1052 millió korona értékű 4 százalékos koronajárdékot helyeztünk el és beszerztük a valutánk rendezéséhez szükséges aranyat. 1902-ben következett egy másik nagyarányú konverzió, amely 1.087.470.000 koronára terjedt ki s véglegesen eltüntette a 4 százaléknál magasabb címleteket s helyettük egységes koronajárdékot teremtett. Ez a második magyaránny művelet teljesen Kornfeld műve s annak eszméje is tőle származik. A banküzlet terén Kornfeld alkotó keze szintén közreműködött. Az a magyaránny föllendülés és az áruüzleti tevékenység teljes ujjaalkotása, amelynek a közelmúltban szemtanúi voltunk, az ő munkás kezét és termékeny agyvelejét dicséri. Több ízben emelte intézete tőkét. Az egész országot behálózta fiókjával s az ipar és közlekedés fejlesztése terén egyenesen uttörő munkát végzett. Emellett Kornfeld a közélet embere is volt. A főrendiházban és a delegációkban mindig jelentős szerepet vitt. A budapesti áru- és értéktőzsde elnöke, s ha visszaemlékezünk arra a lesújtottságra, amelyet 1908-ban ezen tisztségről való lemondása országsszerte és kormánykörökben keltett s hogy a kormány és a kereskedelmi körök egyhangulag megmaradásra kérték, akkor meg tudjuk azt is, hogy mi ő a magyar kereskedelmének. A tőzsde elnöki tisztségét 1900 óta látja el s olyan szakavatott kézzel irányítja annak tevékenységét, hogy tekintélye azóta megnőtt. Megalkotta a Budapesti Giro- és Pénztáregyletet, melynek legutóbbi időig elnöke volt s a „Hermes” váltóüzleti részvénytársaságot.

1905. június 30-án választották meg a Hitelbank elnökévé s legutóbb az önálló jegybankról mondott értékes szakvéleményt, mely hazafias hangjával és szakbeli kiválóságával közfelfűtést keltett s közmegegyezést idézett elő. A hazai pénzügyi jelentőségének fokozásában oroszlanrésze van s ha ma Budapestet mint pénzügyi és közéleti megismerni, abban igen nagy érdemei vannak Kornfeldnek.

Ez a sokoldalú tevékenység nem maradhatott legfelsőbb helyen sem észrevétlenül. A királyi kegy több ízben kitüntette. Így 1890-ben a III. oszt., 1893-ban a II. oszt. vaskorona-rendet kapta, 1901-ben a főrendiház tagjává nevezték ki élet-hosszúlag, míg néhány hét előtt a király az örökös bárói méltóságot adományozta Kornfeldnek.

Példás családi életet élt. Felesége egy híres bécsi bankárnak, *Frankfurter* Albertnek leánya. Fiai: dr. *Kornfeld* Móricz báró és báró *Kornfeld* Pál gazdasági életünkben már is jelentős pozíciókat vettek ki maguknak, míg egyetlen leánya, *Mizzi*, dr. *Domony* Móricznak, a Folyam- és Tengerhajózási Társaság ügyvivő igazgatójának felesége.

A részvét.

A katasztrófa híre az egész fővárosban, a társadalom minden rétegében nagy részvétet keltett és a gyászról sujtott családhoz nagy számban jöttek a rokonok, barátok és jóismerősök részvétüknek megnyilatkozást adni. Táviratilag és felvételben több százan fejezték ki részvétüket. A halál híre a tőzsde, a Magyar Általános Hitelbank, a Lipótvárosi Kaszinó, a Ganz-gyár, a Budapesti Giro- és Pénztáregylet, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság és még számos pénzügyi intézet épületére kitérték a gyászlobogót. Báró Kornfeld Zsigmond temetése pénteken délelőtt 10 órakor lesz a Bajza-utca 32. szám alatti **gyászház**ból.

A budapesti áru- és értéktőzsde tanácsa ma délelőtt fél egy órakor boglári *Simon* Jakab elnök elnöklésével értekezletet tartott. Az értekezleten a tőzsdetanácsosok majdnem teljes számban jelentek meg. Az elnök meleg szavakkal emlékeztet meg báró *Kornfeld* Zsigmondnak, a tőzsde nagy-érdemű elnökének elhunytáról és idítványozta,

hogy báró Kornfeld Zsigmond hervadhatatlan érdemei jegyzőkönyvben örökíttessenek meg, hogy a gyászoló családhoz részvétiratot intézzenek és hogy az elhunyt koporsójára koszorút helyezzenek. Ez után Sztierényi József államtitkár, aki a gyászeset alkalmából megjelent a tanács ülésében, emlékezett meg báró Kornfeld Zsigmondról szép szavakban, melyek mély hatással voltak az értekezlet résztvevőire. Az államtitkár különösen azt emelte ki, hogy báró Kornfeld Zsigmond nevéhez és szelleméhez fűződik egy emberöltő a magyar gazdaság, kereskedelem és ipar fejlődésében. Az értekezleten elhatározták, hogy a gyászoló családot felkéri báró Kornfeld Zsigmond holttestének kiadására, amely esetben az elhunytat a tőzsde előcsarnokából temetik el. A tőzsde báró Kornfeld Zsigmondnak halála alkalmából ma délután fél 2 órától holnap délután fél 2 óráig zárva marad.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés elnöksége báró Kornfeld Zsigmond főrendiházi tag elhalálása folytán Sándor Pál országgyűlési képviselő elnöklésével rendkívüli ülést tartott, amelyben az elnök meghatottan, meleg szavakban méltatta az elhunyt felejthetetlen érdemeit az egyesülés megalakítása és fejlődése körül. Az egyesülés örök hálával adósa Kornfeld Zsigmondnak, aki ott állott az O. M. K. E. bölcsejénél, mint régtől fogva legteljesebb apostola a kereskedők országos szervezkedésének. Az elnökség fájdalmas részvétellel fogadta a bejelentést és megtette a szükséges intézkedéseket az egyesülésnek a kereskedő-világ általános gyászában való részvétele iránt. Az O. M. K. E. részvétiratot intéz az elhunyt családjához, koszorút helyez a ravatalra és testületileg vesz részt a temetésen.

Az Országos Iparegyesület végrehajtó bizottsága báró Kornfeld Zsigmond elhunytá alkalmából ma délelőtt rendkívüli ülést tartott. Az ülésen Máté Kovács Sándor elnök megindult hangon emlékezett meg báró Kornfeld Zsigmond elhunytáról, méltatta nagy érdemeit, kiemelte, hogy bár más téren működött, munkássága oly nagy lendületet adott a magyar ipar fejlesztésének, hogy az Országos Iparegyesület vezetősége mélyen érzi azt a veszteséget, amely elhunytával a magyar közgazdaságot érte. De közvetlenül is szoros kapcsolat fűzte az Iparegyesületet Kornfeld Zsigmond személyéhez, mert neki köszönhető az egyesület gyáripari szakosztályának reorganizálása. Indítványára kimondta a végrehajtó bizottság, hogy a mai ülésének jegyzőkönyvében megörökíti az elhunyt emlékét, részvétiratot intéz a gyászoló családhoz, a Magyar Általános Hitelbankhoz és a tőzsdehez, temetésén az egyesület igazgatósága testületileg vesz részt és a ravatalra koszorút helyez.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter báró Kornfeld Zsigmond elhunytá alkalmából a következő levelet intézte a budapesti áru- és értéktőzsde tanácsához:

„A tőzsdetanács nagyérdemű elnökének, báró Kornfeld Zsigmondnak elhunytá alkalmából mélyen átérzem azt a súlyos veszteséget, amely a kiváló férfi elvesztésében úgy közéletünket, mint különösen közgazdasági életünket érte. Annak a kiválóan fontos és jelentős vezérszerepnek kivívása körül, melyet a budapesti tőzsde közgazdasági haladásunk kifejlesztésében és irányításában hivatásának teljes magaslátán állva betöltött, az elhunytak rendkívüli érdemei vannak. Az a mély gyász, amely a ravatal körül megnyilvánul, a vezetésem alatt álló kereskedelemügyi minisztériumot is áthatja. E nagy veszteség feletti részvételnek kívánok ezennel őszinte kifejezést adni. Budapest, 1909 márczius hó 24. Kossuth.“

TÁVIRATOK.

A bolgár-török incidens.

Szalóniki, márczius 24. A dzumaibalai incidens és két órház kölcsönös tüzelése arra vezethető vissza, hogy két, csempészettel gyanúsított bolgárt a török határőrök elfogtak. A reakció Asis Tschoka elleni küzdelmet ismét felveszik, míhelyt nagyobb tábori útegek rendelkezésre állnak. A legutóbbi harcban egy tiszt és nyolcz közlegény meghalt, sokan megsbesültek.

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Az adópénzek dézsmálói.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 24.

Egy kétgyermekes számszéd, meg egy bizonyára szebb pályának lendült ügyvédjelölt összefogtak és megdezsmálták az adópénzeket. Nem az államot károsították, nem a már befolyt adóösszegekből loptak, sikkasztottak, hanem benyitottak a szegény emberekhez és azoktól csaltak ki kisebb-nagyobb összegeket.

Az ügy nem újkeletű. Még 1907. decemberében észrevette Pálffy János számtanácsos, hogy a VI. kerületi adószámveteli hivatalban az adózók számláján hamisított levonások, illetőleg kijavított tartozások szerepelnek. Nyomban széleskörű vizsgálat indult meg, amely a sok szám között nehezen haladt előre. Mindazonáltal hamarosan huszonnyolcz hamis tételt sikerült kimutatni, amire az adóhivatal főnöke a rendőrséghez fordult, amely ma este tíz órakor letartóztatta az egyik tettet, Bosnyákovics János adóhivatali számszédet, míg büntetésének elfogására holnap kerül a sor.

A VI. kerületi adóhivatalban Bosnyákovics János foglalkozott az adóhátralékok könyvelésével. Ha valaki nem abban a kerületben fizetett adót, amelyben lakott, vagy több czímen adózott, az esetleges túlfizetéseket arra a számlára írják, ahol hátralék van. Azt a könyvet, amelybe ezeket a tételeket könyvelik, B) nyilvántartásnak nevezik.

Bosnyákovics hamarosan kikapasztalta, hogy lehetne bűnös uton hasznot húzni foglalkozásából. Névsort vezetett a hátralékosokról és címleiket átadta büntetésüknek, egy ügyvédjelöltnek, aki fölkereste a hátralékosokat.

— Tessék előadni az adókönyvet, — szolt rá szigoruan az emberekre.

A megszeppent polgárok engedelmeskedtek és a „fölygelő ur“ elé tarták adókönyveiket.

— Hiszen maga nagy hátralékban van. El fogom vitetni a butorait.

A tárgyalás folyamán azonban megenyhült a hangja és tudtára adta a félnek, hogy hajlandó elrendezni a dolgot. Az emberek egy kicsit gyanakodva néztek látogatójukra, de azután mégis csak megbiztak benne, különösen miután előre nem kért egy krajczárt sem. Átadták adókönyveiket a csalónak, aki bevitte Bosnyákovicsnak. Ez keresztülvezette az adlerovásokat az adókönyvben, a B. nyilvántartásban és az adókönyvben, anélkül, hogy a felek egy krajczárt fizettek volna.

Az adókönyvben eszközölt hamisítás elvégzése után az ügyvédjelölt visszavitte az adókönyveket és kérte a honoráriumot. Rendesen a bevezetett összegnek 75 százalékát követelte, de megelégedett jóval kevesebbel. A kicsalt pénzeket azután az ügyvédjelölt megosztott Bosnyákovicsal. Ezek az osztások persze nem estek mindig simán és az álelmesebb ügyvédjelölt rendszerint megcsalta társát. A díjnak önállóan is dolgozott és maga vágta zsebre az egész hasznot. Ezzel szemben az ügyvédjelölt is talált magának önálló „ügykört“.

A családok végre kiderültek és a vizsgálat megállapította, hogy az ügyvédjelölt 3298 koronát csalt ki emberektől, a társak együtt pedig 20,671 koronával károsították meg az adófizetőket. Bosnyákovics a mai kihallgatáson tagadta, hogy bár niféle bűnös manipulációt követett el, de a bizonyítékok ellene szoltak, amiért is a rendőrség ma este letartóztatta. Büntetésére holnap ugyanez a sors vár.

UJDONSÁGOK.

— ELŐFIZETŐINKHEZ. Lapunk mai számához postautalványt mellékelünk és tisztelettel kérjük mindazokat az előfizetőinket, akiknek előfizetése e hó végén lejár, sziveskedjenek a megújítás iránt intézkedni, hogy a lapot továbbra is fennakadás nélkül küldhessük.

A gyermekek napja.

* * *

A mi városunk szomorú város. Az utcái szürkék és szintelének, nincs bennük semmi kedvesség, semmi lendület, semmi vonalharmonia. Olyan emberek városa, akikből hiányzik az, ami az utcáikban sincs meg: a virág, a sok szín. Mintha az utcák csak arra lennének jók, hogy komor keretül szolgáljanak a szomorúságnak, a nyomornak, meg a bűnnek, amelyek olyan vidáman ülnek tort az aszfaltjukon. Azt lehetne mondani, hogy a mi városunk utcáiban nincs egy garas ára karakterisztikum se. Meg vannak építve a házaik, villamosok vágatnak a kocsitjain, zaj pezsdül a fordulóikon, mint ahogyan ez megvan a világ valamennyi városában. De valami kedves, vagy valami egyéni vonás, az nincs benne semmi.

Egy-két esztendő óta, amikor kihajt a tavasz, egy napra mégis kap Budapest valami különös mezt. A szürke utcák átvarázsolódnak, nevető, kacagó emberáradat torlódik meg rajtuk, vidám lesz a város komor arculatja és valami különös, megmagyarázhatatlan karnevál-hangulat vesz erőt az embereken. Szinte kieserlődik a város, szinte megváltozik a képe. A komor jelenetek elmosódnak. Az élet apró tragédiái nem lázadznak az utcán. A vér, amely olyan sokszor festi égő pirosra az aszfalt szürkeségét, eltűnik, beszikkad. És a levegőt nem hasogatják föl káromkodások, nem történnek benne vad riadások, hanem finom gyereknevetés tölti be az utca hangulatát és valami naív, kedves jókedvű tanyát mindenütt, ahol máskor csak sivár, szomorú embereket lehetett látni.

Ez az egyetlen nap az, amelyiken karakterisztikum van Budapestnek. És ez a karakterisztikum jókedvű, kacagó, olyan lesz ekkor ennek a fiatal-öreg, sok szenvedést átélklődött városnak az arca, mint a gyermeké. Nem azé a gyermeké, aki igazán ez a nap, akit meg akarnak menteni ezen a napon, — nem a züllött, szomorú arcú gyerek ábrázatát veszi fel a város április elsején, hanem a Murillo bájos gyermekarczairól költözik rá a mosoly. És április elseje nemcsak azért gyermeknap, mert ezen a napon az elhagyatott, elzüllött gyermekekért dolgozik a társadalom, hanem azért, mert április elseje gyermekvidám napja mindig komor, mindig mogorva Budapest.

Nem kell arról beszélni, hogy ez a nap micsoda célok szolgálatában áll. Nem kell arról sem beszélni, hogy a Gyermekvédő Liga mekkora társadalmi fontosságú akciót indított és hogy hány gyermekléleket mentődik meg ezen a napon. Azt sem kell elmondanom, hogy a magyar társadalom tulajdonképen önmagát menti meg a pusztulástól, amikor a Gyermekvédő Ligát támogatja és amikor a pusztulásnak induló elemeket konzerválja és megizmosítja a nemzeti munka és a nemzeti társadalom számára. Ezt mindenki tudja és mindenki örömmel viszi a filléreit az urnákhoz a gyermeknapon, hogy azzal a legeurópaibb, a legnemesebb célu intézményünket támogassa.

A gyermeknapot a Liga a gyermekeknek csinálta — a gyermekekért. És amikor a jótékonytákos gyakorlatja és amikor nemzeti lökét gyűjt nemzeti célokért, ugyanakkor olyan karakterisztikumot is ad a szürke, sóvár Budapestnek, amilyenre Magyarország fővárosa száz esztendő alatt sem tudott szert tenni. Április elsejére Budapest a jókedv, a kacagás, az öröm városa. És a gyermekeké.

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, márczius 25. — Róma, kath.: Gy. o. B. A. — Prot.: Zoltán. — Görög-ország: márcz. 12. Teofánész. — Zsidó: Nisan 3. — A nap két reggel 5 óra 56 perczkor, nyugszik este 6 óra 17 perczkor. — A hold két reggel 8 órakor, nyugszik este 11 óra 8 perczkor.

A miniszterelnök fogad a pénzügyminisztériumban d. u. 4 órakor.

A honvédelmi miniszter fogad d. e. 10 órakor.

A pénzügyi államtitkár fogad 12—2-ig.

A közoktatásügyi államtitkár fogad 12—2-ig.

A Miénk kiállítás a Nemzeti Szalomban nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Nemes Marcell régi mesterműveinek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincs. — Allandó kiállítás a Könyves Kálmánál (Nagymező-utca 37—39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az III. Művészeti

Szalón (Keoskeméti-utca 3. szám) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia Kigyó-teri szalonja nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum állattára nyitva 4—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A Földtani Intézet Muzeuma nyitva 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi Múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A magy. kir. orsz. levéltár oklevél kiállítására nyitva 9—2-ig. — A Ráth György Múzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia Könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 9—12 óráig és 3—6-ig.

— **Lapunk legközelebbi száma a holnapi ünnepnap daczára a rendes időben, pénteken reggel, jelenik meg.**

— **Az „Egyetértés Vasárnapja“.** Nagy költséggel és körültekintéssel félév óta adjuk mellékletül az „Egyetértés Vasárnapja“-t, amely ily rövid idő alatt oly szívesen várt vendégévé lett minden háznak, ahova lapunk jár. Ez a siker arra buzdít bennünket, hogy fokozottabb figyelemmel és még nagyobb anyagi áldozat árán állítsuk össze az „Egyetértés Vasárnapja“-t. Összekötésben állunk német, francia, angol fényképvállalatokkal és briliáns kivitelű képekben kapjuk meg a külföld minden eseményét. A belföldön majdnem minden nagyobb városában van emberünk, aki az érdekesebb dolgokról felvételeket készít számunkra. Most, ha netalán háborúra kerül a sor, különösen érdekes lesz az „Egyetértés Vasárnapja“, mert gondoskodtunk, hogy fényképeink a harctéri érdekességeket azonnal lemeze rögzítsék és nyomban beküldjék. Bejelentjük ezt előre, abban a hiszemben, hogy előfizetőink ezután is a legnagyobb érdeklődéssel fogják fogadni az „Egyetértés“-t és az „Egyetértés vasárnapja“-t.

— **A német császári pár utja.** A német császári pár április 16-án érkezik Velenczébe és még aznap a „Hohenzollern“ hajón tovább utazik Korfuba, ahol május 4-ig fog maradni. Korfuból a császári pár a Földközi-tengerre megy s tiznapos utja közben Messinában is ki fog kötni. Az eddigi rendelkezések szerint május 16-án Wiesbadenben lesz a császári pár.

— **Kossuth Lajos Tivadar elutazása.** Kossuth Lajos Tivadar, aki testvéreinek, Kossuth Ferencz miniszternek látogatására egy hétig időzött Budapesten, tegnap este nyolcz óraker a déli vasuton Milanóba utazott. Kossuth Lajos Tivadart Sztérenyi József államtitkár kísérte ki a pályaudvarra.

— **Stolyin a Kaukázusban.** Pétervárról táviratozzák: Stolyin miniszterelnök, aki már tul van az influenzán, tegnap délután a Kaukázusba utazott és négy hétig fog ott maradni, de távolléte alatt is intézni fogja a kormány ügyeit s evégből minden fontosabb ügyet külön futárokkal fognak utána küldeni. A czárral is állandóan összeköttetésben marad a miniszterelnök. A rendőrség messzemenő óvintézkedéseket tett Stolyin biztonságára. Körülbelül 100 titkos rendőr utazott előre, hogy a miniszterelnököt őrizze. Még elutazása előtt Stolyin egy nagyon fontos közigazgatási reformot léptetett életbe, nevezetesen állami ellenőri állást szervezett s ennek a hivatalnak feladata a közigazgatás minden ágában megvizsgálni a visszaéléseket.

— **Castro utazása.** Castro, Venezuela exelnöke — így közli ezt egy Drezdából érkezett távirat — ma utazott Bordeauxba, hogy ott hajóra szállva visszautazzék Venezuelába. Csak fennmarrással közöljük ezt a hírt, mert ekkora vakmerőséget még Castróról sem igen lehet feltételezni. A karakasi törvényték ugyanis in contumacia elítélte s elrendelte, hogy mihelyt partra száll, tartóztatásuk la.

— **A mexikói parlament leégett.** Mexikóból táviratozzák: A képviselői kamara épülete tegnap leégett. Az utolsó huszonöt év aktáit tartalmazó levéltár elhamvadt.

— **Kinevezések az állami adóhivataloknál.** Az állami adóhivatalok tisztviselői karában nagy számú kinevezések és előléptetések történtek, amelyeket a hivatalos lap mai száma közöl. Eszerint a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök kinevezte:

a VII. fizetési osztályba sorozott adóhivatali pénztárnokokká az eddigi állomáshelyükön való meghagyás mellett: Laczkovics László fümei, Garbóczy Ferencz budapesti IV. állampénztári, Bartha József sepsiszentgyörgyi, Adomovszky Rezső győri, Kirner János nagykárolyi, Moldoványi Géza sátoraljaújhegyi, Boros Samu ungvári, Thuróczy Ferencz miskolci, Cseresnyés Gyula kolozsvári, Bartha Ferencz debreczeni, Farozdy Albert székelyudvarhelyi, Deák Alajos lugosi, Stefkovics Endre nagybeskerekeli, Rottlegi Gyárfás dévai, Létay László temesvári, Fleischhammer Károly egri és Fabianics Ignác soproni I. oszt. adóhivatali pénztárnokokat; első osztályu adóhivatali pénztárnokokká, illetve a VIII. fizetési osztályba sorozott adóhivatali ellenőrökké: Schulez József bártfai, Gaszner Károly hajdusozbózlói, Kryzewski Géza gyulafehérvári, Marschall Ferencz nagymihályi, Ferenczi János tasnádi, Kiss Gerő dunavecsei, Baghy János nagykálói, Peszkár János békéscsabai II. osztályu adóhivatali pénztárnokokat, Korácz Fülöp budapesti (IV. ker.) I. osztályu adóhivatali ellenőrt, Berényi Bertalan körmöcbányai, Launer János iglói, Kapetter Ferencz mohácsi, Baksa Gergely kalocsai, Kaliczky Kálmán verébelyi, Szűcs Károly nagybálmeczi, Körössy József sádsi, Szűcs Károly nagybálmeczi, Neuhauser Imre ezeldömölki, Jávor József feisbőri II. osztályu adóhivatali pénztárnokokat, Borbély Béla kolozsvári I. osztályu adóhivatali ellenőrt, Abrai János lippai, Antal Endre szentesi, Haksch Ferencz gyónki, Preczner József nyirbátori, Rziha Emil buzászi, Simon József muraszombati, Józsa László monori, Thomay Kálmán tornai, Kontz Károly esurgói, Z. Nagy Árpád marosludasi, Zsolnay József nagyszentmiklósi, Heidekker Zsigmond dettai, Györgydeák István siklósi, Kracsinger Jenő nagykikindai, Horváth János devcséri, Márkus Péter perli, Kettenstock Miklós fehértompomi, Sulyok József szentendrei II. osztályu adóhivatali pénztárnokokat, Palásthy Pál kassai I. osztályu adóhivatali ellenőrt, Schmidt József zirczi, Dellinger István fehérgyarmati, Bölskevy Boldizsár tekei, Milosevits János váli, Bachraty Antal nagyszombati II. osztályu adóhivatali pénztárnokokat, Fodor Lajos miskolci I. osztályu adóhivatali ellenőrt, Bezzegh János újvidéki, Bánfi Károly esztergomi II. osztályu adóhivatali pénztárnokokat, Moesáry Béla ungvári I. osztályu adóhivatali ellenőrt, Zádory Lajos váci II. osztályu adóhivatali pénztárnokot, Krivos Árpád egri, Stojkovits György nagybeskerekeli I. osztályu adóhivatali ellenőrként, Fodor János nagyberezsnai, Czigány János szentgotthárdi, Török Vidor kiskőrösi, Zsuzsitzky Ferencz tiszafüredi, Chocholusz Ferencz dunaszerdahelyi, Leitner Imre németújvári II. osztályu adóhivatali pénztárnokokat, Dekkert József debreczeni I. osztályu adóhivatali ellenőrt, Nagy Károly szászrégeni, Marosi Lipót móri, Szedlák Nándor sümegi, Salamon Árpád szamosújvári, Darvas Mór kisújszállási, Bodor Béla kovásznai, Buzi Sámuel máramaroszigeti, Mischinger János körösbányai, Hetényi Imre nezsideri, Forrágy Béla felsővísi, Gyöngyösi Vilmos szeniczai II. oszt. adóhivatali pénztárnokokat, Vertse Károly nyíregyházi I. osztályu adóhivatali ellenőrt, Györkovács János margittai II. osztályu adóhivatali pénztárnokokat, Helfer Géza szegedi I. osztályu adóhivatali ellenőrt, Salamon Károlyt zombolyai, Kónya Albert oraviczai, Klein Ferencz abaujvári, Kutschera Mihály trencséni, Breinich Ignác marosillyei, Nobl Ilés mezőtúri, Schneider Sebestyén faeseti, Zakál Vilmos kaposvári, Dubovszky Adólf gölniczbányai, Benke Elek székelykeresztúri, Götthe Károly haiduböszörményi, Omasztó József öblösi II. osztályu adóhivatali pénztárnokokat, Wallek József soproni, Eröss Gyula győri I. osztályu adóhivatali ellenőröként, Durugy Ferencz szászsebesi, Rusznyák János nagytapolcsányi, Izák Gábor zsibói, Czövek István eszéktonyai, Gresch Gyula szepesfalui, Ruiz Ármín lengvöltői, Philadelphí Mór selmezbányai II. osztályu adóhivatali pénztárnokokat és Lenárd János zombori I. osztályu adóhivatali ellenőrt az eddigi állomáshelyükön való meghagyásuk mellett.

A közlemény közli ezután azok névsorát, akiket a IX. fizetési osztályba sorozott adóhivatali segédeké, illetőleg I. osztályu adóhivatali ellenőrökké neveztek lá.

— **Dr. Vaisz Sándorné halála.** Dr. Vaisz Sándorné, a neves fővárosi ügyvédnek, ismert kriminálstanak neje, született Fischbein Róza Budapesten meghalt. Az elhunyt urinő, akit jótékonyága, lelki műveltsége és rendkívüli jószívűsége miatt a fővárosi társadalmi életében nagy szeretettel és általános tisztelettel vettek körül, most halálával előkelő és nagyszámú rokonságot borított gyászba. Temetése holnap, csütörtökön délelőtt tizenegy óraker lesz a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából.

— **Morelli Gusztáv emléke.** Morelli Gusztávnak, az Iparművészeti iskola elhunyt címzetes igazgatójának lelkiüdvéért délelőtt fél 11 óraker a belvárosi főplébánia templomban gyászistentisztelet volt. Az első padsorokban foglaltak helyet a család tagjai és az iskola küldöttsége. A gyászszertartást Bakács János plébános végezte.

— **A német császári jacht megsérült.** Wilhelmshafenből táviratozzák, hogy a Hohenzollern nevű császári jacht mult éjjel a Norderney nevű világítótoronyánál összeütközött egy norvég gőzös-sel. A norvég gőzös elsüllyedt. A legénységet megmentették. A Hohenzollern, amely orrán kissé megrongálódott, a kikötőbe futott be, ahol huszonnégy órán belül teljesen rendbehozzák és folytathatja útját.

— **Kitüntetés.** A király Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter előterjesztésére Baranyay Géza földbirtokosnak a mező- és közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a III. osztályu vas-koronarendet díjmentesen adományozta.

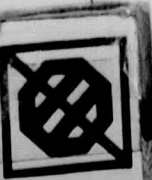
— **Kavardás egy kathedra körül.** A budapesti egyetemen nemrégiben megüresedett a román nyelvi kathedra. Erre a tanszékre a két szakbeli magántanár, dr. Alexis Kyörgy és dr. Popovics József kivül dr. Siegescu József is pályázott, a jelenlegi oraviczai képviselő. A dolg historikumához tartozik, hogy Siegescu körülbelül két esztendővel ezelőtt pályázott a magántanárságra, ekkor azonban munkásságáról olyan lesújtó kritikát adtak a szaktanárok, hogy a kar egyhangulag elutasította őt. Azóta azonban nagy érdemeket szerzett Siegescu a politika terén. Az összekötéséi révén (az apósa tanácsos a kultuszminisztériumban) keresztülvitte, hogy fölléptessék az oraviczai kerületben. Ez sikerült. Siegescu bejött és most már mint képviselő kérte Apponyitól az egyetemi tanszéket. Apponyi állítólag meg is ígérte ezt, de az egyetemi fakultás a jelölő ülésén olyan határozatot hozott, amely erősen megkötötte a miniszter kezét. A kar tudniillik első helyen egyhangulag dr. Alexis Györgyöt, az európaszerte ismert romanistát jelölte, második helyre nem tartott méltónak senkit és a fölülről jövő pressziók ellenére is csak harmadik helyen jelölte Siegescut két szavazattöbbséggel. A második és harmadik helyről is kimaradt dr. Popovics József most nyilt levelet intéz hallgatóihoz a „Tribuna“ című lapban. A levélben buzdítja hallgatóitól és kijelenti, hogy leteszi a docenturát, mert látja, hogy nálunk nem a tudomány érvényesül, hanem a politika még az egyetem helyiségeibe is behatol. Félreáll a presszió elől, amely már az egyetemi kar jelölő ülésén is érvényesült. Intő példát hozza fel a román ifjúságnak dr. Alexis példáját, aki egész életén át a magyarság eszméiért és érvényesüléséért küzdött és nem volt román nemzetiségi politikus és ime, a hatalom őt is mellőzi, az ő minden tudományos érdemei daczára. „Román ifjúság! Így járnak a prostituáltak!“ fejezi be levelét Popovics.

Mint tényt le kell szögeznünk, hogy Siegescut aki görög-katolikus és aki ezelőtt pap volt, a katolikus püspökök protegálják Apponyinnál.

— **Wright Wilbur utazása.** Pauból jelenti, hogy Wilbur Wright este Párisba utazott. Légi-hajójának kormányosai folytatják a kísérleteket.

— **A magyar iskolahajó.** Fiuméből táviratozzák: A létesítendő iskolahajó ügyében a tengerészeti hatóság nál ma érkekelet volt, amelyen a tengerészeti hatóság tisztviselőin kivül jelen voltak az Adria tengerhajózási társaság, valamint egyéb hajóstársaságok képviselői is. Ismertették a kereskedelemügyi minisztérium kettős javaslatát, mely szerint a minisztérium egy 4000 tonnás négyárbozos, 150 főnyi legénységgel, orvossal és minden szükséges ellátott vitorlást, avagy 2200 tonnás vitorlás és gőzerőre berendezett iskolahajót hajlandó beszerezni. E hajót az Adria, az Ungaro Kroata, az Orient-Keleti hajózási társaságok tartának üzemben. Hosszabb vita után elhatározták, hogy a kereskedelmi minisztériumhoz előterjesztést intéznek, hogy kisebbarányú, kereskedelmi üzemű vitorlást szerezzen be, amelylyel a tengerészeti akadémia előkészítő osztályának növendékei és végzett növendékei a vitorlás legénységéhez beosztva, sajátítsák el a tudnivalókat, tanárok felügyeletével. Az értekezletről felvett jegyzőkönyvet, amelyben a felszólalók indokai bennfoglaltatnak, felterjesztik a kereskedelmi minisztériumhoz.

— **Erkel Gyula temetése.** Erkel Gyula, a magyar kir. Operaház nyugalmazott karnagyának holttestét ma este uppesti lakásáról átszállították az Operaház előcsarnokába. A kettős érczkoporsót magas katalakra tették és diszes ravatalt állítottak fel a ma esti opera-előadás után az előcsarnokban. A temetés, amelyen a Zeneakadémia nevében Molnár Géza zeneakadémiai tanár mond beszédet, holnap, csütörtökön délelőtt tizenegy óraker megy végbe.

— Pusztító szökő ár. Lisszabonból érkezett távirati jelentés szerint a tengeri szökő ár, mely együtt jelentkezett a dagálylyal, Espinho régi városban (Oporto közelében) nagy pusztítást okozott a part közelében levő lakott házakra, hogy szerencsétlenség esetén segílyt nyujthasson.

— A szicíliai segélyakció befejezése. Az olaszországi segélyakció a mai napon befejeződött. A végrehajtó-bizottság délelőtt a kereskedelemügyi miniszteriumban Sztéryny József államtitkár elnöklésével megtartotta záróülését. Az ülés megnyitása után az elnök kijelentette, hogy a Vaszary Kólos bíróknak hercegprímás, Wekerle Sándor miniszterelnök és Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter védnöksége alatt megindított segélyakció eredményéről kíván beszámolni a bizottságnak s egyúttal határozatát kéri a begyűlt összegek hovatartozásáról s hogy a gyűjtés befejezését mondja ki a bizottság. Tormay Géza, a bizottság titkára bejelentette, hogy a mai napig összesen 572,505 K 51 fillér a gyűjtés eredménye. Elnök közölte ezután a bizottsággal, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, mint a segélyakció egyik védője, érintkezésbe lépett az olasz kormányval annak megállapítására, hogy a begyűlt összeget mily módon lehetne legcélszerűbben felhasználni a földrengés áldozatainak segítésére. Tiltóni olasz királyi külügyminiszter, Durazzo Károly ögróf budapesti olasz főkonzul utján arról értesítette a minisztert, hogy a magyar társadalom gyűjtését legcélszerűbben alapítvány formájában lehetne kezelni, mely a földrengés által sújtott özvegyek és elaggottak javára teendő: „Magyar Alapítvány” nevet viselné. Rákosi Jenő, Bernát István, Deseffy Arisztid, Márkus Miksa, Szalmári Mór, Kunz József és Poór Jakab végrehajtó-bizottsági tagok felszólalása után a bizottság elhatározta, hogy az olasz külügyminiszter által felvetett eszmét elfogadja és az alapítvány céljára 500,000 korona névértékű magyar koronajáradékot fog beszerezni, melyet a védnökök által aláírt alapítólevél kíséretében, mint a magyar társadalom adományát, azzal a megjegyzéssel küldi meg az olasz kormánynak kezelés céljából, hogy ha az alapítvány jelenleg megállapított rendeltetése a földrengés által sújtott elaggottak és özvegyek elhalálása folytán megszűnik, az alapítvány célját a mindenkor magyar kormány hozzájárulásával kell újból megállapítani.

Egyes adományozók adományukat meghatározott rendeltetéssel juttatták a segélyakcióhoz. A végrehajtó bizottság erre való tekintettel elhatározta, hogy az 500,000 koronás alapítvány keretén belül: 40,000 korona névértékű koronajáradék évi kamataiból első sorban a földrengés következtében elszerecsélt olasz vasuti alkalmazottak, és családtagjaik leszek segítették. Ugyancsak az adományozók óhajlásának figyelembevételével határozta el a bizottság, hogy a messinai waldenszi egyházak templomának és iskolájának újból való felépítésére 3000 koronát, a délszországi ágostai evangélikus és református egyházak segélyezésére 5000 koronát fog az alapítványi összegben felül az olasz kormányhoz eljuttatni. Elhatározta a bizottság továbbá, hogy azt az összeget, amely az 500,000 korona névértékű koronajáradék névértéke és árfolyama között mutatkozik, az épület helyreállítása és újabb ágyalaptványok létesítése céljából; a polistenai „Santa Maria degli Ungheresi” kórház céljaira fogja az olasz kormányhoz juttatni, amely kórházat 1905-ben a magyarországi „Pro Calabria” segélybizottság alapította.

Több törvényhatóság, város, és magános is annak az óhajlásának adott kifejezést, hogy az általuk gyűjtött összegből a legutóbbi resiczi és ajkai bányaszerencsétlenség áldozatainak hátramaradtjai is részesüljenek segítségben. A bizottság ezért kimondotta, hogy az imént felsorolt összegeken felül egybegyűlt és az ezután beérkező adományok erre a célra lesznek fordítandók és annak idején az illetékes vármegyei főispánoknak fogják az adományokat szétosztás céljából megküldeni. Ily módon a gyűjtött pénzbeli jelentékeny összeg jut a magyarországi lányaszerencsétlenségek károsultjainak is. Ugyancsak az elnök államtitkár javaslatára határozatilag kimondotta a bizottság, hogy arra a nagy szolgálatra való tekintettel, melyet a hazai sajtó a segélyakció propagálásával teljesített, a „Magyarországi Hírlapok Nyugdíjintézetéhez” 10,000 koronát juttat.

Végül Sztéryny József államtitkár mondott köszönetet a bizottság tagjainak és a pénz kezelését lebonyolító pénzügyeseknek, ugymint a Magyar Általános Hitelbanknak, a Magyar Általános Takarékpénztárnak, a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak és a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Banknak, a nemes cél érdekében kifejtett működésükért, Durazzo Károly ögróf az olasz királyi kormány nevében fejezte ki hálás köszönetét azért

a nemes buzgalomért, melylyel a magyar társadalom az elemi csapás által mélyen sújtott Olaszországnak segítségére sietett. Ezzel a bizottság működése befejezést nyert s az elnök kimondotta a bizottság feloszlását.

— Thanhoffer Lajos temetése. Dr. Thanhoffer Lajos egyetemi tanár holttestét a központi egyetem előcsarnokában tették ravatalra. Égő gyertyák, borostyán, pálma és örökzöld növények között emelkedik a magas katafalk és azon nyugszik a művészi kivitelű szép érczkoporsó. A koporsó lábánál egy kis biborvankoson az elhunyt tanár érdemrendjelei vannak elhelyezve. A tágas, nagy előcsarnok egész délelőtt zsúfolva volt, csoportonként jöttek el a szeretett tanár ravatalához volt növendékei, barátai, tanártársai és tisztelői. Nagy számban veszik körül a ravatalt a koszorúk, melyek között a család koszoruján kívül a Tudományegyetem tanácsának, a Magyar Tudományos Akadémiának, az orvostudományi karnak és sok másnak koszorúi is láthatók.

A temetés ma délután négy órakor ment végbe az egyetem központi intézetéből nagy részvét mellett. Ott voltak: gróf Apponyi Albert kultuszminiszter, Molnár Viktor államtitkár, Berzeviczy Albert, az Akadémia elnöke, az egyetemi fakultások tanárai teljes számban, Székely István rektor, Liebermann Leó, Dudek János, Katona Mór és Asbóth Oszkár dékánok vezetésével, Wartha Vincze akadémiai rektor, Hutya Ferenc, az állatorvosi akadémiá rektora, az egyetem hivatalnokai kara Margitay Antal tanácsjegyző vezetésével, Tóth Lajos miniszteri tanácsos, dr. Zsembery István és dr. Hindy Zoltán az Egyetemi Kórházegylet képviselőiben, az orvostanhallgatók testületileg és volt tanítványai közül is számosan. A temetés szertartást Bakács János belvárosi plébános végezte fényes papi segédlettel. A szertartás után az orvostudományi kar nevében Liebermann Leó orvoskari dékán, az Akadémia nevében pedig Lenhossék Mihály egyetemi tanár mondott megható gyászbeszédet. Ezután a koporsót feltették a gyászkozsíra, a Kerepesi-uti temetőbe vitték, ahol örök nyugalomra helyezték.

— Halálos ítélet. A berlini első országos törvényszék esküdtbírósa Henckel Richard kereskedőgégét, ki múlt év december 8-án Frankfurt Gyula bécsi ékszerészt megölte és kirabolta, rablógylökkossággal halálra ítélte.

— A tartalékos tisztek és a mozgósítás. Katonai körökben közlik, hogy általában igen sok téves fogalom kerül a közönség körébe a mozgósításról, de különösen a tartalékos tiszteknek ilyen esetben való alkalmazásáról. Az első tudni való az, hogy általános mozgósítások, ha a népfelkelés mozgósítását is elrendelik, akkor a katonai szolgálatra alkalmas összes egyének, 42 éves korukig fegyver alá lépnek. A tartalékos tiszteket — a koruk szerint — beosztják vagy az első vonalba, vagy a népfelkeléshez. Az olyan tartalékos tiszteket, aki a 32-ik éves kora után is megtartotta a tiszt rangját, akkor okvetetlenül a népfelkeléshez osztják be. De ugyanez következik be akkor is, ha a tiszt rangjának megtartása nélkül lépett ki a honvédségből; csak az a különbség, hogy esetleg mint közlegény fog szolgálni. A katonai, illetőleg népfelkelés-szolgálati kötelezettség alól csak úgy szabadulhat a 42 éves koron alul levő tartalékos tiszt, ha a felülvizsgálat megtörténte után kimondja a felügyelő-bizottság, hogy az illető mindennemű népfelkelés fegyveres szolgálatra is alkalmatlan a felülvizsgálatot orvosi bizonyítvány alapján lehet kérelmezni.

— Házasság. Dr. Renner Róbert e hó 22-én vette oltárhoz Schön Mariennét a Deák-téri ág. ev. templomban. Az esketést Schöler Gusztáv ev. püspök végezte nagy és élénk közönség előtt. Násznapok voltak a vőlegény részéről Kreuzel-Herditzka Arnold lovag m. kir. gárda-örnag, a menyasszony részéről Schön Rudolf fővárosi műépítész.

Létz Lajos m. kir. erdőmérnök, Létz József Máv. felügyelő fia eljegyezte Szöllösy Katiczát, Szöllösy Balázs Máramarosziget rendőrfőkapitányának leányát.

Dr. Fejér Leó fővárosi ügyvéd április 4-ikén vezeti oltárhoz Berényi Böske, Berényi Miksa leányát.

Pollák Aladár, zsámbeki rabbi eljegyezte özvegy Fleischmann Joachim leányát, Fleischmann Rizát Zsámbékon.

Waller Hermann sátoralujhelyi fakereskedő tartja esküvőjét Braun Irmával, Braun Hermann békesabai gözmozdonytulajdonos leányával Békéscsabán.

— Nászajándékok, jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műtér ékszerészt, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Gyermekmek a Balaton partján. Az állami gyermekmenedékhelyek ápoltságainak egy részét az idén balatonparti telepekre küldik nyaralásra. Ruffy Pál miniszteri tanácsos, az állami gyermekmenedékhely

kormánybiztosa, a napokban már lent járt és a Balaton mentén kiszemelte a telepek számára való alkalmas helyeket.

— A déli sark megközelítése. Nyugodalmasabb időkben, amikor nem járják át az emberiséget rettenetes izgalmak, bizonyára aránytalanabban nagyobb érdeklődést keltene az a hír, mely Sidneyből érkezik. Azt adja tudtul az emberiségnek, hogy Shackleton angol hadnagy oly közel jutott a déli sarkhoz, amilyen közel még ember nem jutott volna. Az esemény híre így is tudományos körökben elsősorban érdeklődést kelt. Shackleton délsarki expedíciója a „Nimród” hajón visszaérkezett az új-zélandi Félhold-öbölbe, miután, hír szerint, sikerült elérnie a déli sarkot. Shackleton hadnagy 1907 augusztus hónapjában indult el expedíciójával Angliából és a legutolsó hír 1907 végén érkezett róla, amikor a VII. Edvárd király földjére érkezett, amely a 78-ik fokon van.

Az „Evening News”, a „Daily Mail” estillapja, amely egyedül szerezte meg a jogot, hogy Shackleton hadnagy, az angol délsarki expedíció vezetőjének jelentését közzétehesse, illetőleg forrásból jelenti, hogy Shackleton hadnagy a déli sarkot mintegy száz mérföldnyi távolságra megközelítette. A legdélibb pont, amelyet Shackleton elért, száz-tizenegy mérföldnyire van a déli sarktól. Shackleton a mágneses délsarkot 72.25 fok déli szélesség és 154 fok keleti hosszúság mellett (Greenwichtől számítva) állapítja meg. Shackleton expedíciójának legfontosabb része 126 napig tartó szánutazás volt, amelynek folyamán 1780 mérföldet tett meg, amíg 88 fok 25 perc déli szélesség és 162 fok keleti hosszúságnál megfordult. Ennél a pontnál déli irányban nagy hófelületek terültek el 9000 láb magasságban, anélkül, hogy hegyek láthatók lettek volna. Az expedíció egy másik szakasza megállapította a déli mágnessarkot. A geológiai felfedezések jelentékeny világot vetnek a déli sarkvidék történetére. Szentelepek is konstatálhatók voltak. Az expedíció résztvevői valamennyien visszatértek. A „Daily Telegr.” Shackletonnak táviratát közli, amelyben Shackleton a következőket mondja el expedíciójának a lefolyásáról: Az expedíció 1908. október havában Shackleton személyes vezetés alatt elhagyta állandó tanyáját és dél felé indult. November 26-án az expedíció elérte azt a legdélibb pontot, ameddig a Discovery-expedíció 1902. decemberegi eljutott és 1909. január 9-én 88 fok 23 perc déli szélesség és 162 fok keleti hosszúság alatt kitiizte az angol lobogót. A jégviszonyok rosszabodása, az expedíció tagjainak rossz egészségi állapota és a szakadatlan hóviharok az expedíciót visszafordulásra kényszerítették. Míg a legdélibb pontig hegyiségeken át vezetett az út, miközben az expedíció 10,500 láb, vagyis 3200 méter magasságot ért el, onnan dél felé nyílt síkság terjeszkedik, de a déli sark kétségtelenül 10—11 láb, vagyis körülbelül 3100 méter magas fensíkon van. Az expedíció másik része január 26-án elérte a dejes déli sarkot, amely a Viktória-föld jégsvatagában 72 fok 25 perc déli szélesség és 154 fok keleti hosszúság alatt fekszik. Az expedíció földrajzi eredményei közé tartozik nyolc hegylány felfedezése is. Shackleton csapatának a visszavonulása a legnagyobb nehézségek között ment végbe. Január 2-án a csapat kifogyott az élelmiszerekből és éhezett, míg a legközelebbi élelmiszerraktárhoz ért, ami utközben többször megismétlődött. Ezenfelül az expedíció tagjai a lóhus szokatlan élvezetétől vérhaszt kaptak. Február 27-én Shackleton kénytelen volt hátrahagyni csapatát és csupán egy ember kíséretében folytatta. Március 1-én visszatért és bajtársait jó egészségben találta.

Shackleton délsarki utazó a „Daily Mail”-hez intézett táviratában folytatólag azt közli, hogy expedíciójának egy része megmászta az Erebus nevű nagy délsarki vulkánt. Ennek krátere fél angol mérföld széles, 800 láb mély és vizgött és gázokat lövel ki. A vulkán magassága 2000 láb. Az expedíció 400 méternyire délre a tenger jegén haladt előre. A Royal-fokot október 29-én hagyta el és állandó halálos veszedelem közepette a fehér hó-takarón nyomult előre. A kis mandzsuriai lovak szeméit elvakították a végtelen hómezők és többet közölköz le kellett löni. Az expedíciónak heves hózivartart kellett kiállnia. A hideg Fahrenheit szerint 27 fok volt, úgy, hogy az expedíció tagjainak sokat kellett szenvedniük a fagytól. December 26-án a déli szélesség 83 fok 23 perc pontján volt 10,000 lábnyira a tenger színe felett. Visszatartuk folyamán az expedíció tagjai hóusevés következtében dizentériában szenvedtek. Shackleton azt hiszi, hogy a déli sark egy 10,000 láb tengerfeletti magasságu fensíkon van. Az expedíció számos partmenti hegyet is fedezett fel, amelyek 69 fok 48 perc déli szélesség és 166 fok keleti hosszúság között terülnek el. Az expedíció egy másik része trigonometriailag megállapította a Mak-Murdoo-uttól a Drigalszki gleocserig elterülő partot.

— **Tolsztoj jobban van.** Tolsztoj pétervári barátai Jasnaja Poljánába utaztak arra a hírre, hogy az agg költő súlyos beteg. Visszatérve az orosz fővárosba, hírlí hozták, hogy Tolsztoj aránylag jól érzi magát a riasztó hírek tulzottak. — Tolsztoj fia értesítette a pétervári lapokat, hogy anyjának állapota szerencsére nem olyan súlyos, mint ahogy híresztelik.

— **Főúri nők mint betegápolók.** Batthyány Lajosné grófnő kezdesére a főúri társaság hölgyei közül igen sokan vettek részt az önkéntes mentőegyesületben és a fővárosi kórházakban legutóbb rendezett mentőkurzuson és betegápolási tanfolyamokon. A főúri hölgyek élére Augusztia főhercegnő állott, aki maga a legkiválóbb mentő és ápolónő. A főúri ápolónők megállapodtak arra nézve, hogy szükség esetén mely kórházakban fognak szolgálatot teljesíteni. A mozgalomhoz vidéki előkelő hölgyek is nagy számban csatlakoztak. Sokan jelentkeztek olyanok is, akik kifejezték abbéli készségüket, hogy betegápolás céljából leutaznak az ország véghatáira.

— **A párisi postakocsisok sztrájkja.** Párisból több oldalról jelentik, hogy a postakocsisok sztrájkba készülnek lépni. A kormány ebben az esetben katonákkal helyettesítené őket. Hivatalos jegyzék kijelenti, hogy a sztrájk folyamán elkövetett vívó és telefonvonalmegszakítások ügyében a büntető vizsgálat a sztrájk megszünetése daczára tovább tart.

Az egész sajtó a postai alkalmazottak sztrájkjának befejezésével foglalkozik. A radikális lapok üdvözlik a kormányt, mely erőyes, de egyuttal mérsékelt álláspontot foglalt el és kiemelik, hogy a sztrájkolók is bölcs, de méltó magatartást tanúsítottak. Jaurés a „Humanité”-ban kifejti: Már az a körülmény is, hogy a kormány kénytelen volt a sztrájkolókat minden büntetés nélkül újból alkalmazni, fényes elismerése az állami alkalmazottak sztrájk-jogának.

— **Hatvan a bevonultak családjaért.** A hatvani kaszinó tegnap este tartott ülésében Vig Vilmos szerkesztő indítványára kimondotta, hogy azon hatvani családoknak, kiknek kenyérkeresői bevonultak, társadalmi uton rendezni összes szükségleteit. Erre négytagú bizottságot küldtek ki.

— **Öngyilkos festőművész.** A budai Fiumeszállóban ma éjjel agyonlőtte magát Andorka Gyula 25 éves festőművész. Andorka, aki tekintélyes liptószentmiklósi családból származik, anyjával jött a fővárosba és a Fiumeszállóban bérelt szobát. Néhány nap mulva anyja hazautazott és a fiatalember egyedül maradt. Ma holtan találták a szobában: egy Browning-revolverrel kivégezte magát. Zsebében kétezernegyszáz koronát és egy levelet találtak, amelyben arra kéri a rendőrséget, hogy holttestét szállítsák Liptószentmiklósrá. Az újsai közt egy Amerikába szóló utlevelet is lelték és sok orvosi receptet, amiből azt következtetik, hogy a szerencsétlen embert súlyos betegség kergette a halálba. Holttestét a bonczani intézetbe szállították.

— **Egy léghajós katasztrófája.** San-Pedrohól írják, hogy az ottani kikötőben a napokban egy Lester Elkins nevű husz éves léghajós szállott fel az általa készített léghajóval. A léghajó minden akadály nélkül gyorsan emelkedett egyre magasabbra és csakhamar az óriási léggömb kis ponttá zsugorodott össze a szemlélők előtt. Midőn azonban a léghajó négyezer láb magasan volt, az egyik propeller eltört és a léggömb nagy gyorsasággal kezdett leszállani. A hatalmas alkotmány belesett a külső kikötő vizébe. A belső kikötőből azonnal matrózok mentek a szerencsétlenül járt léghajós megmentésére, közben azonban rettenetes szél támadt, mely a léghajót magával ragadta egészen a Holt Ember szigetéig. Ott akadtak rá a léghajó roncsaira. Elkins azonban eltűnt s még holttestét sem találták meg.

— **Az évődés vége.** Tegnap délután 300 főből álló tartalékos katonacsapat vonult át a Liszt Ferenc-téren. Spira Béla 18 éves lakatosanoncz csufondáros szavakat kiáltott a tartalékos katonákra. Erre az egyik katona puskatussal úgy vágta fejbe Spirát, hogy az eszméletlenül összesett. Sebét a mentők köztölték be.

— **Hamis városi utalványok.** Marosvásárhelyt a városi pénztárnál rábírták, hogy valaki hamis utalvány alapján pénzt vett fel a városi főpénztárnál. Az utalványon a polgármester neve hamisított, valamint hamisított az utalványra alkalmazott pecsét is. A hamisítást a városi ügykezeléssel teljesen ismeretes egyén követhette el, mert az iktató száraz bélyegzője teljesen azonos az eredeti száraz bélyegzővel. Eddig 500 korona összegről szóló hamis utalványt fedeztek fel.

— **A Riporter.** Fröhlich János kedvelt hírlapíró kollégánk szerkesztésében új, füzetes riporter-kronikák jelennek meg. Ezeknek az élvezete és változatos történeteknek nagy kelendősege lesz az olvasóközönségnél. Az első, csinos kiállítású füzetbe Mikszáth Kálmán, Kenédy Géza, Kozma Andor és Fröhlich János írtak érdekesnél érdekesebb riportertörténeteket. Egyes füzet ára 20 fillér. Kapható minden dohánytözsében.

— **Letartóztatott leánykereskedő.** A rendőrség ma veszedelmes leánykereskedőt tartóztatott le. Az illető Klejő Ferenc 35 éves masszirozó fürdőszolga, aki már régóta munkátalan. Abból élt, hogy 25-30 koronáért vidéki nyilvános háznak szállított megtévedt leányokat. A budafoki nyilvános háznak rendes alkalmazottja volt. 90 korona fix fizetést és teljes ellátást kapott. Most két esetet bizonyítottak rá. A mult év májusában a Tisza Kálmán-terén megismerkedett Szk. Anna szobaleánnyal és rábeszélte, hogy menjen ki a budafoki nyilvános házba, ahol jó dolga lesz. A leány csak 17 éves volt, de ezen is segített Klejő, úgy, hogy a cselédkönyvet meghamisította. A másik áldozata K. Gizella, akit a Rákóczi-úton ismert meg. Ezt a vaczi nyilvános házba vitte. Klejő tegnap megint a Rákóczi-úton portyázott, a detektívek azonban felismerték, bevitték a főkapitányságra, ahol letartóztatták.

— **Az ország legszebb gyógyszerára.** Az Andrássy-utnak valóságos új látványossága lesz az az új gyógyszerár, mely ma nyílt meg a 99. szám alatt s dr. Gaál Endre tulajdonát képezi. Az „Andrássy”-hoz címzett új gyógyszerár felszerelése valóságos remeke az iparművészetnek, berendezésében pedig mindazokat a modern és külföldön jól bevált kelleket egyesíti, melyeket dr. Gaál Endrének a nagyképzetségű és széles körökben rokonszenyusen ismert tulajdonosnak európai tanulmányutjain volt alkalma megismerni. Budapest eddig is nevezetes volt gyógyszerárainak fényéről és pompájáról, ez az új patika azonban komfortban és izlésben a megelőket is felülmúlja s már a megnyitás napján magára vona a körülmények figyelmét. Ha valaki ennyi áldozatot hoz azért, hogy a közönség igényeinek megfelelően, előre valószínűnek lehet tartani, hogy gyógyszerára olyan jó lesz, mint amilyen szép.

— **Elfogott betörő.** A rendőrség ma letartóztatta Weisszenbeck István 23 éves rovtomultu lakost, aki az éjszaka betört az Erzsébet-körút és Dolány-utca sarkán levő Lippert-féle vendéglőbe. Weisszenbeck még kapuzárás előtt besurrant a házba. Egy félreeső helyen elrejtözve megvárta, amíg a vendéglőt bezárják, azután tulajkulcsal felnyitotta a vendéglő udvari helyiségét, feltörte a szekrényeket és 60 koronát kivetett belőlük. A betörés után a lépcsőházban bujt el s ott akarta megvárni a kapunyitást. A vendéglőben alvó csapos azonban észrevette a betörőt, utána ment, azután elfogta. Átadta a rendőrnök, aki a főkapitányságra vitte s itt letartóztatták.

— **Halálozás.** Gyulafehérvári és thindárai Dindár Elek római szentbirodalmi lovag 75 éves korában Mezőpágoosán (Maostordamegyében) meghalt.

Ludwig Mihály földbirtokos 69 éves korában Keskeméten meghalt.

Török Péter földbirtokos, Hódmezővásárhely törvényhatósági bizottságának tagja, a város egy tipikus, törzsekös magyar polgára, 87 éves korában Hódmezővásárhelyen meghalt.

— **Fővárosi Orfeum.** Csütörtökön, márczius 25-ikén, az ünnepre való tekintettel, két előadást rendeznek. Mindkét előadás-on fellép a gésztársulat és a szenzációs Riogoku-csoport. A Fővárosi Orfeum pártját ritkítón fényes műsora már csak egy hétig látható, aki tehát még nem látta, mulasztást követ el, ha a héten belül meg nem nézi. Tekintettel az utolsó héten biztosra várható nagy tolongásra az esti pénztárnál, czelszerű a jegyeket már a nappali pénztárnál előre

megváltani, amely 10-1 és 3-6 óra között áll a nagy közönség rendelkezésére. Ugyanott kaphatók a márczius 31-én tartandó Ujságíró-est belépőjegyei is.

— **Czimersértés.** A csendőrség letartóztatta Fogarassy Jakab samogdi nyugalmazott tanítót, mert beigazolást nyert az a följelentés, hogy a községi iskolából a magyar czimet kidobhatta.

— **Folies Caprice.** Megint premiére, még pedig a javából. Tegnap, kedden este került színre először Tábori Emilnek, a buda-temesvári szinkör nagyhírű tagjának, aki egyuttal egyik legkiválóbb modern színműrök is, „A legszebb szörme-kirakat” című eredeti egyfelvonásos bohózata, amely impozáns sikert aratott. A közönség rendkívül sokat nevetett a pompás darab ötletes fordulatain, francziás szellemességén. A darabot Rott Sándor főrendező rendezte, ugyanó játszott benne egy remekül megalkotott bohózi fészerepet is. Rajta kívül Gerő és Erdélyi, a társulat két jelése szerzett sok derültséget, a nőszereplők között Türk Berta is résztvesz a darabban, egy német nyelven beállított jó szerepben. Kürti Teréz, a társulat új komikája, a gablonzi városi színház tagja, e darabban mutatkozott be nagy sikerrel, továbbá Beliczay Erzi jó szerephez jutott. A tegnapi estnek sikere után itélve, előre látható, hogy az újdonság a még mindig rendkívül vonzó és nagy kacagást előidéző „Der Herr Ersatzman” című német darabbal együtt számtalan teit házat fog vonzani.

— **Glorialis új illatszert.** Búszkeséggel vallhatjuk, hogy hazai iparunk az illatszertés terén ismét világraszóló újdonságokat hozott forgalomba. Monarchiánk legnagyobb pipereszápán és illatszertgyára: Klein és Fia udvari szállítók „Glorialis” elnevezés alatt néhány hét óta egy általános kedveltségnek örvendő új illatszert hoz forgalomba, amely illatszert, az eddigi módszertől eltérően a virágból nem alkohollal lesz kivonva és ennéltözva a használatban nem oly könnyen illó, sőt a levegőn napok multán sem illanik el. Ezen „Glorialis” illatszert elő gyöngyvirágokból készült, használatban legkiadósabb, miután egy csepp is elegendő az illatosításhoz. Ez a csodásan kedves parfüm oly élethűen adja vissza a virág illatát, hogy az ember önkénytelenül a friss virágok keresi maga körül. Egyebekben felhívjuk a közönség figyelmét a mai hirdetésre.

x **Czelszerű ajándékok** legjobb harisnya-árak, Rósiernél, Budapest, V., Harminezad-utca és József-ter sarkán.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

x **Különös figyelmébe** ajánljuk olvasóinknak a Magyar Orvosi Műszertárt, ahol az orvosi műszerek páratlan választékban és kiváló minőségben szerezhethők be.

x **Szívhajók és véredényelmeszesedés ellen** Finsen-féle ivlámpafürdőket alkalmaz dr. Hönig Izsó villanygyógyító intézetében (Budapest, IV., Károly-körút 24.) Ezt az eljárást a koppenhágai Finsen-intézetben több, mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. Hönig próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalomtalan gyógyszereljárás sikerét szívbillentyűbajok, szervizommegbetegedés, véredényelmeszesedés, ideges szívhaj és szívzorongási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

Dr. HÖNIG IZSÓ
VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
Elektromágneses gyógyítás.
Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Finsen-féle ivlámpa fürdők szívhaj és véredényelmeszesedés ellen.	Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
Elektromágneses gyógyítás	Ideggyengeségi állapotok. Álmatlanság, Fejfájás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Hűdésok (Paralýsis).
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Idegfájdalmak, Idegszabák (Neuralgiák, ischiás).
Kék fényvel való kezelés.	Gerincvelőszorvadás (Tabes).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Szívbetegségek.
Villamos fényfürdők.	Véredényelmeszesedés.
Villamos masszázs (Vibratio).	Köszvény és csusz, reuma, izületi és esztőbajok.
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Székrekedés. Daganatok.
Villamos vízfürdők.	Anyagcserebajok (Elhízó czukorhaj, vérszegénység)
Szénsavas fürdők.	Bőrbajok. Bőrvizkeletg.

— **Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.** —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospectus

Ha fáj a feje ne tétovázzék hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legkacacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. Készít Beretvás Tamás gyógyszerész Kisponten.

Ára 1 korona 20 fillér. Orvosok által ajánlja.

Kapható minden gyógyszerárban Három doboznál ingyen postai szállítással.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Ötvös Gitta föllépése. A Király-színházban az „Elvált asszony“ mai előadásán Ötvös Gitta vette át *Medgyaszay* Vilma szerepét. Bájos, grazióz játékaival, szép tiszta énekművészetével ebben az újabb bemutatkozásban is nagy sikere volt. Telt ház előtt játszott s ez a telt ház egész este sokat tapsolt. Ötvös Gittával együtt ünneplve az este másik hősnőjét, *Pálmay* Ilkát s a többi főszereplőt, *Szirmait, Királyt, Borost, Papirt és Német Józsefet*. Az „Elvált asszony“ ebben az újabb szereposztásban megy a megérdemelt nagy siker felé.

(*) Az Operaházban holnap, csütörtökön *Slezák* Leó es. és kir. kamaranékes második vendégföllépéséről. „A hugonották“ kerül színre. Pénteken *Féinkhals* Frigyes bajor kir. kamaranékes énekli el újra „A nürnbergi mesterdalnokok“ Hans Sachs szerepét.

(*) *Drachmann* Holger hátrahagyott drámája. Kopenhágában, az elhunyt *Drachmann* Holger iratai között egy „Az éj“ című, majdnem teljesen befejezett drámát találtak. A műben, mely irodalmi szépségeiben gazdag, *Drachmann* erős drámai eszmény keretében vázolja azokat a szenvedélyeket, melyek az éjjeli hangulat hatása alatt az ember lelkében felbúrnak. Ez a titokzatos hatalom foglalkoztatta szünetlenül a költőt utolsó éveiben. *Lange* Sven, az ismert színműíró, *Drachmann* családjának megbízásából befejezi a csonkán maradt művet, mely a kopenhágai színpadon fog előadni.

(*) A „vigjáték királynőjének“ emlékezete. Ezzel a bevezető névvel illették a harminczes és negyvenes évek színházi tudósítói *Hagn* Saroltát, a berlini udvari színház ünnepelt művésznőjét. Ma volt százéves fordulója, hogy *Hagn* Sarolta 1809. márczius 23-án Münchenben meglátta a napvilágot. 1826 őszén lépett föl először szülővárosában *Kotzebue* „Gróf Benyovszky“ című színművében, mint Ofanasia. Csodás szépségével rögtön meghódította nemcsak a nagyközönséget, hanem I. Lajos bajor királyt is, akihez csakhamar gyöngéd kötelékek fűzték. Néhány év múlva a berlini udvari színházhoz szerződött, hol a harminczes évektől a negyvenes évek közepéig óriási sikereket aratott, s szintén fejedelmi kegynek örvendett, amennyiben az akkori porosz trónörökös, a későbbi I. Vilmos német császár tüntette ki vonzalmával. A színházban hatalmas versenytársa akadt *Orelingerné*, az addig dédelgetett drámai hősnő személynében, aki a saját és első házasságából született leányai, *Stich* Berta és Klára érdekében mindent elkövetett, hogy versenytársától szabaduljon. *Hagn* Sarolta végre megunta az örökös intrikákat, s visszament Münchenbe, ahol 1891. április 22-én 82 éves korában halt meg.

(*) *Ternovszky* Margit Pécsét. A pécsi nemzeti színház igazgatóságának meghívására két napon át Pécsen vendégszerepelt kelemenfalvi *Ternovszky* Margit nagy sikerrel. Bemutatkozása alkalmából mindkét napon át zsúfolásig megtelt a színház uri közönséggel, amely elhalmozta virágokkal a széphangu művészsasszonyt.

(*) A műegyetemi zenekar Tötössy Béla műegyetemi tanár vezetése alatt, kedden, folyó hó 30-án a zeneakadémia nagytermében jótékony célú hangverseny keretében ismét érdekes műsorral lép a nagyközönség elé. *Beethoven* Egmont nyitánya után előadják *Reinhold* Hugó vonós suit-jét. Utána *Son* Henrik, Operánk első magángordonkású zenekar kísérettel adja elő *Haydn*—*Popper* érdekes cello-versenyét, melyet a budapesti közönség alig ismer. A műsor utolsó száma *Mendelssohn* egyik legszebb és leghatásosabb szimfóniája, a „Reformations-Symphonie“. Nemcsak elismerést, de támogatást is érdemel főiskolai ifjúságunk lelkesedése, melyvel már több mint egy évtized óta a komoly zenét műveli. Jegyek 6, 4, 2 és 1 koronáért Méry-nél (Andrássy-ut 12.) és a hangverseny napján este a pénztárnál kaphatók.

(*) Új kiállítás a Szépművészeti Múzeumban. A Szépművészeti Múzeum grafikai osztályában rendezett *Kauffmann* Angelika kiállítás vasárnap, e hó 28-án nyílik meg a nagyközönség számára. A kiállítást a sajtó képviselőinek szombaton, e hó 27-én délelőtt 10 és fél közt mutatják be.

(*) Új zeneművek. *Dóczy* Józseftől, a ma élő legnépszerűbb dalköltőtől kiadja, a Bárd *Ferenc* és *Testvére* czég két új magyar dalos füzetet jelentetett meg. Az egyik „Az aradi sikon“ gyász-himnusz, a tizenhárom vortanu emlékére, ára 1 korona 20 fillér. A másik *Dóczy* József dalai X. füzet. Tartalmaz két lassu és egy friss csárdást. Az első „A kanyargó Tisza partján ott születtem“ című, ugy szövegileg, mint zeneileg is elsőrendű

és minden bizonynyal nagyon hamar éppen olyan népszerű lesz, mint *Dóczy*nak „Nincs a pusztán rózsabokor“, „Darumadár utnak indult“ című dalai. De a másik lassu „Gyászos felhő száll az égen“ és a friss „Jaj de magas a mi falunk vörös tornya“ szintén ilyen népszerűsége tarthat igényt. E három dalt tartalmazó füzet ára 2 korona.

(*) Egy fölfedezett *Böcklin*-kép. Záslein berlini műáros, egy délnémetországi család birtokában *Böcklin* Arnoldnak egy eddig ismeretlen olajfestményű művét fedezte föl. A festmény a mester „Pietá“-jának kisebb alakú változata, mely kolorisztikus tekintetben fölülmulja.

(*) A régi magyar zene kincsei. Dr. Szilágyi Imre április 5-én, a Royal-teremben klasszikus magyar estélyt rendez, melynek keretében *Eötvös* Károly országgyűlési képviselő és *Takáts* Mihály operaházi tag szíves közreműködésével a régi magyar zene kincseit óhajlja bemutatni a közönségnek. A hangversenyre jegyek Rózsavölgyinél kaphatók.

(*) *Benczur* nagy képe a Múcsarnokban. A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatának szenczácója lesz a kiváló mesternek: *Benczur* Gyulának hatalmas festménye, amely azt a történeti momentumot örökíti meg, amint az országgyűlés két háza hódolatát mutatja be az uralkodó előtt, Magyarország ezer éves fennállásának alkalmából, a budavári királyi várpalota kis trónteremében. A festményen, melynek szélessége hét, magassága pedig négy méter, összesen hetvennégy arc kép van. A kép két főrésze oszlik. Az egyik, a bal dachinos trónon az uralkodópár látható közvetlen környezetével, a másikon pedig, élén Szilágyi Dezsővel, a hódoló sokaság.

(*) *Erzsébet királyné emléke*. Az Erzsébet királyné-emlék országos bizottságának tagjai tegnap, márczius 23-án *Wekerle* miniszterelnök, mint a bizottság elnöke gyűlésre hívta egybe az emlék számára újabb hely kijelölése végett, miután az országos bizottság az a korábbi javaslata, hogy az emlék helye a királyi várkert dunai alsó részén jelöltesse ki, kivételre nem juthat. Az országos bizottság 4 óratól 7 óráig tartó ülésén tárgyalta az ügyet és elfogadta az országos bizottság kezéből kiküldött végrehajtó bizottság javaslatát, mely szerint az emlék elhelyezésénél a várhegy oldal rendezésének keretében bevonható az alagutól, illetőleg a síkló épületétől délre a királyi várkert faláig és az alagutól a Vöröskereszt palotáig, illetőleg a létezett *Ferencz* József-kapuig terjedő rész a katonai építészeti igazgatóság szögletépületének telkével együtt, valamint beilleszthető a rendezésbe a Szent-György-térből is annak a résznek sötányára alakítása, mely a miniszterelnökségnek, a Várszínháznak és a hadtestparancsnökságnak épületei és a várfal között terül el.

(*) *Gyermekszínház*. A „Hamupipőke“, az énekes és táncos gyönyörű varázerege, oly óriási vonzóerővel bír, hogy ezen egyik legbájosabb gyermekdarab, holnap csütörtökön is, a szokott fényes kiállítással kerül színre. Az előadás kezdete négy órakor van.

FŐVÁROS.

(*) A pestvidéki nyaralótelepek villamosvasutja. A Budapest főváros határával szomszédos telepek: a Szécsényi telep, Palotaujfalu, Györgytelep, Almásy-telep és egész Rákosszentmihály, melyeknek lakói nagyrészt fővárosi hivatalnokok és iparosok, legközelebb villamos összeköttetést kapnak a fővároshoz. A villamos vasut azzal a vonattal kiépítésével egyidőben létesül, amelyet a budapesti közuti villamosvasut tervez Budapest—Zinkota—Kerepes és Gödöllő között. Az említett telepek vonala a gödöllői vonalból Mátyásföld Nagycsözei csárdánál ágazik el, Rákospalotáig vezet és innen hurokszerűleg Rákosszentmihályra és az Almásy-telepre tér vissza. Tegnap volt a kereskedelemügyi minisztériumban *Stetina* József miniszteri tanácsos elnöklésével a villamos vasut ügyében az engedélyezési tárgyalás, melyen az összes érdekeltek és kormányhatóságok képviseltették magukat. A tárgyaláson oly megállapodás jött létre, melynek alapján valószínű, hogy a vasut építését engedélyezni fogják.

(*) *Husvét* a vásáresarnokokban. A főváros vásáresarnokainak igazgatósága a közeledő husvéti ünnepekre való tekintettel az összes vásáresarnokok felügyelőségéhez rendeletet intézett, amely szerint a husvéti pirostojás és czukorka árusítása április 4-től 13-áig, vagyis virágvasárnaptól husvét keddjéig egy vásáresarnokokban, mint a Teleki-téren megengedendő. A festett tojások vizsgálatára különös gondot kell fordítani. A nagyobb bevásárlásokra való tekintettel a vásáresarnokok április 4-én délelőtt tíz óráig, április 8-án, csütörtökön és 9-én, nagypénteken egész nap este hét óráig, 10-én, nagyszombaton egész nap este hat óráig, 11-én, husvét vasárnap délelőtt tíz óráig, 12-én, husvét hétfőjén déli tizenkét óráig lesznek nyitva.

(*) *Czimadományozás*. Dr. *Bárczy* István polgármester dr. *Hammer* Dezső, a tisztí főorvosi hivatalba ideiglenesen beosztott ideiglenes hivatalnoknak a tisztiorvosi czimet adományozta.

(*) *A taksamérő*. Néhány lapban az a hír jelent meg, hogy a belügyminiszter a főváros közgyűlésének a taksaméter behozataláról szóló határozatát megsemmisítette. Illetékes helyen szerzett értesülésünk szerint ez a hír nem felel meg a valóságnak. A h iradás különben nagy izgalmat keltett a bérkocsissegédek között, akik ma küldöttségileg jelentkeztek *Rényi* Dezső tanácsosnál, a közlekedési ügyosztály vezetőjénél. A tanácsos kijelentette, hogy neki ilyen miniszteri határozatról tudomása nincs. A küldöttség erre megnyugodva távozott.

(*) *Csatorna-szennyvizek fertőtlenítése*. A főváros közegészségügyi osztálya most foglalkozik azzal a kérdéssel, miképp lehetne a csatorna-szennyvizeket a Dunába bocsátásuk előtt fertőtleníteni és a csatornában felhalmozott anyagokat mezőgazdasági szempontból felhasználni. Ennek kapcsán az ügyosztály a vízjognak olyatén való országos szabályozását tartja kívánatosnak, hogy — mint már a külföldön is van — élővizekbe semmiféle szennyvizet bebocsátani ne legyen szabad.

Nyilttér.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Háboru veszélyére szóló
életbiztosításokat
azonnali érvényességgel

a legmegtámasztottabb módozatok és legelőnyösebb feltételek mellett kör

„GRESHAM“ életbiztosító társaság

(tartalék alapjai a 240.000.000 koronát meghaladják.)
Felvilágosítást és prospectust a társaság igazgatósága (Budapest, V., *Ferencz* József-utca 5-6. szaját palotájában), valamint összes képviselői díjmentesen és legkészségesebben adnak. — Ugyanitt intelligensabb urak fix javajavalmazással képviselőikül alkalmaztatnak.

Külön értesítés helyett!

Báró *Kornfeld* Zsigmondné a maga, gyermekei, *Mizzy* férjezett dr. *Domony* Móriczné, *Móricz*, Pál és *Ferencz*, veje, dr. *Domony* Móricz, unokái, *Domony* Péter és *János*, valamint egész családja nevében mély fájdalommal jelenti, hogy szeretett férje

báró Kornfeld Zsigmond

ur,

a magyar országgyűlés főrendiházának tagja, a másodosztályú vaskoronarend lovagja, a Budapesti Áru- és Értéktőzsde tanácsának, a Magyar Általános Hitelbank igazgatóságának elnöke, stb. stb. stb.

folyó hó 24-én elhunyt.

A drága halott pénteken, folyó hó 26-án d. e. 10 órakor fog a Budapesti Áru- és Értéktőzsde palotájából kiindulva a rákoskereszturi izr. temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Budapesten, 1909. márczius 24-én.

A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága őszinte és mély fájdalommal jelenti, hogy nagyérdemű elnöke

méltóságos báró

Kornfeld Zsigmond

ur,

a magyar főrendiház tagja, a II-ik osztályú vaskoronarend lovagja stb. stb. folyó évi márczius hó 24-én elhunyt.

A megboldogult részt vett a társaság alapításában, fáradszónak buzgalommal vezette annak ügyeit és hervadhatatlan, örök érdemeket szerzett fejlesztése körül. Távozását pótolhatatlan veszteséget jelent a társaságra.

Nemes emlékét mindenkor tiszteltük és halás kegyelettel fogjuk megőrizni.

Budapesten, 1909. márczius 24-én.

Dr. Vaisz Sándor úgy a saját, mint alulírott gyermekei és a gyászoló rokonság nevében fájó szívvel tudatja felejthetetlen neijének

dr. Vaisz Sándorné
szül. Fischbein Rózának

folyó évi márczius hó 23-án életének 54-ik, boldog házasságának 32-ik évében bekövetkezett gyászos elhunytát.

A drága halott földi maradványait folyó évi márczius hó 25-én, délelőtt 11 órakor fogjuk az új izr. temető halottas házából örök nyugalomra helyezni.

Budapesten, 1909. márczius 24.

Aldás és béke drága poraira.

Vaisz István, Vaisz György, Vaisz Imre, gyermekei.

Schwartz Gusztáv, szül. Fischbein Janka, Fischbein Sámuel, testvérei.

Dr. Sonnenfeld Zsigmondné szül. Vaisz Róza, dr. Schrank Simonné szül. Vaisz Cecill, Fischbein Sámuelné szül. Farkas Etelka, sógornói.

Schwartz Gusztáv, dr. Sonnenfeld Zsigmond, Mandl Mór, dr. Schrank Simon, sógorai.

EGYESÜLETEK.

(—) A Halotthamvasztó Egyesület felolvasása. Az Országos Halotthamvasztó Egyesület ma este félhét órakor a Nemzeti Múzeum épületének dísztermében Ybl Lajos elnöke mellett rendes közgyűlést tartott, amelyen az egyesület tagjai nagy számban vettek részt. Dr. Pap Samu titkár előterjesztése után megejtették a választásokat. Elnökké újból dr. Kéthly Károly egyetemi tanárt választották meg. A közgyűlés magáévá tette azt az indítványt, hogy fölkéri a belügyminisztert, hogy nálunk a halotthamvasztást csak az esetben engedélyezze, ha az elhunytat előbb a vallás szertartásaiban részesítették. A közgyűlést felolvasó estély követte, amelyen az érdeklődő közönség oly nagy számban jelent meg, hogy zsufolásig megtöltötte a termet. A felolvasó-estélyt Pogány Mór előadása nyitotta meg, ki a halotthamvasztás iránti érdeklődéssel foglalkozott. Jászai Mari foglalkozott ezután a halotthamvasztás kérdésével és óriási hatást keltett fejtegetéseivel, amelyben etikailag világította meg a kérdést. Utána Kózdí Kovács László novelláját olvasta fel, amelynek témája szintén a halotthamvasztás volt.

(—) A Művészet és Művelődés Magyar Nők Körének klubhelyiségében tegnap nagyszerű házi-zsur volt, amelyen kiváló művészek és művésznők

működtek közre. Török Irma, a Nemzeti Színház és Törzs Jenő a Magyar Színház tagja művészi szavaltatukkal elragadták a nagyszámú közönséget. Környeiné és Rombayné énekszámait, Horváth E. zongorajátéka, Miskei-Jugovitsch Andor monológ-előadása zajos tapsot aratott. A hangversenyt, amelynek rendezése körül Eysen Gyuláné, Kövér Ilma és Szmekál Gizella buzgólkodtak, teázás követte. Érdekes vendége volt a körnek Mrs. Martina Kramers, a fővárosunkban időző kiváló holland asszony, akinek jelenléte alkalmat adott a háborút és békét tárgyaló érdekes eszmecsere. A jelenvolt nők B. Schwimmer Róza felszólalása után kivétel nélkül a béke mellett demonstráltak.

SPORT.

( ) Az Uszósövetség közgyűlése. A Magyar Úszó Szövetség tegnap este tartotta a Budapesti Mentő Egyesület dísztermében évi rendes közgyűlést a taggyűlések élénk részvétele mellett. Dr. Virava János elnöki megnyitója és a titkár, pértári és a jövő évi költségvetés beterjesztése és a felmentvény megadása után megejtették a választásokat. Az elnök és a két társelnök mandátuma nem járván le, ezek továbbra is megmaradtak állásaikban. A választások eredménye a következő:

Alelnökök: dr. Füzesséry Zoltán (MUE.) és dr. Kovács Aladár (Balaton), ügyvezető alelnök: dr. Schneider Béla (FTC.), főtitkár: Moór Jenő (MAFC.), titkár: Tamedly Mihály (MAC.), pénztáros: Vadász Dezső (SKK.), ellenőr: Malaky Mihály (FTC.), tanácsagok: dr. Füzesséry Árpád (MUE.), Onody József (MUE.), Pogány Pál (MAFC.), Kugler Sándor (OFE.), Sarós Dezső (BAK.), Szűcs Vilmos (BTC.), Kelemen Kornél (BEAC.), Lindner Ernő (MAFC.), Kánizs Henrik (FTC.), Röser Edwin (MTK.), Kleber Vilmos (BTC.), Gilibert Győző (BBTE.); póttagok: Hajós József (FTC.), Kertész Sala (MTK.), Reichardt Ottó (MAFC.), Szászovszky Géza (Balaton); számvizsgálók: Havas Lajos (BAK.), Trebits Ernő (MTK.), Balogh Hugó (FTC.).

( ) Crosscountry az alagi pályán. A Magyar Athletikai Club márczius 29-én, hétfőn délután rendezte mezei versenyét báró Hornig püspök vándordíjért az Urlovas Szövetség alagi pályáján. A lovaregylet vezértitkára, dr. Magyar László a legnagyobb készséggel bocsátotta a MAC. rendelkezésére a pályát és ebből az alkalommal a klub titkárával az atletikai sportok népszerűsítésére vonatkozó igen érdekes tervet is vetettek fel. A MAC. versenyén közel 50 atléta áll a starthoz: a rendező klub, BEAC, MTK., MUE., Budai TE. és a BAK. tagjaiból alakult csapatokban. Ez lesz az első mezei verseny, melyet a nyolcz kilométeres pályán a közönség minden fázisában megfigyelhet.

( ) Hármás mérkőzés a millenáris pályán. Csütörtökön tíz csapat fog küzdeni a Tökölly-uti millenáris-pályán. Délelőtt csak a második csapatok fognak játszani, délután azonban három fontos mérkőzés kerül sorra.

Délben fél 12 órakor a Budapesti Torna Club és Török Irma küzd a Corinthian-vándordíjért. Mérkőzésük egyszerű revanche jellegű s itt akarja a Török Irma bizonyítani, hogy a multkorai eredmény irreális volt.

Három órakor kezdődik a másodosztályú bajnokság két legkiválóbbjának, a Nemzeti Sport Club és a 33-as Football Clubnak mérkőzése. Ez a match dönti el a másodosztályú bajnokság sorsát, ami azért is fontos, mert a győztes bejut az első osztályba. Délután öt órakor kezdődik a szezon legérdekesebb nemzetközi mérkőzése. A Wiener Athletiksport Club minden egyes mérkőzését lázas érdeklődés előzi meg Budapesten, mert a bécsiek gyönyörű kombinációik, mesés labdatechnikájuk és fair játéka révén páratlan népszerűsége tettek szert s ezt minden egyes mérkőzésükkel csak növelik. A W. A. C. ellenfele a Magyar Athletikai Clubnak egy rendkívül erős összeállítású csapata lesz. Sipos és Kelemen beállításával a két hét óta nagy szorgalommal készülő csapat oly formát ért el, amelyvel szemben a bécsieknek egész tudásukat latba kell vetni, ha a kontinensen eddig élvezett jó híreket meg akarják őrizni. A W. A. C., illetve a M. A. C. csatársorának gyorsaságában rejlik veszedelem, legerősebb csapatával jön Budapestre, összeállítását a következő: Andres Mischera, Studnicka, Litke, Adi, — Tekusch II., Kwitek, dr. Frey, — Winter, Tekusch I., — Krof. Winter és Krof kivételével a csapat többi tagja már többször részesült ama kitüntetésben, hogy az osztrák szövetség válogatott csapatában szerepelt. A W. A. C. — M. A. C.-match bírja Herczog Ede (M. T. K.) lesz. Mindhárom mérkőzés egy jeggyel tekinthető meg.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A Magyar Jelzáloghitelbank adománya. Széll Kálmán, a Magyar Jelzálog Hitelbank kormányzója e hó 21-én a következő levelet intézte dr. Szivák Imréhez, az ügyvédi kamara és az Országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet elnökehez:

„Van szerencsém Méltóságodat értesíteni, hogy a kormányzatom alatti Magyar Jelzálog Hitelbank méltányolva azon nagyfentosságu és közérdekű czélokot, amelyeket az Országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet kitűzött, ezen gyám- és nyugdíjintézet részére ezennel 12.000, szóval tizenkettőezer koronányi hozzájárulási összeget ajánl fel aképen, hogy ezen hozzájárulás a folyó 1909. évtől kezdődőleg 12 éven át minden év április hó 1-én fog 1000 koronás részösszegekben a gyám- és nyugdíjintézet javára iratni.

Fogadja méltóságod kiváló tiszteletemet Széll s. k. a Magyar Jelzálog Hitelbank kormányzója.

§ A nagyszerb összeesküvők. Ma reggel a vidékről öt nagyszerb felségáruló letartóztatásáról érkezett hír. A szeremségi Mitroviczán Kossutics vizsgálóbíró letartóztatta dr. Mojics Milos odaváló orvost és Radovanovics állatorvost. Irig faluában az ügyész dr. Grsics orvost és Stojcsics földbirtokost, Borovo községben pedig Lukics pópát tartóztatta le, akinél csak a minap volt házkutatás.

Az elnök a tárgyalást reggel kilencz órakor nyitotta meg. Folytatták Truhovics Dusan tanító kihallgatását.

Dr. Hinkovics védő indítványozza annak a feljelentésnek a felolvasását, amelyet a vádlott az ügyésznek egyik főtánuja ellen tett. Az ítéletanács az indítványt elveti.

Ezután felolvassák a vádlott levelezéseit. Az egyik levélnél a vádlott közbekiajt:

— Ez a levél nem hozzám van címelve.

Petrovics vádlott: Hanem én hozzám.

Az elnök: Petrovics, önt nem kérdezte senki sem! Teseék tovább olvasni a levelet!

— A levélből kiviláglik — állapítja meg az elnök — hogy a vádlott összeköttetésben volt az amerikai szerbekkel. A vádlott megjegyzi, hogy addig ez nem lehet elegendő bizonyíték ellene, amíg ki nem nyomozzák a levél íróját.

Általános nyugtalanság támadt erre. Mikor a csend helyreállt, áttértek a tizenötödik vádlott, Ogrizovics Gedeon harminczhétéves, nős glinai erdész kihallgatására.

Ő is kijelenti, hogy nem értette meg a vádat, hogy nem érzi magát bűnösnek, hogy nem tagja az önálló szerb párt végrehajtóbizottságának, azt azonban elismeri, hogy érintkezett Pribicevics Szvetozár, Supilo és Budiszavljevics képviselőkkel. Vallomása folyamán többször hangoztatja, hogy nem hazaáruló, mert igaz szívvel szereti hazáját, Horvátországot.

A nagy-szerb pör tárgyalását délután három órakor ismét megkezdtek. Erzegovac Miklós lelkes kihallgatása folyamán incidens történt. Midőn az államügyész felhozta, hogy legelső kihallgatása alkalmával a vádlott kifejtette, hogy a szerb nemzeti tudatát már az anyatejjel szívta magába, az államügyész egyuttal megjegyzte, hogy valószínűleg az anyatejjel szívta be az antidinasztikus érzséket. Erre dr. Medakovic védő emelkedett szólásra és hevesen tiltakozott ezen megjegyzés ellen. Ugyanígy a jelenlévő vádlottak is. Milic lelkes felemelkedett helyéről és öklével megfenyegette az államügyészt. Minthogy az elnök intelmei sikertelenek maradtak, az államügyész a törvényték határozatát kívánta. Rövid tanácskozás után a tanács elhatározta, hogy a mai napra a vádlottakat kizárja a tereméből. Milic lelkes azt azonkivül 24 órai sötét-zárkára ítélték, dr. Medakovic pedig, ki az incidens provokálta, 150 korona pénzbírsággal sújtották. Miután a vádlottakat elvezették, Rebraca Miklós kihallgatását kezdték meg. Ez úgy, mint összes vádlott társai, tagad minden hazaáruló tendenciát. Felolvasott levelezéséből kitűnik, hogy a Pribicevics testvérekkel, valamint az önálló szerbek pártjának többi vezetőivel szoros összeköttetésben állt. Arra a kérdésre, hogy 1906. évben Supilo képviselőt a szerb ozimer alatt várta meg, vádlott azt válaszolja, nem tudja, milyen

az a szerb czimer. Amidőn ezt leírták neki, kifejtette, hogy ez nem Szerbia czimere, hanem egy nemzeti karakterisztikon. Ezután a védők intéztek néhány kérdést a vádlottnak, mire a tárgyalás folytatását péntek délutánra halasztják.

Ujvidékről táviratozzák: A „Zasztava“ koholmányoknak mondja a budapesti és zágrábi lapok azt a híret, mintha a nagyszerb propaganda ügyében Bogdanovics Lucian patriárka vezetésével a nemzeti kongresszus válaszműnyának kiküldöttét Bécsben legfelsőbb kihallgatáson jelentkeztek, de ő felsége által nem fogadtattak volna. Bogdanovics Lucian patriárka vezetésével egy küldöttség adta át a királyi memorandumot annak idején Wekerle Sándor miniszterelnöknek, amely már azóta régen ő felsége előtt fekszik.

§ Kardos Árpád mint „sértett.“ Három évvel ezelőtt elhalt Ujpesten Kárpáti János duggazdag magánzó. Halála után végrendeleti örököse, Dória Károly ujpesti kántor felesége, továbbá Jeger Bertalan földbirtokos feljelentést tettek ismeretlen tettesek ellen, előadván, hogy Kárpáti János hagyatékából közel 100.000 korona értékű takarékbetét könyvek tüntek el rejtélyes módon. A megindított nyomozás e rejtélyes lopási ügyben semmiféle pozitív adatot sem tudott kideríteni, mire az ügyészség megszüntette a további eljárást. Kevés idő múlva az elhalt Kárpáti János egyik közeli rokona, Deltl Erna ujpesti volt tanítónő, aki Kárpáti Jánost betegágyán egészen haláláig ápolta és gondozta, férjhez ment Kardos Árpád bankigazgatóhoz. Ez a házasság a „Kardos“ névvel kapcsolatban már elegendő volt ahhoz, hogy az örökösök gyanuját Deltl Erna ellen felbressze. Csakhamar az a hír terjedt el Ujpesten, hogy Deltl Erna nagy összegű hozományával ment nőül Kardos Árpádhoz s ezt a hozományt — a hír szerint — Kárpáti János hagyatékából szerezte volna meg. Közben történt a hírhedt Kardos-féle bankok bukása is és ekkor Dória Károlyné és Jeger Bertalan megismételték ismeretlen tettes ellen lopás czimén korábban tett feljelentésüket s azon gyanujuknak adtak kifejezést, hogy Kárpáti János hagyatékát Deltl Erna dezsmálta meg s erről tudott állítólag férje Kardos Árpád is. Az újabb megindított nyomozat ismét megállapította, hogy ez a feltevés merőben alaptalan s a királyi ügyészség ez alapon most már másodikban szüntette meg ezen hagyaték megdezmálási ügyben az eljárást. A meggyanusított Kardos Árpád és felesége azonban nem hagyták a dolgot magukon száradni s büntető feljelentést tettek Dória Károlyné és Jeger Bertalan ellen hamis vád büntetéseért. A királyi ügyészség azonban csakis hatóság előtti rágalmazás esetét látván fenforogni, az ügyet elbírálás céljából a büntető járásbíróhoz tette át. Most tárgyalta ezt az ügyet Schmiedt járásbíró. A tárgyaláson csakis Kardos Árpád, az egyik panaszos jelent meg ügyvédjével, dr. Gál Jenővel. A vádlottakat dr. Dushy Gyula védte. A tárgyaláson a vádlottak azzal védekeztek, hogy ők csak felhívták a nyomozó hatóság figyelmét Kardos Árpádra, anélkül azonban, hogy őket határozott alakban meggyanusították volna. A lefolytatott tárgyalás után a bírő nem látván fenforogni a hatóság előtti rágalmazás vétségének tényálladéki elemeit, Kardos Árpád panasza tekintetében mind a két vádlottat felmentette a rágalmazás vétségének vádjától. Kardosné panasza tekintetében a bíróság a két vádlottat egy újabb kitüzendő főtárgyaláson vonja majd felelősségre. A felmentő ítélet ellen Kardos Árpád és ügyvédje felebbezést jelentettek be.

§ „Tisztességtelen reklám.“ Gábel Gyula fővárosi tanító néhány évvel ezelőtt új olvasás-tanítási módszert talált fel, amelyről többek között Szily Kálmán, a Magyar Tudományos Akadémia volt főtitkára is elismerőleg nyilatkozott egy Gábelhez intézett levelében. Gábel ezt a levelet Szily tudta és engedélye nélkül arra használta fel, hogy klísiroztatta és reklámként közzétette a lapokban. Szily a reklámnak ezen módja ellen először Gábelhez intézett levelében tiltakozott erélyesen, amikor látta, hogy így czélt nem ér, a Pesti Hírlap 1907 január 20-iki számában nyilatkozatot tett közzé, amely nyilatkozatát így fejezte be:

„Mint hogy törvényeink az ilyen visszaélés ellen nem nyújtanak védelmet, kénytelen vagyok Gábel urnak velem szemben követett eljárását a közönség megítélése alá bocsátani.“

Dr. Légrády Imre, a Pesti Hírlap felelős szerkesztője közzétette ezt a nyilatkozatot és pedig „Tisztességtelen reklám“ czim alatt. Gábel a nyilatkozat miatt Szily Kálmán ellen, a czim miatt pedig dr. Légrády Imre ellen sajtópört indított.

A budapesti büntetőtörvényszék esküdtbíró-sága előtt ma csak dr. Légrády Imre ellen volt főtárgyalás, miután Szily Kálmán már előzetesen békésen intézte el Gábellel az ügyet. A tárgyaláson Zsitvay Leó elnökölt, a panaszost dr. Nagy Ignác képviselte. Dr. Légrády Imre képviselőjében dr. Solti Ödön jelent meg. Tanuként Szily Kálmán volt beidéztve. Az esküdtek a beidézett tanu kihallgatása után nem bűnösnek mondták ki a vádlottat, mire a törvényszék felmentő ítéletet hozott.

§ Schönberger báróné panasza. Ismeretes az a botrány, amely ez év február elején a Róser-bazár kapujában lejátszódott, ahol a salvus conductus-szal Budapestre visszatért báró Schönberger Béláné, szül. Wallenstein Rózát, amikor egy ingatlan eladási irodába akart menni, megtámadta férje, báró Schönberger Béla és agyba-főbe verte. Az épületes botránynak a járó-kelő közönség és az odahívott rendőr vetett véget. A botrányból kifolyólag báró Schönberger Béláné zsarolás miatt jelentette fel tőle különváltan élő férjét. A megindított nyomozás eredménye az lett, hogy a királyi ügyészség, nem látván fenforogni a zsarolás tényálladékat, báró Schönberger Béla ellen ez ügyben a további eljárást megszüntette.

§ A zombori Korona-gőzmalom csődügye. A csödbe jutott zombori gőzmalom ügyében Belt Ferenc és igazgatótársai ellen a királyi ügyészség csalárd bukás miatt emelt vádat. A királyi ügyészség ezen vádirata ellen a terheltek részéről beadott kifogásokat a napokban tárgyalta a zombori törvényszék vádtanácsa, s tekintettel arra, hogy a vizsgálat során beigazolást nyert a törvényszéki könyvszakértői véleményekkel a csödbe jutott gőzmalom aktivitása s az a körülmény, hogy a gőzmalom üzletvezetése teljesen korrekt és szabályszerű volt, a vádtanács úgy Belt Ferenc vezérigazgató, valamint igazgató-társai ellen a további eljárást büncselekmény hiányából megszüntette.

§ Veszedelmes pásztoróra. Két évvel ezelőtt, március 28-án Sz. L. ügyvédjelölt Félégyháza főutczáján sétált. Egy földszintes ház ablakából ugyanakkor tekintgetett ki Dóczy Imréné, egy odaváló földműves felesége. A csinos asszony szembe szurt a fiatal ügyvédjelöltnek és minthogy az ablakból biztató mosoly repült felé, odament és tüzesen udvarolni kezdett az asszonynak. Udvarlása nem vészett kárba, mert a szép asszony másnapra magához invitálta az ügyvédjelöltet, megjegyezvén, hogy az ura akkor nem lesz odahaza. A fiatal ember másnap pontos időben beállított Dóczy Imréné lakására és éppen át akarta ölelni a fiatal asszonyt, amikor váratlanul a helyszínére toppant Dóczy Imre, a férj, Asztalos József és Farkas Erzsébet társaságában. Hirtelen megrohanták a megremült ifjút, a földre teperték, majd pénzt követeltek tőle, mert ha nem ad, — mondták, — a háremörök sorsára juttatják. Hogy a fenyegetésnek nyomtatékot adjon, Dóczy Imre már ki is vette a bicskáját és az operáció sikeres végrehajtása érdekében eszmája szárán fenni kezdte a kést. Az ijedségtől reszkető fiatal ember erre a szörnyű fenyegetésre pénzt, revolverét, télikabátját otthagva, hanyatt-homlok menekült az ablakon keresztül. Nyomban elment a rendőrségre és ott feljelentette az esetet. Ily módon került az egész társaság zsarolás miatt a kecskeméti büntetőtörvényszék elé. A bíróság azonban nem látta fenforogni a zsarolás büntetést és mind a négy vádlottat felmentette a vád alól. A budapesti kir. ítélőtábla ma tárgyalta az ügyet s éppen a vádlottak beismerő vallomása alapján megállapította a zsarolás büntetést és ezért Dóczy Imrét nyolc hónapi, feleségét hét hónapi és Asztalos Józsefet és Farkas Erzsébetet egyenként hat-hat hónapi börtönrre ítélte. Az elítéltek semmisségi panaszt jelentettek be.

Maláta tápsör különlegesség
Hercules-sör
Mosch B. kőp. Budapest, Király-u. 99. Árj. ingyen.

Forman
nátha ellen

Hatása meglepő! — Szelencze ára 40 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

Az új ipartörvény.

— Harmadik nap. —

Budapest, március 24.

Az ipartörvény tervezet tárgyalására egybekülvött ankét ma délután folytatta tanácskozását az új városháza nagytermében Sztényi József kereskedelemügyi államtitkár elnöklésével.

Vámbéri Rusztem szólalt fel elsőnek az igazságsügyi kormány képviselőjében, aki a rabipar kérdésére vonatkozólag tegnap tett észrevételekre reflektált. Hangsúlyozta, hogy az igazságsügyi kormány eddig is megtett mindent, ami az adminisztratív keretek között lehetséges volt, hogy lehet legkifüszöböljék azt a konkurencziát, amelyet a rabipar a kisiparral szemben támaszt. Különös figyelemmel voltak arra, hogy a börtönökben főleg exportra dolgozzanak.

Az értekezlet ezután rátért a második fejezet tárgyalására, amely a képesítéshez kötött iparokról szól.

Sztényi József államtitkár behatóan ismertette azokat az észrevételeket, amelyeket a különböző testületek írásban terjesztettek be erre a fejezetre vonatkozólag, és hangsúlyozta, hogy a kisipari szervezet mellett ez a legfontosabb része a törvényjavaslatnak a kisipar szempontjából.

László Pál a képesítést illetően a javaslat alapján áll. A speciális magyar viszonyok fokozott védelmét kívánják a kisiparnak. A gyár fogalmának definícióját nem tartja szerencsésnek a javaslatban, és helyette a következőket ajánlja: „Gyár minden olyan ipari üzem, amely munkanapokkal és állandóan legalább 30 munkással félégyházmányt, vagy készáru termel.“

Holesch István, a beszercebányai kamara titkára örömmel üdvözi a tervezet azon rendelkezéseit, amelyek a képesítésre vonatkoznak.

Székács Antal, Ranschburg Nándor felszólalása után Hegedüs Lóránt, a Gyáriparosok Szövetségének igazgatója a képesítés kérdésében a következőkben fejt ki a gyáriparosság álláspontját: Mivel mesterségesen ellentéteket támasztani nem szabad a kézműipar és a gyáripar között, ennél fogva a gyáripar nem emelhet kifogást az ellen, hogy a kisipar a maga részére a képesítést kívánja. Dr. Bazala Gusztáv a horvát-szlavonországi gyáriparosok szövetsége nevében csatlakozik Hegedüs előterjesztéséhez. Dr. Kraemer József ellenzi a képesítés elvének kiterjesztését. Szende Pál az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés nevében kijelenti, hogy a képesítési kényszernek kiterjesztését a kisipar szempontjából rendkívül károsnak tartja. Ez a tulságos kiterjesztés a kereskedelemre is kihat és ott is káros következményeket vonhat maga után. Még veszélyesebb volna a kereskedelemre átvinni a képesítési kényszert. Székács Péter a marosvásárhelyi kereskedelmi kamara titkára, a képesítés mellett foglal állást. Jost Péter felszólalása után Kürschner Béla a vendéglős-ipar védelme érdekében kéri, hogy ennek az iparnak a gyakorlására csak a szakmában való legalább 2 évi gyakorlat jogosítsa. Boros Soma: A budapesti kereskedelmi kamara nem foglalt állást a képesítés ellen, csak annak tulságos kiterjesztését helyteleníti. A vendéglős és kávéiparnak képesítéshez kötöttségét helyesli. Az eddiginél szigorúbb képesítést kéri a bádigos, szerelőipar részére. A mestervizsgát feleslegesnek tartja. Tóth Kálmán nem helyesli a mester és iparos közti különböztetést. Szávay Gyula: A korlátlan szabad verseny tönkretenné a kisipart. Kéri, hogy a kézműipar érdekében a képesítés szigorítását. Jordán Károly, a pozsonyi kereskedelmi kamara képviselője szintén a képesítés szigorítását kívánja. Üdvös volna, hogy az összes iparosok letennék a mestervizsgát. Gálócsy Árpád megjegyzi, hogy a képesítés a kontárságot akarja megakadályozni, nem pedig privilégiumokat nyújtani. Neugerwald Alajos, az aradi kamara képviselője nemcsak a mestereknek, hanem bárkinek megengedné a tanoncztartást.

Az értekezletet hétfőn folytatják.

Háborus hírek a tőzsdén.

Budapest, márczius 24.

Fekete zászló leng a tőzsde hatalmas palotájának ormán s borus, háborus, fekete hangulat uralkodik odabenn a tágas termekben. A tőzsde nagy-mérvű elnökeinek, Kornfeld Zsigmond bárónak ma bekövetkezett halála mélyen megrendítette a tőzsde tagjait, akik között igen súlyos aggodalmakat keltett a kiváló pénzember halála. Ma, midőn a tőzsde-ellenes hangulat igen erős, nagy erőssége volt a tőzsdének Kornfeld elismert és mindenütt igen nagytekintélyű személye, úgy, hogy a tőzsdeellenesek túlzott követeléseit jórészt egyéni súlyával is képes volt ellensúlyozni. Érthető tehát az a komoly, sőt borus és kedvtelen hangulat, mely a mai tőzsdén uralkodott, mit még jobban fokoztak a reggeli lapok háborus hírei. A külpolitikai helyzet változatlanul kedvezőtlen volta okozta aztán azt, hogy az értékek ma is erősen hanyatlottak. Még szerencse, hogy délután egy kissé megnyugtatóbb jelentések érkeztek Berlinből, úgy, hogy a mai zárlat végül mégsem mutatott ki olyan nagymérvű veszteségeket, mint aminőre a délelőtti izgalmas hangulat után — sajnos — számítani lehetett.

Az értéktőzsde.

Az értéktőzsdén nagyon pesszimistikus megítélésben részesül a külpolitikai helyzet, nagyon félnek tőle, hogy a fegyveres összeütközés nem lesz kikerülhető, mert vajmi keveset biznak a diplomáciai lépések kedvező eredményében. Ilyen körülmények között természetes, hogy az eddigi nagy nyugtalanság még jobban fokozódott, a spekuláció még inkább iparkodik a hausse-érdekeltsegeken túladni, mint eddig, ezenkívül a kontremin is elég élénk tevékenységet fejt ki és egyre sürögősebben kínálja az értékeket, amelyek ennek folytán még tovább csökkennek. Az előtőzsde ma mindjárt megnyitáskor lanyhán és a tegnapi zárlatnál jóval alacsonyabb jegyzésekkel nyílt meg, a forgalom folyamán pedig sürgős kínálatra még tovább hanyatlottak az árfolyamok. Így az Osztrák hitel, amely a tegnapi zárlatnál 2 koronával olcsóbban, 609.50 koronán indult, még az előtőzsde folyamán 606.25-ig ment vissza, a Magyar hitel pedig 713 koronáról gyorsan 709.50-ig hanyatlott. Az Államvasut 662.50 koronán indulva, különösen bécsi eladásokra 656 koronáig csökkent. A déli tőzsdén kedvtelen volt a hangulat, csak közepes forgalom fejlődött ki, kezdetben még tovább csökkentek az árfolyamok, később azonban valamivel nyugodtabb irányzat mellett egy kis javulás állott be. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen az Osztrák hitel 2.50 koronával, a Magyar hitel 2.50 koronával, az Államvasut 7.75 koronával csökkent, a többi értékek körülbelül ugyanily mértékben. A helyi piacon is elég mozgalmas volt a forgalom s az értékek lanyha irányzat mellett visszaestek. Kötés volt a kereskedelmi bank, az egyesült fővárosi takaréka, a Drasche, a salgótarjáni, az ujlaki téglá, a vasuti forgalmi és a városi vasut-részvényekben. A járadékpiacra a koronajáradék ma jutott első ízben hivatalosan a 90 koronás árfolyam alá, majdnem 3/4 százalékos visszaesés után. A koronajáradék 89.80 koronás árfolyamon zárult. A 4 1/2 százalékos kamatozó pénztárjegy is 99 koronára esett vissza, míg a valutapiac ma szilárd volt.

A mai árhullámzást, összehasonlítva az előző napi zárlatokkal, a következő táblázatunk mutatja:

	III/19	III/22	III/23	III/24
Magyar hitelrészv.	724.—	724.—	715 1/2	713.—
Osztrák hitelrészv.	619.—	617.—	611 1/2	608.—
Velj. hitelbank	411.—	412.—	406.—	398.—
Leszámitolóbank	463.—	464.—	459 1/2	459.—
Salgótarj. közs.	550.—	541.—	540.—	525.—
Rimamurányi	516.—	514.—	516 1/2	503.—
Városi villamos	259.—	260.—	258.—	252.—
Osztr.-m. államv.	674.—	671.—	662.75	655.—
4% magy. kor.-jár.	90.75	90.80	90.25	89.80
Adria tengerh.	384.—	380.—	379.—	377.—
Közuti vasut	557.—	558.—	552.—	546.—

A gabonátőzsde.

A készáru-piacon kifejezetten szilárd volt ma az irányzat. Bőséges kínálattal szemben a malmok igen jó vételkedvet mutattak és amellet, hogy jóformán mindent, ami kínálva volt, megvettek, szívesen fizettek jobb árakat. Mivel tehát igen jó árakat lehetett elérni, élénk forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 35.000 q buza kelt el, e közt 23 ezer métermázsa szerb áru, a tegnapiaknál 20—30 fillérrel drágább áron. — A legdrágább eladási ár 30.20 korona volt 81 kilós tiszavideki búzáért, a legolcsóbb pedig 27.20 korona 74 kilós szerb, üszkös búzáért. — Egyéb gabonaneműek közül rozs 10 fillérrel, árpa 20 fillérrel, korpá 5 fillérrel drágább, tengeri és zab szilárd. Forgalmába került: 1000 q rozs 20.90—21.— koronás áron, 200 q zab 17.40—18.90 koronás áron és 200 q tengeri 15.45 koronás áron. A határidőpiacra a mai üzlet mindjárt a megnyitáskor szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel indult meg. A forgalom folyamán nem volt egyöntetű az irányzat. Amíg ugyanis az őszi határidőkben hol a kínálat, hol pedig a kereslet jutott túlsúlyra és ezek jegyzései eszerint ingadoztak is, addig az áprilisi búzáért folyvást élénken keresték, minnek folytán ez ma a 29 koronás jegyzést is túlhaladta. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza negyvenkét fillérrel, a májusi buza negyvennégy fillérrel, az októberi buza tizenhat fillérrel, az áprilisi rozs huszonnyolc fillérrel, az októberi rozs tizenhat fillérrel, az áprilisi zab negyven fillérrel, a májusi tengeri nyolc fillérrel emelkedett.

Az utolsó napok árváltozásait egyébként következő táblázat tünteti fel. (Az árak 50 kilónként, korona értékben értendők.)

	III/18	III/20	III/22	III/23	III/24
áprilisi buza	14.01	13.99	14.—	14.30	14.50
májusi buza	13.89	13.78	13.95	14.06	14.28
októberi buza	11.61	11.48	11.50	11.58	11.66
áprilisi rozs	10.72	10.55	10.51	10.61	10.73
októberi rozs	9.64	9.54	9.53	9.60	9.67
áprilisi zab	9.05	9.—	9.03	9.12	9.32
májusi tengeri	7.70	7.69	7.70	7.73	7.77

A bécsi értéktőzsde.

Az az általános meggyőződés, hogy a szerb kérdésben küszöbön áll a döntés, kapcsolatban a helyzet komor felfogásával, ezért teljesen hatalmába kerítette a mai előtőzsdét, melynek az izgatottsága már megnyitáskor erős eladásokban és ezek nyomában járó érzékeny árfolyamhanyatlásban nyilvánult. Bárha már a tegnapi tőzsdén erős árhanyatlások történtek, a spekuláció vezető értékei ma új-ból nagy veszteségeket szenvedtek. Államvasut 7, Hitelrészvény 5, Alpesi bányá 6 koronával hanyatlott. Később ugyan berlini vásárlásokra az árfolyam megállapodott, de az árfolyamok nem javultak és a kulissza értékei a legmélyebb árfolyamokon zárultak. A korlátértékekben is nagy volt a kínálat és különösen Dunagőzhajzási és Prágai vasúti részvények hanyatlottak. Magyar koronajáradék több mint fél százalékkal csökkent. Az általános bányászati irányzat a déli tőzsdére is áthárult, hol a forgalom a legszűkebb keretben mozgott. Később izgatott forgalommal a vezető értékek újabb érzékeny árhanyatlásokat szenvedtek. Berlinből általánosan bágyadt irányzatot jelentettek.

Berlinben.

A politikai aggodalmak, amelyek a mai bécsi előtőzsdén újabb nagyfokú ellanyhulásra vezettek, a forgalom megnyitáskor az itteni tőzsdén is hangulatváltozást idéztek elő, amelynek hatását természetesen első sorban osztrák értékek érezték meg. Bár a kínálat nem volt nagyobb terjedelmű, mégis a legtöbb értékben jelentékeny csökkenések voltak észlelhetők, így bank- és bányarészvényekben, amelyek kivétel nélkül 3 százalékgig terjedő veszteségeket szenvedtek. Rajnai acél-részvények 3/4 százalékkal estek. Villamosági részvények közül Edison-részvények 4 1/2 százalékkal

estek. A járadékpiacra a 3 százalékos birodalmi kölcsön 0.30 százalékkal esett, ezenkívül pedig 1902. évi oroszok és török sorsjegyek szenvedtek erősebben, amelyek közül előbbi 1.10 százalékkal, utóbbi 1.70 százalékkal esett. Zárlat felé a Bécsből jelentett javulásra némi szilárdulás kapott lábra, amely az utótőzsdei forgalomra is áttért. A készpénzpiac ipari értékei gyengék voltak. Napi pénz 2 1/2 százalék, ultimó pénz 4 1/4 százalék, magánleszámítolási kamatláb 3 százalék.

Pénzüntézetit tisztviselők tömörülése. Marosvásárhelyről jelentik, hogy ott megalakult a Székelyföldi Pénzüntézetit Tisztviselők Egyesülete. Lovag Fehrentheil Gusztáv lett az elnök, lovag Reichardsperg József és Áronsohn Bertalan alelnök, dr. Sebess Jenő jogtanácsos, ifj. Harmath Sándor főtitkár, Gyenes Imre titkár, Podlusány Zsigmond jegyző, Veress Béla pénztáros, Szigethy Zoltán jegyző, Szántó Gábor ellenőr.

Korlátolt felelősségű társaságok. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége által a korlátolt felelősségű társaságokról kidolgozott törvénytervezet tárgyalására Hatvany-Deutscha Sándor elnöklésével kiküldött bizottság legutóbb tartott ülésén befejezte működését. Hatvany-Deutscha Sándor elnök az ülést megnyitván, hangozta, hogy a korlátolt felelősségű társaságoknak a kereskedelmi társasági formák közé való felvétele érdekében a Szövetség intenzív munkásságot fejtett ki, amiből egyrészt egy törvénytervezetet dolgoztatott ki, másrészt számos bizottsági tárgyaláson igyekezett a törvénytervezet intézkedéseit összhangba hozni a gyakorlati élet követelményeivel. Nem hallgathatja el azonban, hogy a korlátolt felelősségű társaságok nálunk alig fognak nagyobb jelentőségre emelkedni, ha változatlanul marad az új adótörvény intézkedése, amely a még meg sem született korlátolt felelősségű társaságokat, ellentétben a külföldi törvények idevágó intézkedéseivel, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok közé sorolja az adózás tekintetében. A bizottság aztán folytatta a törvénytervezet vonatkozólag dr. Neumann Árnin által kidolgozott kérdőpontok tárgyalását. E kérdőpontok egy részére vonatkozólag a bizottság már régebben megállapította a Szövetség álláspontját, míg a többieket a Szövetség által rendezett írásbeli ankét anyagja alapján a bizottság szintén elintézte. Hatvany-Deutscha Sándor végül köszönetet mondott a bizottság tagjainak közreműködésükért és határozatként kimondotta, hogy a munkálatok egész anyagát a Szövetség most felterjeszti az igazságügyi és kereskedelmi miniszterekhez, különösen felhíván figyelmüket az adókérdés oly megoldására, amely a külföldön mindenütt bevált társasági formának nálunk is nagyobb elterjedést biztosíthatna. A Szövetség ezáltal befejezte e nagyjelentőségű törvényalkotás előkészítésére vonatkozó működését, melyben úgy az igazságügy-minisztérium, melyet dr. Barna Ignác táblabíró képviselt a tanácskozáson, valamint a kereskedelmi minisztérium is dr. Neumann Károly oszt. tanácsos utján készséggel támogatták a magyar gyáriparosságot.

Drágul a vasut. Általánosan ismert dolog volt a kormányának az a terve, hogy a MÁV. jövedelmezőségének fokozására föl fogja emelni a MÁV. személy- és áru-díjzabását. Ma aztán nyilvánosságra került a tervezet, amelyből kitetszik, hogy a kormány 20 százaléktól 40 százalékgig terjedő tarifá-emelést akar életbeléptetni. Oly nagymérvű emelés ez, amelyet az üzleti világ és a nagyközönség csak a legnagyobb áldozatok árán viselhet el. A kormányának az a terve, hogy az áru-díjzabást harminczmillió koronával, a személyszállítást pedig 6,815.241 koronával drágítja meg. A tervezet még nem jutott nyilvánosságra hivatalosan, mert előbb még megvitatás végett az Országos Közlekedésügyi Tanács elé kerül. A javaslat indokolásában kifejti a miniszter, hogy a zónadíjzabás behozatala óta az utasok száma megtízszereződött, mert 1888-ban volt 5,424.000 utas, míg 1907-ben 52,616.000, de a bevétel nem tartott lépést az utasok számának emelkedésével, mert 1888-ban a személyforgalom 14,338.000 koronát eredményezett, míg 1907-ben 83,478.000 koronát, vagyis alig hatszorosát az 1888-ban volt eredménynek. De még ez sem lett volna az indoklás szerint az eredmény, ha a zónadíjzabás behoza-

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert első-rangú uri szabó-termek szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többször próbával.

Atmeneti kabátot (angol kelméből) 35 frtért
Felöltőt . . . . . 30 „
Smoking-döltönyt) 35 „
selyem héléssel)
Prima munka. Prima utcai öltönyt 30 „

IV., BELVÁROS,
Magyar-u. 3.
I. emelet,
Kossuth L.-u. mellett.
Telefon 116-95

Itala óta többféle változtatást nem eszközöltek a személydijszabáson. Egy ízben a szomszédos vonalszakaszokat osztották három szakaszra a régi kettő helyett, utóbb 1903-ban pedig az eredeti 14 zónát kitérték 16-ra olyképpen, hogy a 226 kilométertől számított úgynevezett végtelen, vagyis utolsó zónát 401 kilométerre tolták ki. A javaslat hangsúlyozza, hogy a változásokban óvatos akar lenni s bár legjobban szeretné a miniszter az egész zónarendszert elvetni, nem meri ezt megkísérteni, mert fél attól, hogy éppen ellenkező eredményt fog elérni, mivel oly nagy mérvben fog a személyforgalom csökkenni. Ugyanez okból nem teheti azt sem, hogy a 18 százalékos szállítási adót és a 2 százalékos bélyegilletéket a közönséggel fizettesse meg. A miniszter főleg arra nézve kér a Közlekedési Tanácstól véleményt, hogy mi legyen a maximális menetdíj, melyen túl a legtávolabb utazásoknál sem emelkednek a menetdíj, mert ezen belül már vélemény nélkül is meg fogja csinálni ezt az emelést.

A tervezet szerint az új menetdíjak főbb pontjaiban a következők lesznek:

Személy- és vegyesvonatoknál:
Szomszédos forgalomban.

Távolság km.	I.	II.	III.
1-10	—,60	—,30	—,20
16-20	1,00	—,75	—,40
21-27	1,60	1,00	—,60

A távolsági forgalomban.

Távolság km.	I.	II.	III.
28-40	2,70	1,70	1,00
86-100	8,00	5,00	3,00
161-175	14,60	9,20	5,50
301-350	24,00	15,00	9,00
551-600	30,60	19,00	11,50
601-végt.	32,00	20,00	12,00

Gyorsvonatoknál:
Szomszédos forgalomban.

Távolság km.	I.	II.	III.
1-27	3,00	2,00	1,20

Távolsági forgalomban.

Távolság km.	I.	II.	III.
28-40	4,00	2,60	1,50
86-100	10,50	7,00	4,00
161-175	19,20	12,80	7,30
301-350	29,70	19,80	11,30
551-600	40,20	26,80	15,30
601-végt.	42,00	28,00	16,00

Eszerint tehát az emelkedés lesz:

Személyvonat	III. oszt.	2 kor., vagyis 20%
Személyvonat	II. oszt.	4 kor., vagyis 25%
Személyvonat	I. oszt.	8 kor., vagyis 33 1/3%
Gyorsvonat	III. oszt.	4 kor., vagyis 33 1/3%
Gyorsvonat	II. oszt.	8 kor., vagyis 40%
Gyorsvonat	I. oszt.	12 kor., vagyis 40%

A maximális menetdíj lesz tehát:

jelenleg	Személyvonat			Gyorsvonat		
	I. osztály	II. osztály	III. osztály	I. osztály	II. osztály	III. osztály
10.—	16.—	24.—	12.—	20.—	30.—	30.—
javaslat szerint	12.—	20.—	32.—	16.—	28.—	42.—

A többlet már 200 kilométernél egészen érvényre jutna és a végtelen zóna a mostani 401 kilométerről 601 kilométerre tolatik ki, úgy, hogy a jelenlegi 16 vonalszakasz helyett 21 lesz.

A javaslat szerint a szomszédos forgalom három helyett négy vonalszakaszról fog állni és távolsága husz km. helyett huszonhét km.-nél fog végződni. Fontossággal bír, hogy ezentúl a gyorsvonatnál is lesz szomszédos forgalmi menetdíj, míg eddig a gyorsvonat a szomszédos forgalomban az I-6 vonalszakasz díját fizette.

A menetdíjnak e jelentékeny fölemeléséből a miniszter a várható bruttó bevételi többletet 6.715.241 koronára teszi, levonva a kedvezményes árú jegyek változatlan fentartása, valamint a magasabb kocsiosztályokban való utazás csökkenése címén 25 százalékos, 1.703.810 korona, úgy, hogy a várható bevételi többlet 5.111.431 korona, amiből lemegy az adó- és bélyegilleték 851.564 korona, vagyis végeredményben a tervezett reform tisztán bevételi többletet 4.259.867 koronára becsüli a miniszter. A miniszter javaslatát azzal is indokolja, hogy a baja-báttaszéki vonal külsőben álló, nemkülönben az érsekújvári-komáromi vonal egy éve belül várható megnyitása következtében egy nagy forgalmi terület Budapest elkerülésével fog egymással érintkezni és így gyöngyöbb a zónarendszer azon hatálya, hogy Budapest, mint metszéspont a

végtelen zóna kihasználásának gátat vethessen, mert egy nagy terület közvetlenül kihasználhatja a végtelen zónát.

Itt említjük meg, hogy a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* beadvánnyal fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben utalással a már múlt évben tett felterjesztésére, megismétli ama kérelmét, hogy nyújtson módot a miniszter a kereskedelem és ipar törvényes érdekképviseletének: a kamaráknak arra, hogy a törvényes hivatásukhoz képest véleményüket nyilváníthassák úgy a tervezett vasúti tarifareformról, mint a közös dijszabás I. A) és B) részének külsőben álló reformjáról is, amelyről az hírlik, hogy az üzlet-szabályozati póthatározmányokat, a szállítási feltételeket, az árusztályozást, a dijszabási módokat, a mellékilletékeket stb. fogja a forgalom szempontjából terhebbé tenni.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereseményeket sorsolták ki:

25.000 koronát nyert: 115700.			
20.000 koronát nyert: 84126.			
10.000 koronát nyert: 80254.			
5000 koronát nyertek: 4559 26471 55876 118025.			
2000 koronát nyertek: 7255 10910 11764 11567 16339 17248 17344 24453 26793 26826 28599 31000 34304 34956 38753 40629 40663 50939 51583 57780 59385 66887 68480 69072 72334 88055 95099 118211.			

1000 koronát nyertek: 2336 4232 4415 5154 6884 7756 8374 8923 13517 17633 17578 21503 21734 23131 25669 28420 29695 30753 34321 35487 36902 42671 43910 43968 48169 49420 49625 61566 63326 64614 65304 66441 66490 68449 69052 77401 80872 83735 87225 87829 88276 90783 91516 92753 95419 103382 104434 105402 105693 107221 107636 109731 108379 111057 112103 117186 119721 122252.

500 koronát nyertek: 2967 4298 4857 5027 6086 6341 6459 7888 14472 16781 17959 17044 17596 18044 22745 22837 23640 24819 25036 25184 25314 26093 26534 27711 29268 38967 40833 41409 46549 51022 52103 54904 55105 55183 55585 57520 58258 60146 61904 64244 65247 67464 67718 68197 72100 73612 77174 77205 77625 78715 79074 82297 83551 83873 85140 88863 89761 91205 94335 103107 103582 105564 108775 107451 108931 110699 113783 114283 118756 118856 119269 119414 119735 124662. — A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

A Déli jég- és viszontbiztosító mérlege. A Déli jég- és viszontbiztosítási társaság e hó 18-án tartotta a közgyűlést Triesztben. Az előterjesztett számadási jelentésből kitűnik, hogy az 1908. évben elért eredmény kielégítő volt dacára annak, hogy a csehországi jégüzlet ismét érzékeny veszteséget hozott. A jégbiztosítási ágazatban 5.588.300 korona volt a díjbevétel az 1907. évi 5.084.845 koronával szemben. A kifizetett károk 4.627.159 korona összegre ruktak szemben az előző évben kifizetett 3.873.005 koronával. A tűz- és viszontbiztosító-sokért befolyt díjak összege 2.558.242 korona volt az 1907. évi 2.279.948 koronával szemben; a károk 1.747.643 koronát igényeltek az előző évben kifizetett 1.607.055 korona károkkal szemben. A tüzdij-tartalék 1.139.974 koronáról 1.279.121 koronára emelkedett. A jég-különtartalékra 250.000 korona fordítottat úgy, hogy e tartalék jelenleg 2.250.000 korona. Az évi mérleg 302.319 korona nyereséget tüntet ki s az alapszabályok szerinti levonások után fennmaradó összegből úgy mint az előző évben 32 korona osztalék kerül elosztásra. A társaság biztosítéki alapjai 7.233.006 koronát tesznek ki.

A „Mutual” biztosító kötvényei háboru esete. A The Mutual newyorki életbiztosító társaság felkért bennünket annak közlésére, hogy az 1905. előtt kiállított kötvényei olyan megszorítást tartalmaztak, hogy a társaság hadikoczkázatot csakis külön díj lefizetése ellenében viseli. A magyarországi vezérigazgatóság közbenjárására elhatározta azonban a newyorki központ, hogy háboru esetén — épp úgy, mint azon kötvényeknél, melyek 1905. után állítottak ki — külön díj fizetésétől tekint és felelt minden utána fizetés nélkül a teljes összegre tartja biztosítva a hadikoczkázatra is.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

Gabonátözsde.

Budapest, márczius 24.

A gabonátözsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 81 k 30.20 K, 100 q 80 k 30.15 K, 100 q 79.3 k 30 K, 150 q 79 k 30.10 K, 100 q 79 k 30 K, 925 q 78.5 k 30 K, 100 q 78 k 29.90 K.
Pestvidéki: 150 q 78 k k, 100 q 77 k 29.50 K.
Bácskai: 100 q 78 k 29.60 K, 100 q 78 k, 100 q 79 k 30.10 K.
Fejérmegyei: 700 q 76.4 k 29.30 K, 500 q 75.6 k 29.20 K.
Erdélyi: 150 q 77.5 k 28.80 K.
Tolnai: 150 q 77 k 29.25 K.
Mezőturi: 350 q 77.5 k 30 K.
Szarvasi: 350 q 77.5 k 30 K, 500 q 79 k 30.25 K.
Balmazújvárosi: 1000 q 79 k 30 K.
Felsőmagyarországi: 200 q 77.5 k 29.30 K, 200 q 77 k 29.60 K, 100 q 74 k 28.40 K.
Rozs: 400 q 21 K kpf. par., 300 q 20.90 K kpf. par., 200 q 21 K kpf. par., 100 q 21 K kpf. par.
Zab: 100 q 17.40 K kpf. dohos, 100 q 18.90 Tengeri: 200 q 15.40 K kpf. par.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.05—29.55
"	76	28.50—29.10	80	29.30—29.85
"	77	28.70—29.30	81	29.45—29.05
"	78	28.90—29.50	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.70—29.25
"	76	28.25—28.65	80	29.05—29.60
"	77	28.55—28.90	81	—
"	78	28.70—29.10	82	—
Pestvidéki	74	—	78	28.75—29.15
"	75	—	79	28.85—29.30
"	76	28.40—28.70	80	29.10—29.35
"	77	28.60—28.95	81	—
Bácskai	74	—	78	29.—29.30
"	75	—	79	28.95—29.45
"	76	29.45—28.90	80	29.20—29.60
"	77	28.55—29.10	81	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	21.25—21.40
" középminőségű uj	—	—	—	21.10—21.20
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	18.20—18.85
" II. rendű	—	—	—	17.70—18.—
Köles	—	—	—	18.35—19.30
Zab I-rendű	—	—	—	17.95—18.25
" II-rendű	—	—	—	15.30—15.75
Tengeri belföldi uj	—	—	—	12.45—12.50
Korpa:	—	—	—	—

A határidőpiacon kötöttett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:
Buza áprilisra 14.38—14.43—14.38—14.52—
Buza májusra 14.15—14.21—14.17—14.24—14.27—
Buza októberre 11.67—11.68—11.63—11.67—11.62—
Rozs áprilisra 10.72—10.74—
Rozs októberre 9.63—9.65—
Zab áprilisra 9.20—9.26—9.30—
Tengeri májusra 7.77—7.78—7.75—7.79—
Tengeri júliusra —

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	14.50—14.51
1909. májusi buza	14.28—15.29
1909. októbert buza	11.66—11.67
1909. áprilisi rozs	10.75—10.76
1909. októberi rozs	9.67—9.68
1909. áprilisi zab	9.32—9.33
1909. májusi tengeri	7.77—7.78

Budapesti gabonaforgalom.

1909. márczius 22-től 1909. márczius 23-ig.

	Érkezett	Elszállított	méter mázsza
Buza	13027	—	—
Rozs	1607	—	—
Árpa	6189	—	—
Zab	1005	12	—
Tengeri	504	51	—
Liszt	814	16055	—
Korpa	—	2563	—

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használat a valódi áldás gyomorbetegségeknél és székezőrülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

Értéktőzsde.

A tőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztörök hitel 609.50-606.25, Magyar hitel 713-709.50-710.50, Osztörök-magyar államvasut 662.50-656, Leszámitolóbank 457, Jelzálogbank 402-403, Rimamurányi 506-504, Városi villamos vasut 256-254.50, Közuti vaspálya 545-547, Magyar koronajáradék 90.10-89.80 koronán.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztörök hitel 607.75-604.75-606-602.50-604-606, Magyar hitel 712-708-709-711.25, Osztörök-magyar államvasut 655.50-653.50, Leszámitolóbank 456-455-456, Jelzálogbank 400, Rimamurányi 504.50, Városi villamosvasut 253.50-254 Közuti vaspálya 547, Déli vasut 96.50, Magyar koronajáradék 89.85-89.95-89.85 K.

Díjbiztosítások osztörök hitelrészevényre: holnapra 8-9 korona, nyolcz napra 16-18 korona, április hónap végére 36-38 korona.

Utőtőzsdé délután 4 órakor:

Osztörök hitel 608, Magyar hitel 713. Az irányzat a berlini vásárlásokra igen szilárd volt.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, márczius 24. (Saját tudósítónktól.) A bizonytalan helyzet miatt a mai tőzsdén az árfolyamok emelkedtek, így buza 15, rozs és zab 10 fillérrel drágult, ellenben tengeri csak 5 fillérrel állott magasabban, mivel pedig a kínálat felette csekély volt, üzlet alig fejlődhetett ki és a konzum a magas árak miatt csak a legszükségesebb bevásárlásra szorítkozott.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 15.25-15.60, bánáti 15-15.40, mosoni 14.45-14.70, tötfelvidéki 14.45-14.80, déli vasuti 14.50-14.80, marchfeldi 14.35-14.65.

Ros: tötfelvidéki 10.85-11.05, csepeli 10.80-11, pestmegyeri 11-11.15, déli vasuti 10.85-11.05, különféle magyar 10.80-11.05, osztörök 10.80-11.

Árpa: morvaországi 9.50-10.35, marchfeldi 8.35-8.25, Bécsvideki 9.20-9.50, tötfelvidéki 8.60-9.80, déli vasuti 8.50-9.50.

Magyar tengeri 8.40-8.60, Cinquantin 9.65-10.05, Magyar zab 9.65-10.05, válogatott 10.05-10.45, cseh-morvaországi és alsó-ausztriai 9.90-10.05.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

A bécsi értéktőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

11 órakor zárultak:

Osztörök hitel 607.50, Magyar hitel 710, Laenderbank 417, Államvasut 656, Déli vasut 96.50, Alpési 611, Rimamurányi 505, Veith 946, Török sorsjegy 175.50, Orosz járadék 95.15 K.

1 órakor jegyezték:

Osztörök hitel 601.50, Magyar hitel 708, Anglo 278, Földhitel 1050, Laenderbank 415, Union 516.50, Államvasut 651, Déli vasut 95.50, Dunagőzhajózási 847, Alpési 606.50, Rimamurányi 502, Orosz járadék 95.10, Török sorsjegy 176 K.

Bécs, márczius 24. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 108.75, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 139.-, Magyar hitelbank részvény 786.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 450.-, Rimamurányi 501.50, Magyar czukoripar 1810.-, Adria hajózási részvénytársaság 378.-, Magyar koronajáradék 89.60, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 90.45, Magyar nyer.k. sorsjegy 187.-, Kassa-Oderbergi Vasutrészevény -, Magyar Jelzálogbank 399.75 Magyar keresk. bank -.-.

Bécs, márczius 24. (Osztörök értékek zárlata.) 4.2 százalékos papír-járadék 92.75, 4 százalékos osztörök arany-járadék 113.55, 1860-as sorsjegy 153.-, Osztörök hitel-sorsjegy -, Angol-osztörök bankrészevény 277.-, Bécsi Bankverein 506.50, Osztörök-magyar bank 1743, Déli vasut 95.-, Dunagőzhajózási társ. 840.-, Dohány részv. -, Cs. k. arany (vert) 11.33, Német bankv. 117.27, Osztör. Lloyd 387.-, 4.2 száz. ezüst jár. 92.10-96.10, Osztör. koronajáradék 92.15, 1864-es sorsj. -, Osztörök hitelintézeti részvény 606.-, Union-Bank 515.50, Osztörök Länderbank 414.75, Osztörök-magyar államvasut 654.-, Elbevolgyi vasut 440.-, Alpési részvény 608.50, 20 frankos 19.05, Londoni váltóár 240.27, Lipótkohó 383.-, Töröksorsjegy 175.-.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

A berlini tőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék 96.70, 4 százalékos osztörök arany-járadék 97.50, osztörök hitelrészevény 195.90, Déli vasut 16.40, orosz bankjegyek 215.20, 4 százalékos új orosz kölcsön -, Disconto Commandit 184.60, Dinamitruszt 158.70, Harpeni 184.70, Unifikált török járadék 93.60, 4.2 százalékos ezüst-járadék 93.10, 4 százalékos magyar arany-járadék 92.20, Magyar koronajáradék 90.90, Osztörök-magyar államvasut 142.70, Bécsi váltóár 85.50, Olasz járadék -, Alt. villamossági Edison 222.10, Gelsenkircheni 179.30, Laurakohó 189.90, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat) márczius 23. 4.2 százalékos papír-járadék -, 4 százalékos osztörök arany-járadék 97.-, Osztörök hitelintézeti részvény 191.40, Osztörök-magyar államvasut 141.-, Északnyugati vasut -, Bustiehradi vasut -, Londoni váltóár 204.70, Bécsi Bankverein 128.50, Villamos részvény -, 3 százalékos magy. aranykölcsön 78.-, 4.2 százalékos ezüstjáraadék -, Osztörök koronajáradék 93.10, Magyar koronajáradék 90.80, Osztörök-magyar bank 125.50, Déli vasut részvény 16.-, Elbevolgyi vasut -, Bécsi váltóár 85.75, Párisi váltóár 812.16, Union bankrészevény -, Alpési bányarészevény -, Engedő.

Hamburg, (Zárlat) márczius 23. 4.2 százalékos ezüst-járadék 96.80, 1860, sorsjegy 156.50, Déli vasut 16.40, 4 százalékos arany-járadék 96.80, Osztörök hitelrészevény 193.50, Osztörök-magyar államvasut 141.75, Olasz jára-

dék 103.40, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.80, Nyugodt.

London, márczius 23. Angol consol 84 1/2.

Páris, (Zárlat) márczius 23. 3 száz. Francia járadék 97.15, Osztör. aranyjáradék 99.-, Magyar arany-járadék 93.90, 3 százalékos Olasz járadék -, Déli vasut elsőbbségi kötv. 280.-, 5 százalékos marokkói járadék 522.-, 4 százalékos spanyol járadék 98.10, 4 százalékos unifikált török jár. 93.25, Török sorsjegy 173.50, Török dohányrészevény 363.-, Osztörök földhitelintézet -, Osztör. Länderbank 442.-, Magyar jelzálogbank -, Banque de Paris 1564, Banque Ottomane 711.-, Osztör. magyar államvasut -, Déli vasut -, Hartmann gépgyár 510.-, Urikányi közsén 157, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12, Váltó német piacokra (rövid) 123.09, Váltó Bécsre (rövid) 105.-, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 252.35, Magán-kamatláb 1.4, Szilárd.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbérlő igazgatósága.) Márczius 24-én. Előző napi eladatlan maradvány 180 drb sertés, 70 drb süldő. Mai felhajtás 750 drb sertés 30 drb süldő, összesen 930 drb sertés, 100 drb süldő. Eladatott 800 drb sertés, 25 drb süldő. Mai maradvány 130 drb sertés, 75 drb süldő. Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül életsulyban 112 fillér, II-oderndű 280-350 kilogrammig 112 fillér, életsulylevonással 130-134 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül életsulylevonással 140-152 fillérig, fiatal közép 220-300 klg.-ig életsulylevonással 142-154 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig életsulylevonással 140-154 fillérig. Huszsertés, könnyű 140-300 kilogrammig 100 fillérig, életsulylevonással 146-154 fillérig, belföldi süldő 100-100 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsulyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az áras változatlanok.

Kőbányai sertés piac.

Márczius 24. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felül sulyban) 142-144 fillér. Fiatal közép (páronkint 251-260 kilogrammig terjedő sulyban) 142-144 fillér. Könnyű (páronkint 250 kilogrammig) 142-144 fillér. Közép (páronkint 240-280 klg.) 142-144 fillérig. Könnyű (páronkint 240 klg.) 142-144 fillérig.

Budapesti vágómarhavásár.

Márczius 24. Vágómarhák: Felhajtás: Magyar bika 312 drb, magyar ökör 1693 drb, magyar tehén 857 drb, magyar bivaly 81 drb. Boszniai növedékmarha 68 drb. Pótfelhajtásra bejelentve 112 drb. Összesen 3123 drb. Árjegyzék: métermázsánként életsulyban, levonás nélkül, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 64.-72.- koronáig, kivételesen 76.- koronáig, középminőségű 54.-62.- koronáig, silány minőségű 44.-52.- K-ig. Magyar parasztr. arha, jobb minőségű 54.-62.- K-ig, silány minőségű 42.-52.- K-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 72.-84.- koronáig, közép minőségű 60.-70.- koronáig, silányabb minőségű 46.-58.- koronáig. - Bika jobb minőségű 56.-70.- koronáig, kivételesen 74.- koronáig, silányabb minőségű 44.-54.- koronáig, bivaly 32.-44.- koronáig.

Table with multiple columns: Budapesti értéktőzsde, Mai záró árfolyam, Pénz, Áru, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Iparvállalatok, Kőlekedő vállalatok, Sorsjegyek, Bazilika, Pénznemek és váltók.

kivételén 48.—koronáig. Magyar téhen 42.—56.—koronáig. Tarka téhen 44.—68.—koronáig. kivételén 80.—K-ig. kieszontozni való 36.—42.—koronáig. növénydekmárha 44.—54.—K-ig. Mind 100 kilónként elősúlyban. A feshajtás mintegy 500 darabbal kisebb volt a múlt hetinél, mintán azonban a kereslet általában gyengébb volt, a forgalom vontatott volt, az árak 1—2 koronával métermázsánként hanyatlottak.

Budapesti szurómarhavásár.

Március 24. Felhajtott 461 drb 6/8 borjú. (közte 44 rugott), 10 drb leült borjú, 40 drb 6/8 bárány. 2353 drb leült bárány. Árjegyzések: Elsőrendű elő borjúkért 66—72 fillérig, kivételén 74 fillér, középminőségű elő borjúkért 56—64 fillérig, leült borjúkért 64—76 fillér, silány és rugott borjúkért 32—54 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül). Elő bárányokért 10—16 korona, leült bárányokért 7—17 korona páronként. Az irányzat és árak változatlanok maradtak.

Bécsi szurómarhavásár.

Március 24. A mai vásárra felhozták: 4964 darab borjút, 1796 drb fiatal sertést, 2258 levágott sertést, 372 drb levágott juh, 2071 drb bárányt. Eladási árak kilogrammonként: Levágott borjú 76—100 fillér; elsőrendű 110—128 fillér; lelegeje 130—136 fillér; 6/8 husértés 94—110 fillér, 6/8 hizott sertés 108—126 fillér; levágott hizott sertés 116—140 fillér, könnyű sertés 140 fillér; levágott juh 70—104 fillér; bárány 16—43 korona páronként.

Kivonat a hivatalos lapból.

Március 24.

Kinevezések. A budapesti főügyész Bereznav Miklós egri ügyészségi irnokot a fumei ügyészséghez irodatisztá; a kassai ítélőtábla emke Takács Akos jogtudor, rimaszombati törvényszéki díjtalan joggyakornokot a kassai ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

Athelyezés. A budapesti törvényszék elnöke Schmid Ferenc nagybicskeréki járásbírósi hivatal-szolgát a vezetése alatt álló törvényszékhez helyezte át.

Népmagyarisítások. A belügyminiszter Klein Hugó budapesti lakos Kisre, Fuchs Rudolf brassói lakos Farnasra, Goldner Móritz budapesti lakos Gergelyre, Klein Lipót szolnoki lakos Jávorra, Spitzer Norbert budapesti lakos Bartosra, Kiskori Varga József pápai lakos Barátra, Gutwillig Oszkár budapesti lakos Gáborra, Neumann Aladár budapesti lakos Gyalai névnek Nádudvarira kért átvaltoztatását megengedte.

Pályázatok. Mendén postamesteri állásra április 9-ig; a gyulafehérvári törvényszéknél díjnoki állásra, a fogarasi járásbírósnál díjnoki állásra 2 hét alatt; a nagyváradai pénzügyigazgatóságnál adótszói áll-

lásra; a szolnoki pénzügyigazgatóságnál II. oszt. adóhivatali ellenőri állásra 2 hét alatt; Pécs városnál rendőrbiztosi állásra április 17-ig; Daruváron postahelyettesi állásra, Egeresen postamesteri állásra, Bukován postai ügynöki állásra április 9-ig; a m. kir. zálogház-nál szolgáló állásra 6 hét alatt; a pestvidéki törvény-széknél irnoki állásra 4 hét alatt; a budapesti törvény-széknél telekkönyvvezetői állásra 2 hét alatt lehet be-adni a pályázatokat.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (m. m. m.), date (márc. 23 márc. 24), and water level (méter). Lists various locations like Schárding, Passau, Linz, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Ljuidék, Pancsova, Orsova, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorczán, Laboroz, Ung, Tisza, M.-Sziget, Tökeháza, V.-Námény, Tokaj, Tiszafüred, Szolnok, Csongrád, Szeged, T.-Becse, Tittel, Ondova, Hoór, Tapoly, Barfa, Dodrog, Ladmóc, Sajó, Zsolozsa, Hernád, H.-Námét, Berettyó, Margitta, B.-Ujfalu, Csucs, N.-Vár, Belényes, Tenke, Gurabonc, Horosjenő, Békés, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyioska, Soborsina, Arad, Makó, K.-Kostély, Kiszető, Temesvár, Beeskerek.

Tokaji Bortermelői Társasága Rt. Tokaj. Ajánlja husvétl különleges-ségnek kiváló minőségű, valódi tokaji mindennapi fogyasztásra is alkalmas asztali, pésznyé és gyogy-cselokra alkalmas szamorodni és aszaborait. Egy 5 kg-os posta-kosár 3 palack 0.5 literes 1901. évi zamatos szamorodni és 2 palack 0.5 literes 1901. évi 2. ptt. aszabor tartalommal bérmentes szállítással 10 kor. 60 fill. Egy próbálada 20 palack, 10 palack 0.7 literes 1904. évi szamorodni, 10 palack 0.5 literes 1901. évi 2. ptt. aszabor tartalommal 43 korona, 60 liter kiváló, zamatos 1904. évi szamorodni bor ingyen horidón 72 korona a megrendelő vasuti állomásáig bérmentes szállítással. Vízszent-eladók árkedvezményben részesülnek. Budapesti vezérképviselet: I., Városmajor-u. 7. Telefon 157-62.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Föld-mágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete: Hazánkban tegnap sok helyütt, főleg az ország északi felében volt eső, amelynek mennyisége az északnyugati megyékben a 10 mm.-t meghaladta. Szegedről zivatart jelentettek. A hőmérséklet nem változott és maximuma Nagyszombatban 18 C. fok, minimuma Lónonczon -1 C. fok volt.

Prógnózis a következő 24 órára: Változóköny idő várható némi hőszűkülettel és helyenkint esővel, esetleg zivatarral.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmér-séklet max, min. Lists stations like A.-Szlátina, Ungvár, Késmárk, Lónoncz, Gyalla, Budapest, Herény, Keszthely, Pécs, Zágráb, Plume, Szeged, Temesvár, Nagyvárad, Kolozsvár, Nagyszombat, Szatmár, Eger, Arvavárja, Salmezbánya, Komárom, Magyar-Ovár, Sopron, Eszék, Csekvenica, Debreczen, Kecskemet, Orosháza, Arad, Zombolya, Verscez, Orsova.

EGYETÉRTÉS politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. — Irta: M. L. SEVERG.

Az egyik kinczot, amelyen egy nehéz súly lógott, esuklómrá erősítették meg és egy vászpántot a testem köré. Ezt a pántot lánc kötötte egy a sziklára erősített karikához. Mikor ezek a rettenetes előkészületek megförtétek, eltávozott a kovács és egy kőmives befalazta a nyílást, melyen át ide jöttem. Csak egy ujnyit hagytott szabadon a levegő beoosátására és melyen keresztül a szükséges ételeket nyújtották be. Szavak nem fejezhetik ki azokat az érzéseket, melyeket az ember ebben a helyzetben érez. Egyedüli mentőgondolatom a halál volt, mely a rettenetes sötétség, a gőzök kipárolgása és piszok közül kiszabadíthat. Mondottam is ezerszer magamhoz: „Meddig, istenem, meddig fog ez tartani?” Orahosszat feküdtem mozdulatlanul, hogy meddig, azt nem tudom. Az éjjelek és nappalok a ceutai börtönben egyenlők. Azután elkezdtem gondolkozni. Meg tudok menekülni? Éreztem, hogy csakhamar elvesztem minden éleslátásomat és gondolkodásomat, ha valamit tenni akarok, úgy annak azonnal meg kell történnie! Nagy erőlködésembe került és olyan módot nem találtam, hogyan menekülhetnék meg valami csodán kívül. Megkísérlettem nyugodtan gondolkozni, de mindig csak arra a rettenetes eredményre jutottam: itt kell elpusztulnom, ha kívülről nem kapok segítséget! Ez pedig lehetetlennek látszott és rettenetes pusztulásom folyton szemem előtt lebegett. Minden második, vagy harmadik napon megjelent egy ör a nyílásnál és egy vízzel fült edényt és kenyérmorzsákat nyújtott be számomra. Egyszer próbáltam vele beszéde egyedni, ő azonban szemem közé nevetett és elfordult. Egyszerre aztán valami olyan eszmére bukkantam, mely egyedül megmenthet. Tanuló koromban Charcot-tal voltam ismeretségben, sőt első hipnotikai kísérleteinél is közreműködhettem. A dolog érdekelt és alakalomadtán én is kísérleteztem, mindaddig, míg én is egyike lettem a hívőknek. Sikerkült annakidején valamennyi ismerősömet hipnotizálni, miután elég hosszú ideig tudtam velük foglalkozni. Elhatároztam magam egy kísérletre, vajjon birtokában vagyok-e még e művészetnek és ha csak lehetséges örömet hipnotikai befolyásom és akaratom alá helyezem. Hogyan birjam azonban hosszabb beszélgetésre, hogy ez idő alatt hatást gyakorolhassak reá? Nagylelkűségére építeni, elhibázott dolog lenne; a bizalmát meg kell nyernem, ez az egyedüli eszköz, mely által reá hathatok. Miként kezdjem azonban ezt el, minden fillér nélkül? Megkísérlettem a következő módon: Amint lépteit hallottam, a nyíláshoz kusztam és érthetetlen szavakban mormoltam valamit az elásott kincsről. Emé szavaknál „kincs” láttam a lámpafény gyenge világitásánál, melyet magánál hordott, hogy megállt és hallgatódzott, én azonban úgy tettem, mintha nem venném észre jövetelét és továbbra mormoltam magamban elszűnyedt hajókról és elásott zúakmányokról. Terveim fényesen sikerült. Az ör a keskeny nyíláshoz jött és magához intett. Amint a nyíláshoz értem, azt kérdezte, milyen rablás elkövetéséért kerültem ide és én azt feleltem neki, hogy tengeri rabló voltam. Nos, kérdezte ő, hol van elásva a kincs, melyről az imént beszéltem. Feleltem ez volt: — Feznél ástuk el, — kincs? Kincsről nem tudok semmit. A sok kérdésre, melyet sűrűn hozzám in-

tézett, csak határozatlan szavakban válaszoltam, nem mulasztottam azonban el a legközelebbi alkalomnál ismét nagyobb kincsekkel az érdeklődését felkelteni. Így hagytam őt hosszabb ideig érdeklődni, hogy ez alatt az idő alatt hatást gyakorolhassak reá, és alig mult el egy hónap, teljesen akaratom befolyása alatt állott. Különbözőképen kísérlettem meg hatalmamát fölötte. Minden különlegességet, melyet megkívántam, el kellett hoznia számomra. Így némiképen visszanyerhettem elvesztett testi erőmet. Amint úgy hittem, hogy az én időm is elérkezett, meghagytam neki, hogy éjjelkor bontsa le a falat cezálam bejárata előtt, mialatt én az ő segítségével a láncokat leoldottam és a ruhát felvettem, melyet számomra hozott. Amint kősiromból kikérültem, ismét befalaztuk a nyílást, azután elindultunk az állítólagos kincserért. Minden fáradság nélkül Algirba érkezünk, hiszen kísérőm ellátta magát pénzzel, onnan pedig Gibraltáron keresztül Angliába utaztunk. Utközben kísérőm a tengerbe zuhant és megfulladt, — hogy ez miként történt, azzal nem akarok itt bővebben foglalkozni. Mindenesetre ismét — teljesen szabad voltam. Angliából Newyorkba hajóztam, azonban minden pénz nélkül és rossz egészségi állapotban jutottam oda. Mivel Newyorkban nem tudtam előrehaladni, Bostonba utaztam, ahol ismét mint dektív és hivatasos játékos tengettem életemet. Akkor olvastam John Darrov nyilatkozatát, melyben meggyilkoltatása esetén a tettes megkerítőjét magas jutalomban részesíti. Istenem! Mily nagy szükségem volt pénzre! Annak idején lelkemet adtam volna el néhány ezüstért. Csak elnyerhetném ezt a jutalmat! Mindjárt munka után láttam. Nem volt könnyű dolog. Én ugyan meg tudtam volna nevezni egy gyilkost, hogy azonban az én érettem felakasztatja-e magát, nem valószínű. (Folyt. köv.)

SZINNHÁZAK.

Csütörtök, 1909. márczius 25-én.

NEMZETI SZINHAZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Falsi verebek.

Köznapis történet 3 felvonásban. Írta: Gardonyi Géza.

Személyek:

- A bíró Gyenes
- Erzsi, a huga D. Ligeti J.
- Veron néni Rákosi Sz.
- Fandi, kishíró Szóke
- Zádág Jani Rézsahegyi
- Teeza, anyja Demjén M.
- Panni V. Molnár K.
- Jopál Máté Gál
- Sárfewy, földesúr Derső
- Zsigovics orvos Horváth
- Berta, a leányuk Helvey L.
- Kapitány Vizvári M.
- Kesekes kulcsár Pethes
- Vicza, cseléd Abonyi
- Keczeri I.

Kezdeté 1/3 órákor.

Este rendez helyárakkal.

A tűzhely.

Színmű három felvonásban. Írta: Mirbeau Oszkar és Thadée Natanson. Fordította: Huszár Imre.

Személyek:

- Courtin de Hallier Gál
- Armand Biron Odry
- Therese Courtin Márkus E.
- Dufrene Horváth Z.
- Leibile Celestin Kovács
- Rambert kisasszony Helvey L.
- Belair Bartos
- Larose abbé Hajdu
- Tripler Armand Pethes
- Anberval Robert Garamszeri
- Pigeonné Munkácsi M.
- Topline Kelemen M.
- Divinne György I.

Kezdeté 1/3 órákor.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZINHAZ.

VI. Révai-utca 18. szám.

Hampupipőke.

Békeztos varaszege dalokkal és táncokkal 8 képből. Magyar színpadra alkalmazta Komor Gyula.

Személyek:

- XV. Pápa király Babai M.
- Ragyoró, a fia Hegedűs E.
- Pitypalatyi Lukács R.
- Városbég Stancs E.
- Sibiz Verpeli I.
- Sunyiföldgróf Kovácsy E.
- Aranka, lánya Feld R.
- Borbála Pázesy A.
- Kamilla lányai Nagy A.
- Olga Hajnai V.
- Abrakabádra Kálna I.
- Nyálka, szolgálo Gündör B.
- Tulok, kapus Rákosi I.
- Patkány király Róna
- Gyikvezér Papp

Kezdeté 4 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Székák Leo felléptével.

A hugonották.

Dalmi 4 felv. Zenejét szerette: Meyerbeer. Szövegét írta: Scribe. Fordította: Nadaskay Lajos

Személyek:

- Valois Margit Sándor E.
- Valentine Vasquez
- Urhuyl Payer M.
- Nangis Raoul Slezák
- Marcel Erdős
- Saint Bris Szemere
- De Nevers Takáts
- Maurevert Mihályi
- Favannes Pichler
- De Cosé Juhász
- Thoré Hegedűs
- De Relt Ney B.
- De Thou Gönczi
- Bosi Rosé Déry Jenő

Kezdeté 7 órákor.

KIRÁLY SZINHAZ.

Délután mérsékelt helyárak.

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Petőfi költői elbeszéléséből írta Bakonyi Károly. Zenejét Hellai Jenő versre szerzte: dr. Kacsóh Pongrácz.

Személyek:

- Kakorica Jancsi Sárosi
- Iluska Hornyik J.
- A gonosz mostoha Tárnoky G.
- Egő Sajó
- Paláschy Csizsér
- A falu cséze Németh
- A francia király Nemeth
- Királykisasszony T. Harmath I.
- Tábornok Kiss Pál

Kezdeté 3 órákor.

Este rendez helyárakkal.

Fálmay Ilka felléptével:

Az elvált asszony.

Operetta 3 felvonásban. Írta: Leon Viktor. Zenejét szerette: Fall Leo.

Személyek:

- Lissewoghe Karel Király
- Jana, felesége Ötvös G.
- Bakkensky Boross
- Wander-Loo Gonda Pálmay I.
- Deesteldek, elnök Szirmai
- Ruitersplat, bíró Németh
- Leye, ügyvéd Dobos
- Tloager szakértők Pásztor
- Wiestum Csizsér
- Scrop, kalauz Papir
- Adèle, jegyese Simai
- Kranwélet Harmath I.
- Marije, a felesége Kiss Pál
- Kishró Káris
- Egy hölgy Nyáraine
- Inas Ligeti

Kezdeté 1/3 órákor.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22

Ma csütörtökön márcz. 25-én két előadás a teljes fenomenális műsorral. Délután fél 4-kor mérsékelt helyárakkal és este 8 órákor rendez helyárakkal.

Szanin • A spárga Beregiss

Uj szenzációk! Uj szenzációk!

PESTI SZINÉSZNÖK

Éjjeli zene! Varjas Antal új slágere.

Falruvető kacagás!

A hálózobalány PAMPOULETTE ÉHES

A mutyi-szoba. Közkívánatra harmadikban meghosszabbítva: A nimfa és a faun násza. — Azonkívül: La bella Rosetti. A hét mozija. Espana négyes. Mario, lo chanteur-phenomene. Sorello Kosmos és még 8 attrakció.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum nappali pénztáránál d. e. 10-2 d. u. 3-6-ig. Vasárnap délután fél 4-kor mérsékelt árú előadás. A telikert tükörtermében éjjelkor Trianon és Grand-Cabaret, új táncatrakciók, czigányzene reggeli 6 óráig.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté pont 8 órákor. Ma és mindennap: Szenzáció! Szenzáció!

Eredeti újdonságok! Jelenetek egy vasuti kupéban. — Írták: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt Géza. — Ezt megelőzi:

CSAK ÖT PERCZ!

Bohózat. Írták: Glinger és Taussig, fordította: Steinhardt.

Továbbá: Steinhardt, Gyártás, Nedics, Sándor, férfi kettős és Pápay teljesen új maganszámakkal, valamint: The Georgis és Heidee and Perree tane kettős fellépte.

Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. sz. és özv. Kontinó dohánykülönlegességi áruházában, Andrassy-ut 29.

Ünnep- és vasárnap délután mérsékelt helyáru előadások. Kezdeté 1/2 órákor. Színre kerül: Budapest-Nagymaros.

Steinhardt fellépte szülőlkben.

A remek telikertben reggelig tánc és zene.

Elsőrendű attrakciók — Belépő-díj nincs.

Kaman

korunk elismert legtekéletesebb cipője urak, hölgyek és gyermekek részére

Hygienikus, elegáns, sikkes és tartos.

Telefon: 112-66. FŐRAKTÁR:

VAS ANDOR

Budapest, VI., ker., Andrassy-ut 17. sz.

Szőnyeg-újdonság!

200-300 nagyságban nyírott Inequard szőnyeg, tartós minőségben 6 ftr 80 körül.

Rosenberg és Qitt

28 ftrt, szőnyeg- és vászonárak nagy árabáza

Budapest, VI., Király-u. 32, saroküzlet

Alapítva 1898.

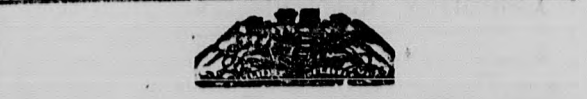
Nyilatkozat.

A müncheni „Paulaner söröző r. t. Salvator söröződe a ma megjelent budapesti napilapokban oly értelmű nyilatkozatot lát jónak közöteni, amelyben bemutattak hátrahozott védjegyeknek jogtalan használatát meggyalázó szöveget. — mert jelenlegben forgalomba hozott és nagy sikert aratott új sörfajtánk a „Tavaszi Részvény Sör” elnevezés mellett (a hirdetés alkalmával) zárjelben magyarázatként Magyar Salvator elnevezést használtunk.

Meggyőződésünk az, hogy hirdetésünk szövegéből minden elfogulatlan szemlélő kiolvashatja, hogy a bajor söröződe által terhünkre rott keletnek éppen ellenkezőjét követjük el. Mi gyártmányunkat új elnevezés alatt, tehát nem az ő védjegyük neve alatt óhajtuk bevezetni. Az ki elfogulatlanul íté, nem láthat hirdetésünk szövegében mást, mint magyarázatot, hogy az újonnan forgalomba hozott „Tavaszi Részvény Sör”-ünk a Salvatorral egyenrangú és jellegű, nem pedig azt, mintha mi „Tavaszi Részvény Sör”-ünket a nagyközönségnek „Salvator-sörként” akarnók feltalálni, s ezáltal a közönséget félrevezetni. Sem borbóinkon, sem ládánkban, sem palackainkon, sem semmiféle czimkénken hnyemű megjelölést nem alkalmaztunk, hanem kizárólag a hirdetés alkalmával használtuk a „Magyar Salvator” kitért azon újból, hogy a nagyközönséget tájékoztatásuk új sörfajtánk minőségére és összetételére nézve.

Nagy elterjedtségnek és közszeretetének örvendő sörünk nem szorulnak arra, hogy azok idegen név alatt kerüljenek a piacra és esetleg oly eszközökkel dolgozzunk, mint a milyeneket a fenti söröződe nekünk imputálni akar.

Első Magyar Részvény Söröződe.

HOLZNER

cs. és kir. udv. és kam. szállító

Budapest, Kossuth Lajos-utca 9.

A félelemetlen:

Leánygyermek-ruhák, princeszaljak, paletok, kabátok és gallérok a legdivatosabb kivitelben.

Souterrainban

KÜLÖN GYERMEKRUHA-OSZTÁLY.

Korona Kosztüm igen elegáns, IV-X. nagys. 20, 30

Ruha szövetből, I-IV. nagyság 5.50, 10

V-X. nagys. 12, 25

Felöltő kitünő minőségű kelméből 8, 10, 13

Raglán minden szín és jó minőségű kelméből 16, 21, 25

Butorszállítás

Eraktározás

Balassa Gyula és Társa

udapest, Teréz-körut 19. Telefon 33-32.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintaoltalmat megszeres a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

PASZTOR (bej. cég)

Eudapest, VII. ker., Erzsébet-körut 17. sz. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-30.

Magyar Ásványviz Forgalmi és Kiviteli R.társ.

BUDAPEST, V., BATHORY-UTCZA 5.

Telefon 162-84.

Kizárólag természetes magyar ásványgyógyvizeket hozunk forgalomba.

Kérdesze meg az orvosát és megtudja, hogy a természetes ásványviz gyógyhatásra össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

Borszéki Főkút, Borszéki Boldizsár-kút, Borszéki Kossuth-kút, Bodoki Matild, Boross, Borhegyi, Boholti, Előpatáki, Felsőrákosi Mária, Glória, Margittaligeti, Horgász, Hankó, Kászonyjakabfalvi, Kászonyi-Salutáris, Répáti, Székely-Selters, Sztoljai.

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyék!

Tiz palackot már házhoz szállítunk.

Telefon 162-84. Telefon 162-84.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre Igazg.

Ma csütörtökön, gyümölcsoltó boldogasszony napján

két nagy előadás.

Kezdetük délután 4 és esti 8 órákor.

Mindkét előadáson:

Gésák és a Riogoku-csoport.

Jegyelövétel: délelőtt 10-1 óráig és délután 3-6 óráig. — Telefon: 93-36.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletzetére a legmesszebbmenő jótállási kábatok. Fonográfok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, citerák, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kitértve elismert jó munkéért.

Árjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

m. kir. szabadalm. hangszergyára Bpest, VIII., Rákóczi-ut 71. Telefon 58-20.

Rull a haja? Használja a Petroleum-hajszeszt. Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főszékhely Budapest, VIII., József-körut 80. Gara Géza és Tsa drogeria. — Tessenék árjegyzéket kérni.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1909. március 25-én.

VIGSZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Tatárjárás.

Operette 3 felvonásban. Írta: Bakonyi Károly. Zenéjét Gábor Andor verseire szerz. Kálmán I.

Személyek:
 Lohonyay Vendrey
 Trezka, leánya Komlóssy I.
 Riza báróné Keleti J.
 Imrédy Fenyvesi
 Lörentey Hegedűs
 Elekes, hadnagy Tanay
 Wallerstein Sarkadi
 Mogoróssy Kornai Berta
 Virág, strázsamester Balassa
 Turi, szakaszvezető Thanyi
 Sulák, közhadszár Jusi
 Kemplen Győző
 Gerő, intéző Tapolczay
 Idike Dallos J.
 Bence, bérengő Szerény
 Szegeft Bandi Bárdi
 Elemériné V. Kász R.
 Wuffka, ezredes Kazaliczky

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

A kivándorló.

Színmű négy felvonásban. Írta: Herczeg Ferencz.

Személyek:
 Hatfaludy herceg Fenyvesi
 Palfalvi Miklós Góth
 Bárdi Szentgróthy Tanay
 Jászai Harmat H.
 Hegyi Tapolczay
 Keresztessy Vendrei
 Mihályi Szerény
 A felesége Rónasrékiné
 Adél, leányuk Hegedűsné
 Kelemen Hegedűs
 Boka Balassa
 Veres Kazaliczky
 Kristóf Bárdi
 Henrik Sarkadi
 Béni Győző

Kezdeté 1/2 8 órakor.

VARSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

URANIA SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Szomszédunk: a Balkán.

Kezdeté 4 órakor.

Csütörtök, 1909. márc. 25.

A francia forradalom.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

PARISIANA-ORFEUM

Szerecsen-utca, a m. kir. operával szemben.

Leányzó: FRIEDMANN A. Telefon 161-45.

Pénztári órák d. e. 1/10-1-ig délután 3-9 óráig.

Helyárak 2, 3, 4, 5 és 6 korona.

Az előadás kezdete: 9 órakor.

Csütörtökön két nagy előadás délután 4 órakor és este 9 órakor, délutáni előadás fél helyárak mellett.

Még csak rövid ideig; a világhírű, 12 tagból álló néger-operett-társulat

vendégségébe. A közkezdelt néger művészek új, komikus operettben mutatkoznak be.

18 variété szám. Szigoruan családi műsor.

Bizda után a remek téli kertben kabaret, a néger operett-társulat tagjainak és előkelő művészeknek közreműködésével.

Kitűnő konyha. — Pompás üvegsör.

A már 34 év óta a kerékpárvilágot uralkodó eredeti angol

kerékpárokat dupla harang-csapárgyval és szabadonfutóval, 3 évi jótállással, minden árfelemlés nélkül szigoruan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és csapszéket őrési forgalmunk következtében melyen lezártított nagyban 30% árleszállítással szállítunk vidékre eredeti gyári áron

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár és alkatrészek nagykereskedők

Budapest, VIII., József-körút 41. szám.

Fióküzletek: Baross-tér 4, és Budán, II., Margit-körút 6. sz.

Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

FOLIES CAPRICE

Ignazgató: LEITNER és KÉLETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR.

Telefon 14-22. Az előadás kezdete 1/2 9 órakor.

1/4 10 órakor. Ma: 1/4 10 órakor.

A legszebb szörme kirakat

Bohózat. Írta: Faun. Rendező: Erdélyi Emil.

Végül 11 órakor! Végül 11 órakor!

„Der Herr Ersatzmann“.

Bohózat. Írta: Armin József. Rendező: Werner M.

Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig.

Az I-ső emeleti „Casino de Parisban“ elsőrangú táncatrakciók. Kezdeté 1/2 12 órakor.

Kezdeté 3 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A császár katonái.

Dráma három felvonásban. Írta: Földes Imre.

Személyek:
 Karády István Vágó
 Zoltán, a fia Thuróczy
 Erzsébet, a leánya T. Halmi M.
 Schneller, ezredes Z. Molnár L.
 Marjay, őrnagy Réthey
 Szilassy, százados Turz
 Joász főhadnagy Csontos
 Sárossy adjutáns Vándori
 Fűredi ezredorvos Fenyvessy
 Keller, hadnagy Rátkai
 Szedlaczek Papp
 Pinter közlegény Tarnay
 Ferenec, hajdu Köröndy
 Káplár Faragó
 Lakaj Molnár J.
 János Simonyi

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Hivatalnok urak.

Társadalmi színmű 3 felvonásban. Írta: Földes Imre.

Személyek:
 Brohsz gyáros Vágó
 Barna Gábor Törzs
 Ráné neje Bátor G.
 Müller Papp
 Foleki László
 Herczeg Réthey
 Vedres Dobi
 Ulrich Vándori
 Róth Rátkay
 Ella, lánya Tóth I.
 Kozma Tarnay
 Vámosiné Forrai R.
 Dezső, fia Z. Molnár
 Nagy Pál Czobor
 Smolla János Sugár I.
 Juliska Császár K.
 Terka Kacsóh F.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTOGRF

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-39.

A pesti háziur.

Énekli: Baumann Károly. Saját főíró. — Epizód a messinai földrendésből. — Bostocki állatkert. — Opium tolvaj. —

A vadörzö fia.

— A gyermek hajfűrtje. — Az interwiew.

Faust kisasszony.

— La Musette, énekli kép.

Kezdeté 6 órakor, vasár- és ünnepnapokon 3 órakor.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-88.

Minden este 9 1/2 órakor:

László Rózsi

(Conferencier: Dr. Szalay József.)

Azonkivül: Mozgósítás, vagy Bernkolt a conferencier. — Városatyák. — Eleven regény. 3 bohózat. 3 tréla. — Jegyek: 4, 3 és 2 koronáért. (Zenekari és páholylülés 6 korona.)

Alkalmi butoreladás!

Leitronásunk után, lelesszámú és minta darabokból szolgáló mindegyik asztalos és kárpitosított butort, háló-, ebédlő-, úri- és szalon-berendezéseket szilárd kivitelben és modern stílusban, helyszűke miatt f. hó végéig előállításra eladjuk

Kérjük, hogy ezen kedvező alkalmat a t. butorvásárló közönség igénybe vegye

PATYI TESTVÉREK

VII., Rákóczi-ut 7. (Pannónia szálloda mellett.)

Fióküzletünk nincsen. Hasonhangzásu más céggel össze nem avasztandó.

CZIMBALMOT

ne vegyen, mig

REMÉNYI MIHÁLY

legújabb czimbalom árjegyzékét át nem olvasta, melyet Reményi czimbalom osztálya küld ingyen és bérmentve.

Budapesti Király-utca 58.

Telefon 87-84.

Hang mint a zongoráé. Kivitel a legújabb stílusokban.

10 évi kezesség!

OLCSÓ ÁRAK.

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszerkülönlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál

HATSCHEK N.

Csakis: Bpest, Károly-körút 6.

Árjegyzék titoktartással ingyen.

Hétfőn április 5-én, este 1/2 8 órakor

a ROYAL-ban

— Klasszikus —

Magyar estély

rendezi: Dr. Szilágyi Imre (hegedű)

Eötvös Károly orszgy. képviselő

Takáts Mihály operaházi tag

szíves közreműködésével.

Jegyek: 10, 8, 6, 4, 2 és 1 koronáért kaphatók Rózsavölgyinél.

Szabadalmi-védjegy-és mintaoltalom

kiosztóképe az összes kisorralomban.

ADLER MIKSA okl. gépészmérnök hites szab. ügyvéd

Budapest, VI., Andrásy-ut 51. szám.

Teljes kávéházi berendezés mérsékelt áron eladó,

u. m. asztalok, székek, billiárdok, bronz luszterek, tükrök, ezüstművek, bronz fogasok, fotelek, teljes terasz. Bővebb felvilágosítás kapható:

Français kávéház, Andrásy-ut 32.

Butor

3 szoba teljes berendezés 360 forintért

mely ill. 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba ellátás. Készítők a leggyorsabb kivitelű a legkiszáradt. Képes árjegyzék ingyen. Alkalm. 60 szob. bolygókban.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Budapest, Váci-körút 8. (Szerécsen-utca szögletén)

Brisco Károly Náthán, magánzó Chicagó-ban

a 14542. és 22462. számú

„Palackok és hasonló edények illetéktelen újra-megtöltését megakadályozó készülék“

czímű magyar szabadalmak tulajdonosa szabadalmának gyakorlat-bavétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmait esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk

Harsányi Jenő és dr. Messinger Károly hites szabadalmi ügyvivők, Budapest, V., Váci-körút 77.

Az Ujlaki Téglá és Mészegető

Részvénytársulat virágoserép-osztálya

BUDAPEST

V., Akadémia-utca 9.

Raktár: III., Bécsi-ut 134.

Ajánlja legkiválóbb minőségű virágserépeit minden méretben a leggyorsabb kivitelű a legkiszáradt. Képes árjegyzék ingyen. Alkalm. 60 szob. bolygókban.

Aránylatlalt és mintával szívesen szolgálunk.

Heti műsor:

1909. március hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Hangversenyek
26 Péntek	A nürnbergi mesterdalnokok	A divat	—	Vigyázz a nőre!	Gretchen	Az elvált asszony	Műkedvelői előadás	—
27 Szombat	Carmen	A divat	—	Ingyenélők	A sasiók	Az elvált asszony	Az Országos Szín-művészeti Akadémia előadása	—
28 Vasárnap	Othello	A piros bugyellaris	—	A király	A szerencse fia	Tánczos huszárok	A tenger	Zeneakadémia; Szimfonikusok

Megnyílt FODOR J. czipőüzlete Budapest, VIII., Kobrak-czipők józsefvárosi raktára. Üllői-ut 18. sz.

a Révai Testvérek könyvespalotájában, Kizárólag a híres
Kobrak-czipők józsefvárosi raktára. Üllői-ut 18. sz.
Telefon 162-20. Telefon 162-20.

Drága kincs az egészség!

Garai dr.-nál megtalálhatja

Andrássy-ut 24. sz. Budapesten.

Rendel 10-4-ig és este 7-8-ig
hugyszervi és bujakórós

Altesti és egyéb nemi betegeknek
Impotentiát tartós eredménnyel
gyógyít. Feltűnés nélkül alapos
gyógyítás levélileg is a foglal-
kozás zavarása nélkül.

Polgár Sándor

Magy. kir. szabad. nyert
orvosi mű- és kötszerész
Budapest,

VII. Erzsébet-körút 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktá-
rát saját gyártmányu orvosi,
sebészeti és b. tegápolási
tárgyakba.

Saját gyártmányu magy. kir.
szabadalmazott Polgár-féle

sérvykötő,

baskötő, görcsér elleni gummi-
barisnya, orthopediai készüle-
kek, műlábak és kezek stb.

Valódi francia különlegességek
F. Berquerand párisi gyárból.
Részletes képes arjegyzék
ingyen és bérmentve.

Hamisítás ellen védve
16202. szám alatt.

Nincsen város,

de alig van már község
Magyarországon, ahol
eddig az Elektro-Vita-
lizer készüléknek buz-
gó apostola ne volna.
Írja meg nekünk, hogy
hol lakik és megírjuk
önnek, hogy kinél ér-
deklődhetik az Elektro-
Vitalizer csodás hatása
iránt. Ha általános
ideggyengeségben, gyom-
erbántalomban, rheu-
mában, fej- és hátfájás-
ban, neurágiában, ischi-
asban, benulásban vagy
bármely idült bántalom-
ban szenved, úgy ismer-
kedjék meg ezzel a
gyógymóddal és meg-
lepte új dolgokat fog be-
látni tanulni. Az Elektro-
Vitalizer készülékről
ma már hálásan nyilat-
koznak mindazok, akik
egészségük felvirágoztatását neki köszönhetik
és hogy mindenkinek módot nyújtunk arra,
hogy ezen igazságokról meggyőződjenek, készsége-
l fogjuk megküldeni, ezen lapra való hivat-
kozással, nagyon érdekes és népszerű nyelven
megírt értekezésünket teljesen **ingyen és bér-
mentve**, zárt borítékban, de megküldjük a fé-
nyes elismerő-levelek egész gyűjteményét is,
még pedig teljes névvel és címmel ellátva,
agy, hogy mindenkinek módjában áll az Elektro-
Vitalizer hatása iránt tudakozódnia. A könyv
külön kötetben férnek és nők részére áll a
közönség rendelkezésére.

„ELEKTRO-VITALIZER“ orv. rend.-int.
Budapest, Károly-körút 2., télelelet 1. szám.

Magy. kir. államvasutak
Üzletvezetőség Arad.
1767/II. szám.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETÉS.

A magyar királyi államvasutak aradi üzlet-
vezetősége nyilvános írásbeli egységáros verseny-
tárgyalást hirdet:

az Ujszász állomáson létesítendő marhara-
kodónak, az áruraktár és felvételi épület kibőví-
tésének előállítási munkálataira, megjegyezvén,
hogy az építéshez szükséges anyagok közül a szén-
salakot, homokot (rostálátlan állapotban) és a
marharakodó kerítéshez szükséges ócsa vassineket
a magyar királyi államvasutak aradi üzletveze-
tősége adja, illetve bocsátja vállalkozó rendelke-
zésére, a többi összes építési anyagot pedig első-
rendű minőségben a vállalkozó köteles adni. —
Lásd a szerződéstervezet 4. szakaszának a) pontját.

A pályázati feltételek, a szerződéstervezet,
az ajánlati minta és költségcsatolások a magyar
királyi államvasutak aradi üzletvezetősége pályá-
fentartási osztályában (II. oszt.) 3 korona lefize-
tése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8 órá-
tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy
írásbeli megkeresés mellett a megfelelő bélyeg-
jegyek előzetes megküldése után, királyi postán
is megkaphatók. Az építmények tervei a pályá-
fentartási osztálynál megtekinthetők. Ugyancsak
az említett hivatalnál megtekinthetők: a munkák
szállítások kiadására vonatkozó feltétlfüzet álta-
lános határozatai, az államvasutak vonalain elő-
állítandó épületek leírása és feltétlfüzetek részle-
tes határozatai is, melyek a magyar királyi ál-
lamvasutak igazgatóságának budapesti nyomtat-
ványtárából megszerelhetők.

Az ajánlatos 1 koronás magyar okmánybé-
lyeggel, az ajánlat mellékleteit, ugymint pályá-
zati feltételeket, szerződés tervezetet ésköltség-
számításokat pedig ivenként 30 filléres okmánybé-
lyeggel ellátva és az ajánlathoz fűzve lepecsételt
borítékban a következő felirattal:

„Ajánlat a 1767—909. sz. versenytárgyalási
hirdetés alapján a magyar királyi államvasutak
Ujszász állomáson létesítendő magas építmények
előállítási munkálataira“ kell benyújtani, vagy
postán beküldeni és pedig legkésőbb 1909 évi ápr-
ilis hónap 16-án déli 12 óráig az aradi üzletve-
zetőség általános osztályának (I. oszt.) főnöké-
hez aradi és csanádi egyesült vasutak palotájába
I. emelet 13. ajtó sz.)

Az ajánlatok a benyújtásra kitzűtt hatá-
ridő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi
üzletvezetősége I. osztályában azonnal felbontat-
nak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok
igazolott képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon,
vagyis 1909. évi április hónap 15-én, déli 12 óráig
a pályázónak 1000, azaz Egezer korona bánat-
pénzt a magyar királyi államvasutak aradi üz-
letvezetőségének gyűjtőpénztáránál, hivatkozással
a hirdett versenytárgyalás számára, akár
kézpénzben, akár állami letétekre alkalmas ér-
tékpapirokban letenni, mely bánatpénz esetleg
posta útján is küldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfo-
lyam szerint számíthatnak, de névértéken felül szá-
mításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár
cheque-foralmában bent vannak, a bánatpénzt a
postatakarékpénztár útján is letehetik. Az aján-
latban a bánatpénz letételének megtörténte meg-
említendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem
csatolandó. A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni
nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bánat-
pénzül el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabály-
talanul kiállított az ajánlattevő, vagy meghatal-
mazottja által alá nem írt, javított vagy vakart
szövegű pecséttel le nem zárt, sértett borítékban
helyezett a kitzűtt határidő után érkezett, a pót-
lólág vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánla-
tok, melyekre nézve az előírt bánatpénz előlege-
sen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Oly ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát
képező munkák teljesítésére törvényes képesítés-
sel nem bírnának, kötelesek ajánlataikban ily ké-
pesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak
képesítését igazolni.

Arad, márczius hónap.

Az üzletvezetőség.

Magyar Styria Kötőgépgyár

BUDAPEST.

A legjobb és leghiresebb

kötőgépek

szabadalmazott sárakkal ellátva.
Teljes tanítás ingyen. Arjegyzék bérmentve
Fony József Lajos ügyvezető, iroda és eláru-
sítóhely Csengery-u. 54/e

„STEYR“

zsbelli pisztoly.

M. 1909.

Legelső auto-
matikus lehajó
csövű pisztoly a
világon. Az

Oszt. fegyvergyári társaság

precíziós gyártmánya Steyr-ban.
Kapható minden fegyverkereske-
desben és puskaművesnél.

Gärtner Agoston

Budapest, Wurm utca 3.

Mindennemű izzó- és Wolfram-lámpák,
valamint villamos felszerelési cikkek.

Telefon 95-33.

Telefon 95-33.

Ezen szabadalmazott ágy tö-
mörreszkekkel, rézdiázzszel, erős
aczelodronybetéttel 32 kor.
Réz függönyrudak,
teljes készlet 4.50 K.
Rézágy sodronybe-
téttel 80 K. Rézágy-
csiszolás és javítás
17 K. Vaskeretes
ágybetét, erős mi-
nőségű 11.50 K. Fa-
kerekítel 7.50 K. Kár-
pított matracok
minden kivitelben.
Vas- és rézbutorokat
logosóbban szállít:

PROHÁSZKA JÁNOS gyáros
VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46.
(Volt Uj-utca.)

A művészet

és költészet

barátainak készült miniatűr-kiadás

**Petőfi:
Dalaim**

a Petőfi-ház felavatása alkalmából

összeállította

ENDRŐDI SÁNDOR

A költő kéziratának kicsinyített másával
Magyar népművészeti motívumokból, régi
magyar himzésekéről készült színes könyv-
díszekkel és fejléczekkel. Finom, magyar
gyártású chamoispapíron. Dead buffleather
(fénytelen, simitatlan) bőrkötésben; ara-
nyozva, tokkal. **Ára 4 korona.**

Kiadja a Franklin-Társulat magyar irod. intézet és könyvnyomda
Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

**A
TAVASZI-NYÁRI
ÁRJEGYZÉK
MEGJELENT.**

**KIVÁNATRA
INGYEN KÜLDI** **NEUMANN M.** CS. és KIR. UDV. SZÁLLÍTÓ
FÉRFI, FIU ÉS LEÁNYKA RUHÁKTELEPE
BUDAPEST, IV. MUZEUM KÖRÜT 1-3.

**Miért használ minden hölgy
és uri ember**

GLORIALIS

**gyöngyvirág-illatszer
alkohol nélkül?**

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
a legkövetesebb gyöngyvirág illatszer, mely a tudomány mai állása szerint elképzelhető. Aki egyszer használta, soha mást nem fog használni.

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
a legkonzentráltabb illatszer, a melyet elő lehet állítani. Használatban a legkiadósabb, miután egy csepp is elegendő az illatosításhoz.

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
alkohol nélkül a virágból van kivonva és ennélfogva a levegőn nem illanik el, hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és hű gyöngyvirágillatot.

GLORIALIS illatszer — alkohol nélkül — kapható még a következő illatokban: ideál, bouquette Janetie, bouquette de chipre, piros rózsá, ibolya.

Egy eredeti üveg ára (mely hónapokra is elegendő) **3 K 50 fill.**

Rapható minden drogériában, illatszer- és gyógytárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi **3 korona 50 fillér** utánvét-tel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében

Klein és Fia

főh. udvari szállítók, pipereszappan- és illatszergyár

Budapest, VII/6.

KÜLÖNFÉLÉK.

Szeress!

Szeress, szeress, most kel a nap!
A sugara még mind arany,
Amerre száll, virág fakad:
Miért legyen virágtalan
A mi szívünk? Szeress, szeress!
Ne számítsunk, ne esküdjünk,
Hisz e kettő ma oly rokon!
Most kel a nap, sugár ragyog,
Madár dalol a lombokon.
Szeress, dalolj! Csókolj, ölelj!
Hogy sirtunk is, feledjük el...
Siess, siess, ma még szabad:
Ma a tavasz virágot ad,
Fejünkre már holnap talán
A tél hullat zord éjszakán
Fehér havat...

Vischer János.

(Küzdelem a feszületért.) Megrázó módon halt meg a minap Auburn, Newyork állambeli városban egy gonosztevő. Salvatore Randaccio a neve s a bíróság halálra ítélte, mivel meggyilkolta és kifosztotta unokaöccsét. Randacciót leültették a villamos székbe s már-már beléje bocsátották a rettenetes erejű villamos áramot, amikor a hóhér észrevette, hogy görcsösen szorongat valamit a kezében. Egy kis fémfeszület volt, amittől a vallásos olasz nem akart megválni. Csakhogy a feszület éppen fém voltánál fogva könnyen félretéríthető volna utjából az áramot s ezért minden áron el kellett vennie Randacciótól. Ez azonban nem volt könnyű dolog. Az elszánt olasz dühös ellentállást fejtett ki, alaposan meggyomrozta a próbákat, akik hosszú küzdelem után bírták legyűrni. Egy másodpercczel utóbb vége is volt már a szerencsétlennek. A villamos áram egy pillanat alatt végzett vele.

(A tej megkozmásodásának oka.) A tej akkor kozmásodik az edény fenekéhez, ha vékonyfalú edényben hirtelen akarjuk felforralni. Ilyenkor a tejben levő oldott anyagok az aránylag sűrű tejben nem emelkednek elég gyorsan a forró fenékről a felszínre, odasülnek, miáltal kellemetlen ízű és szaga bomlástermékek keletkeznek. A tej, ha lassan melegítjük, vagy ha erős tűzön melegítve, melegítés közben kevergetjük, nem kozmásodik meg.

(Goethe mint spiritisza.) Egy angol spiritisza folyóirat nemrég hosszabb cikket közölt Furnellről, amelyben ez bizonyítékokat halmoz össze arra nézve, hogy Goethe spiritisza volt. „Sokat írtak már arról — írja Furnell — hogy Goethe klaszikus realista, majd hogy pantheista volt, arra azonban, hogy okkultista volt, kevesen gondoltak. Pedig feljegyzett beszélgetései, műveinek egy része élénk bizonyítást szolgáltatnak erről. Goethe nemcsak hitt a spiritizmusban, hanem maga is bizonyos finomult pszichikai erőkkel volt áthatva, amelyeket nagyatyjától örökölt.” Furnell szerint, aki adatait Falk és Eckermannal folytatott beszélgetésekből meríti, Goethe a jövőbe látó volt úgy, hogy előre látta, hogy Messinát földrengés fogja feldulni, meglátta saját hasonmását, „sőt egy francia katoná szellemét a jénai esataterén is.” Amit Goethe alkotási képességének önkéntelen voltáról beszél, mindazt spiritisztikus jelenségének mondja, valóságos somnambulista állapotban írta meg. Különösen kimerítően és részletesen foglalkozik Furnell egy esettel, amikor Goethe előtt megjelent egyik barátjának alakja, anélkül, hogy vele lévő két társa a jelenést látták volna. Goethe közölte is két társával a látomást és abbéli aggodalmának adott kifejezést, hogy barátja talán ép abban a perczben meghalt. Kiderült azonban, hogy az illető ugyanolyan ruhában, mint aminőben Goethe előtt a látomás megjelent, ugyanakkor otthon ült íróasztalánál, miközben elnyomta az álom és Goetheről álmodott. Ebből az esetből következtet arra, hogy Goethe a telepathia iránt is rendkívül érzékeny volt. A cikket ezután Goethenek több kijelentését közli a lélekvándorlásra vonatkozólag. Így például a római idők iránt való érdeklődését azzal magyarázza, hogy már korábban is élt Hadrián császár alatt, más esetben pedig Boisserie nevű barátjáról azt állítja, hogy a XV. században az Alsó-Rajna vidékén élte korábbi életét. Goethe egyébként a lé-

lektelen tárgyak rokonszenvét is hirdette. Furnell ezt a költő egyik följegyzéséből mutatja ki, ahol Goethe egy sajátos esetet ismertet. A följegyzés szerint a Goethe szobájában lévő asztal ugyanabban a pillanatban repedt meg, amikor egy szomszédos házban levő és ugyanazon asztalosmester által készített hasonló asztal elégett. Mindezekhez Goethe megjegyzi, hogy ezek a dolgok neveltségek lehetnek, mindamellett minden jelenség érdekes és pedig nem azért, mert megmagyarázhatók, vagy valószínűek, hanem éppen azért, mert megtörténtek.

(A kanári madarak színe.) Londonban nemrég egy egészen fehér kanárit mutogattak. Ez a szín a kanárik között meglehetősen ritka és csak az öregebb kanári madaraknál tapasztalható, amelyek már legalább tizenöt-huszon évvel lettek és így tollazatuk az idők folyamán elhalványult. A Londonban mutogatott kanári azonban fiatal volt és tollazatának fehér színét mesterségesen állította elő tenyésztője. A tollazat színét ugyanis egy festőanyag idézi elő, amelyet a fiatalabbja nagyobb mértékben választ ki, mint az öregebbje. Ezt a festőanyagot pótolni is lehet. Ugynevezett festékes táplálékot adnak a kanáriknak, amittől aztán a tollazata a legkülönbözőbb színeket mutatja. Angliában leginkább egy édes borsból (capsicum) készült preparátumot használnak erre a célra. Ezt a preparátumot leginkább párás idején adják a kanáriknak, mert akkor az ivadéka is befolyással van. Megjegyzendő még, hogy az ilyen mesterségesen színezett tollazat a közvetlen napvilágnak kitéve csakhamar halványodik, mert a napsugár felbontja a festőanyagot. A tollazat színét azután párosítás után is lehet változtatni. Ezen az uton is, bár lassabban, a legkülönbözőbb eredményeket lehet elérni és ez az eljárás azonkívül még azzal az előnnyel is jár, hogy a szín átöröklődik, míg a tollazat mesterséges színezésénél ez nem tapasztalható. Sötét és barna kanárik párosításából rendszerint zöldes színű ivadékok származnak, míg a zöld és sárga szülőkötől ismét barna utódok támadnak. Az apa és az anya tulajdonságaiból az ilyen keresztezések alkalmával ugyiszólván semmi sem ragad rá az utódokra. Atavizmusra is alig volt példa. Mindezek az eredmények azonban a fogságban élő kanárirra vonatkoznak és még így is hézagosak. Biztos eredményekre csak akkor lehet majd kilátásunk, ha a vadon előforduló kanárit is bevonjuk a kísérletezés és megfigyelés körébe.

BRÁZAY SOSBURSZESZ

A LEGJOBB

NÉLKÜLÖZ-
HETETLEN
HÁZISZER.

KAPHATÓ
MINDENYKÉNT.

...KÖNYVINK ERTEKTELEN UTANZATOKTÓL!

Szenzáció!
Természetes
nagyág.

**Vörös
Valparaiso-baraczk**

vörös héj- és vér-
vörös hússal.
Rendkívül nedvös,
édes és finom ízű.

Bőven termő,
jó kivitelű gyümölcs.

Erős fák
darabja 2 korona.
Szétküldés vasúti
utánvétellel.
Szétküldésre és ül-
tetésre most van a
legjobb időszak.
E fajnak a legkís-
sebb kertből sem
volna szabad hiá-
nyozni.
Készlet 12000 db
diszpeldány. — Az
utolsó posta- és vas-
utállomás pontos
bemondását kérem.
(Olvasható aláírás)

Vér-
vörös
hússal

Agátsy Benedek faiskolája, **Temesvár.**
(Alapított 1856. évben.)

DIESEL-motorral

a tényleges lóerő

óránként csak kb. **1 fillérbe**

kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költség-
térrel készségesen szolgát a

Fegyver- és Gépgyár R.-t.
BUDAPESTEN.

**SZIVÓ GÁZ
BENZIN
MOTOROK ÉS
LOKOMO-
BILOK.**

**BRÜNN-KÖNIGSFELDI
MOTOROK**

= EGYED = ABELES EMIL BUDAPEST
ÁRUSÍTÓ V. VÁCI-UT 14.
TELEFON 98-32. SÜRGÖNYCIM. BARSÉL

GUMMI

és franciaia hálhólyag külö-
legességeink u. m.:

"NEVERIP"
2, 4 K-ért tucatonként

"HERKULES"
3, 5 K-ért tucatonként.

"GARANTIE"
(székhelyhatáron) 3, 5, 8,
10, 12 K tucatonként.

Kapható:

**Glück, Schmeidek
és Rosenberg**
nagykereskedőknél,
Epest, VII., Rákóczi-ut 86/E.
a Keleti p. u. közelében.
Küldünk 3 mintát bérmentve,
1 kor. hólyag beküldése után.
Szétküldés diszkrétan.

**Gramofon
Hegedűk
Czimbalom**
Fergatható és ön-
möködő hangszerek

Kétoldali hanglemezek
Fuvola
Rézfuvóhangszerek

Mielőtt

részletfizetésre

bármilyen hangszert vásárolna, saját
érdekeben cselekszik, ha beker!

IVÁN és VÁRI
áruházának

Budapest, Váci-utca 22.

**nagy képes
főárjegyzékét.**

Szállítunk: Vadászfegyvereket, re-
volvereket, fényképező készü-
leteket szintén kedvező részlet-
törlesztésre.

Gramofon lemezekből megjelent újdonságok
kötőnön sikerültek.

Lemez műsor jegyzékét azonnal
küldünk.

Képek és műlayokból nagy választék.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Diätetikus szer lovak, szarvasmarhák és
juhok számára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.
50 év óta használatos a legtöbb istállóban etvágy-
talanság és rossz emésztés esetében, tehéneknél a tej
javítására és a tej gyarapítására.

Kwizda-féle korneuburgi marha-
táppor valódi csak ezen védjeggyel.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Foraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Buda-
pest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és
VI. kerület, Andrássy-ut 28. szám.

HIRSCH és FRANK

Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vácöntöde Részvénytársulat

BUDAPEST, VI. KERÜLET, ARÉNA-UT 128. SZÁM.

Külön osztály:

téglagyári gépek

GYÁRT:

Falltégla és cserépsajtókat, téglagyártó és anyagmegmunkáló gépeket
legújabb és legjobban bevált szerkezetekben.

Elvállalja anyagviz-
gálatok kivételét és
teljes
téglagyári telepek
létesítését.
Tervek és költség-
vetések díjtalanul!

ELSŐRANGU
REFERENCIÁK.

Fényképező- gépek és Látcsövek

részletfizetésre

kaphatók

**Aufrecht és
Goldschmied**

optikai áruházában

Budapest, VII. Rákóczi-ut 26. szám.

Arjegyzék ingyen!

Waldner S. Sándor

villógyítási vállalkozata és a fémfonalas
lámpa vezérképviselője

**Budapest, VI.,
Gyár-utca 18.**

Telefon 34-44.

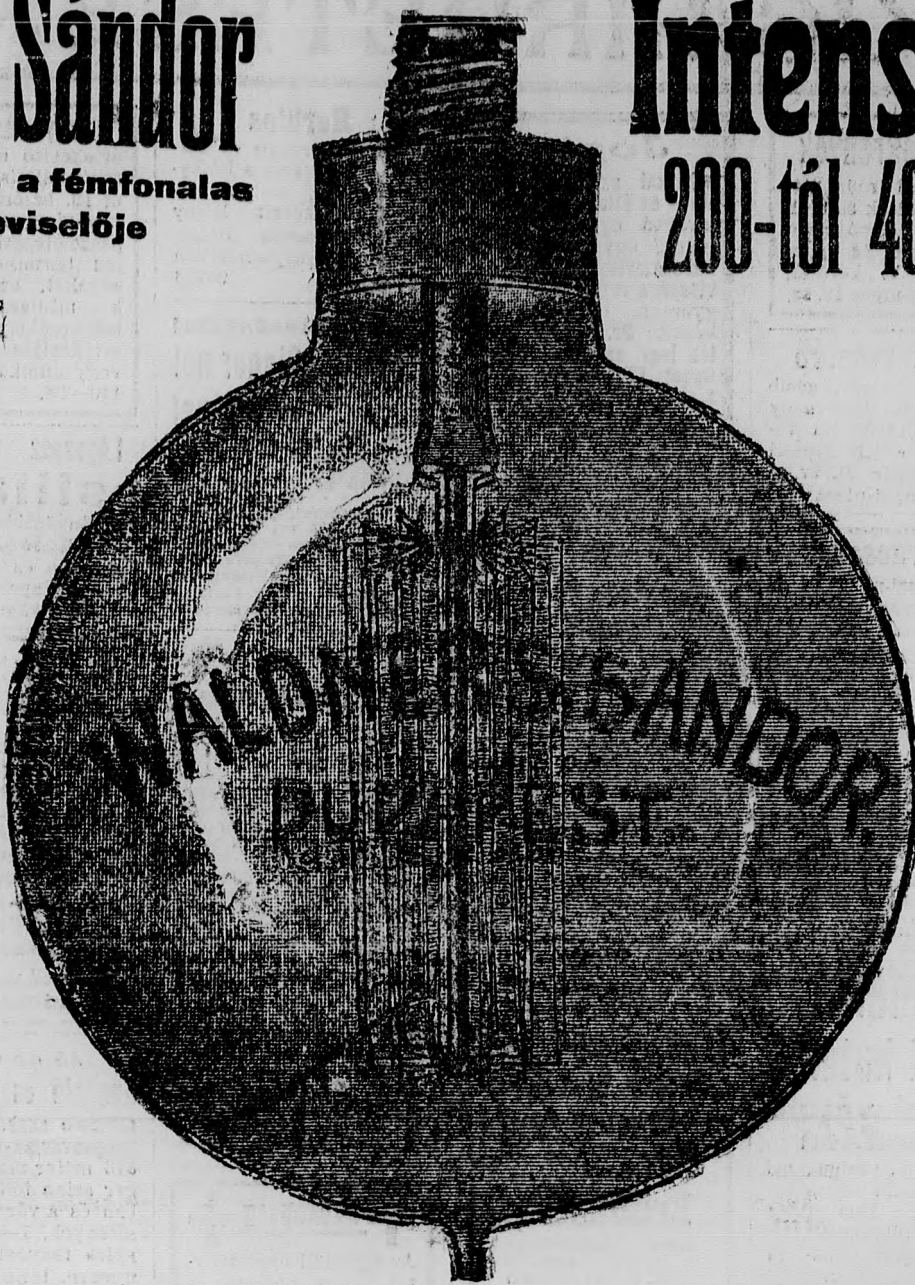
Égési tartama
átlag

1800 óra.

**Ivillámpát
teljesen pótol**

Már eddig bevezetve:

Magyar királyi Várpalota. .
Magy. kir. Operaház. .
Magy. kir. Zeneakadémiája. .
Haza-
bank r.-t. .
Nemzeti
papírgyár r.-t. .
Általános
takarékpénztár r.-t. .
Angol
királyné szálloda (Hungária-
klub) .
Ujpor, Szalon és
Bátori kávéház stb.

Intensiv lámpa

200-tól 400 gyertyafényig.

Fogyasztás 1 Watt
gyertyafényként

70%

áram-megtakarítás.

**Nem
érzékeny!**

Magy. kir. államvasutak igazg.
66861-909. szám.

HIRDETMÉNY.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Budapest—Orsova, Temesvár—Buziás, Budapest—Marchegg, Galánta—Zsolna, Párkányána—Léva, Tótmegyer Nagybecsei vonalán szükséges vashid szerkezetek előállítására, valamint kavicságyas hidakhoz való hengerelt vastartók és gyalogfelüljáró szállítására.

A tervék, költségvetés, szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munka végrehajtására vonatkozó egyéb feltételek Budapestén, a magy. kir. államvasutak igazgatóságának alépitményi ügyosztályában (VI. Teréz-körút 56. sz. III. 17. sjtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a központi tervtárban (VI. Teréz-körút 56. földszint) kettő koronáért beszerezhetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1909. évi április hó 7-én déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (Budapest, VI., Teréz-körút 56. sz. II. em. 10.) Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirással nyújtandók be:

„Ajánlat a magyar királyi államvasutak Budapest—Orsova, Temesvár—Buziás, Budapest—Marchegg, Galánta—Zsolna, Párkányána—Léva, Tótmegyer—Nagybecsei vonalán szükséges vashid szerkezetekre.”

Ajánlat tehető vagy a pályázat tárgyát képező összes munkákra, vagy pedig a vasszerkezetekre és a kavicságyas hidakhoz szükséges hengerelt vastartókra külön-külön.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. évi április hó 6-án déli 12 óráig, az ajánlati végösszegnek 250,000 koronáig terjedő része után 5 százalék, az ezen összeget meghaladó érték után 2 százalék azaz kettő százalék bánatpénz gyanánt teendő le a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (Budapest, VI. Andrássy-ut 75. sz.) akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapírokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti áru- és értéktőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam szerint számít-

tatnak, de névértéken felül nem vétetnek számitásba.

Posta utján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térli bevénnyel adandók fel.

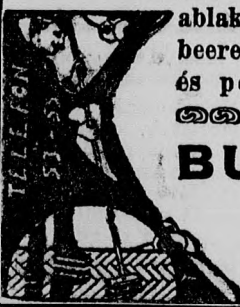
A magy. kir. államvasutak előtt ismeretlen ajánlattevők tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Olyan ajánlattevők, kik e pályázatra kiirt munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Budapest, 1909. évi márczius hóban.

Az igazgatóság.

Kerber Henrik

ablak, lakástisztítási, padlóbeeresztési, féregmentesítési és pormentesítési vállalat és porszívógéppel

BUDAPEST,
VIII., Gyöngygyuk-u. 7.
Pontos kiszolgálás-
TELEFON: 53-55.

FÜVŐESZKÖZÖK

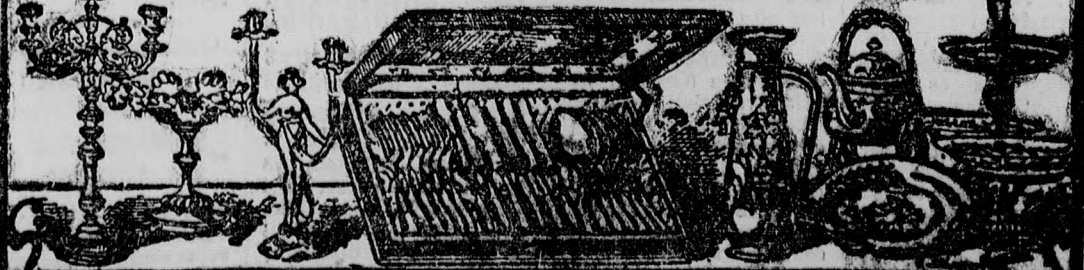
EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL

DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK

A LEGELÖNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTÉLEP

BUDAPEST, VIII. Erzsébet-körút 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK
ÁRJEGYZÉK 2000°RAZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK

E hirdetésírókban minden szó egyszeri beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésírókban minden szó egyszeri beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Mátyás-utca 6-C. 28

Csemegeszőlő, fagymentesen csomagolva postakosárként 3.50 K. csemegemaalma, papírhéjú dió 3.90, világos kajszinbarozklekvár kg. 1.80, mézédess szilvalekvárnak 80 fill., különleges birsalmalekvárnak vagy sajtnak 1.80, hordóskáposztát hasábbal postaivegként 2.20 kor. Gyümölcskivittel Csongrádról. 24956

Hordóskáposztát, kosárvegekent 2.20, világos kajszinbarozklekvárt kg.-ját 1.80, mézédess szilvalekvárt 80 filléért, különleges birsalmalekvár vagy sajt 1.80. Fajborokat lefejtve, kölcsönhordóban 28 koronáért. Gyümölcskivittel Csongrádról. 24956

Fajborokat, lefejtve, kölcsönhordóban, 28 koronájával kisúston főzött törkölypálinkát 5 literes üvegekben 10 koronáért. — Gyümölcskivittel Csongrádról. 24956

Pénzt azonnal bitorra, zongorára, kosárra, varrógépekre, kerékpárokat, kerékedelmi cikkek, melyeket utólagos díjfellettel legutóbbiban bizományba beraktározunk. Tauber Armin és Társa, kizárólagosan csak VII., Baross-tér 18. Telefon 97-66.

Fajbaromfi fajberek, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Tar, Hevesmegye. 27100

Gyümölcsfa-, díszfa- és rózsá-árjegyzékkel ingyen szolgál Weber falkolaja Békás, meggyerén, (Budapest melletti.) 27041

Diszkerkedvelők kerjenek árjegyzéket az Első magyar díszfenyő-falkolától. Tulajdonosa: Copony Ede, Körmenben. 120 fajta tülevelűfák, lombfák, sorfák, díszeserjék és rózsá-fák kaphatók.

Szólóoltványok, legkiválóbb bor- és csemegé-fajokból, teljes szavatosság mellett kaphatók Pülöp Sándor szőlőbirtokosnál Gyöngyös.

Fényképezőgép ritka kedvező alkalmi vétel részben árverésből és más alkalmi vételből eredő jó fényképezőgépek kaphatók már 5 forinttól felj. Görz, Zeiss, Busch, Voigtlander, Souter és más anasztigmatos fényképezőgép is igen olcsón. Ugyanígy Gramolán koncertbeszélőgép, erős és szép hanggal, lemezekkel együtt potom olcsón továbbá finom vadászfegyver és egyéb más tárgy, alkalmi vétel árban eladók Radó-nál Egyetem-tér 5. (nem Egyetem-utca) Mindent vesznek, eladók és becserelek.

Pénzszekrények és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Szabók részére mindennemű zsinór, gomb és szabókellék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca 46.

Kocsi árucsarnok VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyobb kocsi raktára Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

BENZINMOTOROK 15-25 lóerőig műhelyünkben gyárilag kijavítva, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

Kallai motortelepén Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanígy használt gőzcséplő-készletek és őrlőmalmok is kaphatók.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-, őr szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban. GROSZ SÁNDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Ingyen díszmunka! Magyarország összes fűrdőinek, szanatóriumainak, nyaralótelepeinek és ásványvizeinek részletes, illusztrált leírását levélnyomtatásra ingyen megküldi Magyar Fűrdőkhalauz kiadóhivatala Bpest, Eötvös-u. 36., I. 9

Stenográfia Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás-oktatás. Ingyenes gépirás-tanítás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia” Országos Gabelsberger gyorsíró- és gépiró-iskolában havonta új magyar, német gyorsírás, gépirás, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendes tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindennemű írás és díszmunkák elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia” széprási osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres gépirás-oktatás. Mérsékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. I. em. Nem tevéstendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kerjen tájékoztatást. 28044

Jogi-, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyancsak államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szeminárium. Bpest, IV., Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne tévesztse össze más hirdetéssel. 661

Pénzkölcsönt 4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III., helyen 15-60 évig törleszthető. Személyhitelt tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik. HOFMANN JAKAB bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók. Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80.

Brilliantot, aranyat, ezüstöt, ózszert és régiéket veselek és díszít. Kertész Károly Budapest, VII., Rákóczi-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.

Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Czimre vizsgálunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezétektől és más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át. 28044

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3. felelelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, őr szobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13.

Hurutos bántalmak hatásos és kellemes gyógyszer a Réthy-féle cukorka, melyet pemetefülből készít Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csabán. Gyógyszertárban kapható. 26796

Elsőrendű vadonatúj Singer női varrógép 27 forintért karikahajóst 40 forintért, centrálbontó 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 6 évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktára Budapest, IV., Veress Pálné-u. 40. fűsz. 6. Viszonteladónak árendredm

1 millió magos és tél-magostörzsu gyümölcsfa Alma 60 fillértől feljebb, körte, dió, őszli és kajszinbarozk, nemes gesztenye, cseresznye, szilva, stb. drbonként 1 koronától feljebb. 100 drb almája a mi fajválasztásunk szerint 50.— korona. 200.000 drb igen szép dísz- és sorfa drbként 80 fillértől feljebb. 2 millió vegyes díszbokr 100 drb 15.— korona. 20 millió akác-csemete 1000 drbként 2.— os korona. 15 millió erdei csemete, lucfenyő, tölgy stb. 1000 drb 3-15 korona. 2 millió 1 és 2 éves alma- és körte-vadoncz 1000 drb 10-30 kor. Legjobb sörényesemete a gladiolus, 1, 2 és 3 éves csemete 1000 drb 6-8 kor. Képes fő-árjegyzék kívánatra ingyen. GRÓF BATHYÁNY ZSIGMOND uradalmi intézsége Csendalm, ap. Ferencziak, Vasm.

Soványtság! Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Harley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép télt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kintutvetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

INGYEN! Sérvkötő, műlábak, műkezek, műfüzők, támgépek, egyenestartók, hashkötőkről és az összes betegápolási cikkek-ről szóló nagy képes árjegyzékünket barkinek ingyen és bérmentve zárt borítékban küldjük. UNIVERSALIS SÉRVKÖTŐK pártatlanok, kis gummi nyomlap-pal legnagyobb sérv is elzárható. SÉRVKÖTŐK egyoldalu 4-14, két old. 8-22, gummból 8-12 korona. Gummiharisnyák, hashkötők érték szerint készíttetnek. Magyar Orvosi Műszertár Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rékus-körházal szomban.) Pontos címre és a város keresztre ügyeljünk.

Ingóságokat értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzelőleggel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszertü raktáraiba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Légszesz és villamos csillárok legelőnyösebben szerhez-tők be Kulcsár Sándor bronzáru- és csillárgyáran, Budapest, VI. ker., Dessoewfy-u. 9-11.

Zálogezédulákat vesznek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736 SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely: Lőcse szab. kir. városa, Szepesvármegye székhelye; 573 méter magasan a tenger színe fölött, a városban és a város körül szép sétányok, 1-2 kilométernyire fenyőerdőkkel környezve, teljesen portalan, ózonos levegővel; kitünő jó forrásvíz-vezetékekkel, villamos világitással, kikövezett és csatornás utcákkal és kertekkel; jó és olcsó élemezéssel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztató és kirándulószomszédhelyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosításokkal szivesen szolgál a város rendőrkapitánya.

BUTOR részletre is mélyen leszállított árban kapható a Butor - Udvarban, Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-ut sarkán.) Árjegyzék ingyen. A legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedűt készpénzben áron a legújabb rendszerű bankhitel utján kizárólag csakis REMÉNYI nagy magyar hangszertelepén Prospektus és árjegyzék ingyen. 649 Budapest, Király-u. 58.

Pénzelőleggel beraktározunk bizományba birtort, varrógép, kerékpár, kereskedelmi cikkek utólagos díjfellettel száraz raktárainkba Szendrő Sándor és Társal VII., Dohány-utca 43. sz., Telefonszám 105-94.

Penz-szekrények újak és használtak, valamint kazetták és másoló presek legelőnyösebben csakis Spitzer és Testvérenél, Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gozsdu-udvar kaphatók.

Saját gyártmányú fűthető fűrdőkád körmelegítő-kályhával kádak 14 koronától fel eb. Elvállalok; mindentelje kutszivatnyok és házi vízvezeték-berendezéseket legelőnyösebb áron. Lefkócs Adolf, Bpest, VII., Wesselényi-u. 61/E. Telefon 118-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bouvet-Ladubay legjobb és legelőnyösebb francia pezsgő. Vezérképviselőség: PRÁGA, Soukenicka 30.

Állattulajdonosoknak, gazdáknak és állatkedvelőknek! Most jelent meg! NE BÁNTSD AZ ÁLLATOT! Az állatvédő törvények példákban. 80 képpel. Irta K. Nagy Sándor. Második kiadás. Ára 3 kor. Kijadja a Franklin-Társulat Bpest. Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése, (Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT MÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK! DOHUNK EGY ÉLET NAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT DÍZES PASTPARTUVAL 55-68 cm. NAGYSÁGBAN SZORASOLVA SZINEK OLAJKEP ÁRA 10 KORONA. KÉPVISSZAVETÉS MINDENKÉNT FELVETÉSKOR. SZAVATOSSÁG! MINDEN IRÁNYBAN RÁFELTÉSI MŰVELETTEL BUDAPEST, VI. KER. BÉTES-UTCA 46. NYITÓTÉNY AZ IRÁNYBAN MÉRLETTEL KÉPVISSZAVETÉS OLSZKOLVÓ: KÉPVISSZAVETÉS ARANY: B. B. M. M. B.